БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА
у Львові.

IV
Ж-17182
1935-1-23

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА
ІМЕНИ
ШЕВЧЕНКА
У ЛЬВОВІ.
Ч. 64.005

IV
ofc 17.182
1935-1-23

64005

Оплатę pocztową opłacono ryczałtem.

Ціна 10 сот.

Христос Народився

ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ПРИСВЯЧЕНИЙ ПОГЛИБЛЕННЮ РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНОГО і НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ РОДИН. ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Львів, 6. січня 1935. Ч. 1. (49).

ЗІРКА З ВИФЛЕЄМУ

Тріє царі
Йдуть со дари
До Вифлеєм-міста,
Де Діва Пречиста
Сина зродила.

БІБЛІОТЕКА НАУКОВ. Т-ВА ім. ШЕВЧЕНКА

ЛБ АН УКР
К. 5925

ЕПИСКОП НИКИТА БУДКА.

Необхідна потреба нинішних днів.

Девятнацять сот літ тому, підчас мира у великій римській державі, що підбила і тримала під своєю владою всі народи світу, було велике помішання понять. Була така нужда і пригноблення у всіх поневолених, така маса пророків і месіїв, котрі хотіли спасати людство, що ліпші й ясні уми говорили: ніхто нам тут на землі не скаже що добре, а що зле, куди йти, що робити. До цього треба Бога, треба Післанця з Неба, щоби нам показав дорогу і дав міру доброго і злого.

А у вибраного Богом жидівського народу, що був сторожем Божого Обявлення і мав до цього святі книги, та римську владу в Єрусалимі відчував найтяжче, — було гірше, ніж деінде. Він молився: Спусти нам, Небо, з росою згори правдивого Месію, що на Него чекаємо.

Вірний у своїх обітницях Бог вибрав саме цю хвилю моральної й матеріяльної темноти і дав ще в раю Обіцяного, зіслав на землю Свого Єдинородного Сина як Месію або Царя будучности, Апостола правди, дороги й життя. Над Вифлеємом заясніла Його зоря...

Вже понад 1900 разів являється ця Вифлеємська звізда на небосклоні народів світу. І цього року світить вона своїм дуже вимовним світлом над цілою людськістю, що її візвав Голова Месіянської Церкви, Святіший Отець Пій XI., Папа Римський, до святкування 1900-літнього Ювилею Месії, Христа Царя.

Нині треба світові Вифлеємської звізди і дороговказу не менше, як давятнацять століть тому. І нині доля кожного народу не лише в Европі, але й у цілому світі є звязана з осередком народів у Женеві, — як колись у Римі. — І ніби мир панує тепер у світі, але темрява і неволя є так діймаючо прикра для всіх, що оправданий стає клич Голови Церкви: Мир Христовий дістанете лише в Христовому царстві, царстві правди і любови. Не словами, а ділами — після великої заповіди любови Бога і ближнього, — діяльністю в житті приватному і прилюдному згідно з проповідю католицької Церкви, себто Католицькою Акцією, дасться розвязати нинішне затемнення понять, переслідування, взаємний гніт, і нужда загальна.

Як колись за Вифлеємською звіздою пішли простодушні пастирі і найбільші мудрці-звіздарі, пішли з трудом, але з доброю волею і щирим серцем та найшли Ісуса, так і нині є це одинока дорога, якою треба йти, щоби поправити сумні відносини у світі і в кожного народу.

Нині, в часі загального розвалу і світової нужди, коли всюди горячково рухаються незрячі лікарі хороби світу, навіть такі як Літвінов, треба всім справжнього дороговказу, провідної зорі до правди і любови, справедливости, ладу і мира.

Предобрий Бог дав нам з непонятної любови до нас Свого Сина на Лікаря наших хоріб, а ми співаємо разом з Ангелами: „Слава во вишних Богу, а на землі мир людям доброї волі". Коли добра воля зі сторони Бога до людей є очевидна, треба й нам, людям, узброїтися в добру волю і станути під проводом католицької Церкви і Її Голови під стяг Великого нашого Ювилята, Христа Царя. Треба нам під ним боротися проти царства сатани, його облуди, фалшу і несправедливости в зорганізованім поході за Христовим царством, за правдою, любовю і миром аж до повної побіди.

З Різдвом Христовим пригадаймо собі незабутний зрив сердець українського народу на святі. Українська Молодь Христові. Нехай цей вияв доброї волі і обєднання в любові до Христа Царя цілого нашого безталанного народу світить нам провідною зорею на шляху наших змагань!

ВАСИЛЬ ЛІМНИЧЕНКО.

Ой, дай Боже...

По нашім полі, раненько-вранці,
Ой, дай Боже!
Йшли три молодці, йшли три повстанці...
Ой, дай Боже!

Перший повстанець, мов ясний сокіл.
Ой, дай Боже!
Такий, як явір: стрункий, високий.
Ой, дай Боже!

Другий повстанець: весь в кармазині,
Ой, дай Боже!
Гей ясна пава йшов по долині.
Ой, дай Боже!

Третій повстанець, третій товариш,
Ой, дай Боже!
Гарний, якого й снами не змариш.
Ой, дай Боже!

Прийшли молодці, мов ті мисливі,
Ой, дай Боже!
До наших женців на тихій ниві.
Ой, дай Боже!

Прийшли здалека й стали питати:
Ой, дай Боже!
Чи йшла цим полем Христова Мати?
Ой, дай Боже!

Чи йшла цим полем, чи не тікала?
Ой, дай Боже!
Та чи при собі Христа тримала?
Ой, дай Боже!

Бо новий Ірод з самого Кремлю
Не дай Боже!
Послав посланців на всеньку землю.
Не дай Боже!

Послав посланців Христа шукати,
Не дай Боже!
Христа ж узяла Божая Мати.
Ой, дай Боже!

Ми мандрували по Україні
Ой, дай Боже!
Й ще не зустріли Христа до нині...
Ой, дай Боже!

Ще не зустріли, ще не впросили
Ой, дай Боже!
Для України волі, ні сили —
Ой, дай Боже!

Бо в наших селах, на Україні,
Ой, дай Боже!
То вже не люди, лиш людські тіні —
Не дай Боже!

То вже не люди, лиш їх подоба,
Не дай Боже!
Там сум при сумі: сама жалоба —
Не дай Боже!

Ой, дай нам, Боже, Христа вблагати,
Ой, дай Боже!
На Україну з нами вертати,
Ой, дай Боже!

На Україну, на тихі ріки,
Ой, дай Боже!
З нами вернути й жити на віки,
Ой, дай Боже...

Між своїми.

Старенький пан Василь Горинський сьогодні якийсь неспокійний. Ходить по кімнаті, і думає — думає.

Щось його тягне нині на самоту. Вдягається тепло — і виходить на прохід, бо ще до вечора далеко. А спогади линуть — один за другим:

„Сьогодні Святий Вечір. Діждався він його, вже сімдесятьосьмого. Чергувалися вони в його життю, вирізблювали зморщки на лиці, малювали волос на біло, а потім його вивирали. Пан Василь пірнув думкою до першого, що залишився на дні спогадів.

Він був тоді сільським хлопчиною Васильком. Ще далеко до Різдвяних Свят, — а він уже приготовлявся до них, — приготовлявся до коляди із товаришами. Бігав до них, полишаючи по снігу сліди босих ніжок... Требаж коляди навчитися, треба умовитися, до кого підуть колядувати, і що купить собі за заколядовані гроші. І хоч мамуня і татуньо сварили, щоби босо не бігав, бо перестудиться, та це багато не помагало: як можна перестудитися, перебігаючи скоренько до сусіди; а там уже на піч, і коляда бренїла із молодих уст хлопчиків. Коляду вже уміють. Тепер ще

З нагоди Празника Христового Різдва пересилаємо всім нашим Читачам, Передплатникам, Прихильникам, і загалом усім людям доброї волі, найсердечніші бажання всего найкращого. Христос Раждається!

Редакція й Адміністрація.

питання, як одягнутися. Але що там одяг! Камізельку має, наверха подягач, підшитий гунею, а чобітки недіраві. А час так поволі повзе, так ліниво лізе, немов дрочиться із дитячою уявою.

— „Мамо, чому вже не приходить Святий Вечір?“

— „Прийде, дитинко, прийде“, — відповідає мама зпід кужеля.

— „А чи не можна би нам, мамуню, скорше його прикликати?“

Мати всміхається і гладить свого Василька по головці.

Аж ось він уже близько, той чудовий Святий Вечір. Ще три, ще два, ще один день. Василько увесь пірнув у приготування: треба звіздочок із золотого паперу натяти і їх попід образи наліпити. Треба знайти між черепками щось на вугля, бо як татуньо унесе дідуха, то треба закадити; мамуня вже давно заміняла ялівцю у бойка за повісма і сушені овочі.

А на сам Свят-Вечір — Василько дуже рано встав. Треба дещо мамуні помогти, цибулі накраяти, тісто у нецках на пампушки ложкою помішати, хоч за це мамуня по руках ляпне... Метушня, біганина. По хаті розходиться запах святовечірних присмаків. Смажаться на олію пампушки, смажаться з цибулею пискорі, що їх тато аж два ріжни від заболотняка купили. Сестра вже голубці із печи витягнула, фасолю до капусти розколотила, тре мак у макітрі до куті... А Василько всюди ходить, заглядає, хоче помагати. Але його відганяють.

Вийшов Василько на двір, глядить на небо, чи не побачить зірки, але її ще нема. Пішов до стодоли, — а там у вязанці готовий дідух і пахуче сінце на стіл. Скорше, скорше!

Сутеніє. Незамітно підкрадається вечір і веде за собою незабутий чар. Худоба обійдена, челядь сходиться до хати. Батько несе дідуха.

— „Помагай-Біг на щастя, на здоровля, на Святе Рождество!“...

Василько кидається на вязанку соломи і розстелює по долівці, попід стіл, під лавиці. Із входом дідуха до хати зачався Святий Вечір. Мама зі сестрою вносять страву і ставлять на лавиці. Всі біжать на ріку митися, щоби чистим тілом і чистим серцем зустрінути Різдво Христове... Челядь знов у хаті. А Василько наклав у черепок жару, кинув ялівцю, і кадить. На столі розстелене сіно і накрите чистим обрусом. У горняті повнім жита застромлена свічка і весело хитає своїм полумям. Родина стає перед образами, хреститься і всі співають „Рождество Твоє Христе Боже наш!... О, незабута хвилино, ти така чарівна!

Родина розміщується кругом стола. Василько сідає біля батька і вечеря починається. Мама подає страву. Подавай, мамо, подавай! Неси просту мужицьку страву на стіл, неси її в простій глиняній мисці із розясненим обличям, із радістю в серці. Несла ти спрацьованими руками не лише ось ту капусту, голубці, кутю, але невисказаний чар радощів, що глибоко ворушать душу.

Вечеря скінчена. Квасна юшка із сушених овочів заступає нині воду. Сімя молиться, дякує Богу, що дав Різдва дочекати — і коляда „Бог Предвічний“ заповняє хату. Василько не йде спати на піч; тягне кожух і лягає на соломі із братами і сестрами. Треба трохи заснути, — бо завтра о четвертій годині рано до церкви. Хоч йому відраджували, бо ще за малий, змерзне, — та він допросився, що конче мусить піти; загорне собі під подягач мамин лейбик, у чобітки положить віхті зі соломи, і мороз до нього не добереться. Як-жеж можна спати тоді, коли ціле село заповнить церкву? Верне із церкви, проспиться, — а відтак на коляду з хлопцями! Не можна ані хвилі у таке свято прогавити!

Проминули свята, мов черівний сон пролетіли. Починалася буденна, тяжка праця. Почалося і для Василька нове життя. Вирвало його із під мужицької стріхи і кинуло в мійські мури. Заперлися за ним двері мужицької хати, перед ним простелилася нова дорога. Чи нова? Чи він пірвав нитки, що лучили його із рідним селом, із простим мужиком? Ні, він усе життя служив рідному селянинові!

*

Пан Горинський схаменувся: ой, Господи, щож я зробив? Таж то вже пізна година! А деж я зайшов? Колиж до дочки на Свят-Вечір зайду? Скорше!

В дома всі ахнули.

— „Що з вами, де ви були? Вечеря вже чекає!“

Сіли до вечері. Старенький пан Василь нахилився над тарілкою із борщем, а сльози покапали з очей. Мала внучка підійшла до діда: — „Дідуню дорогенькі, де ви нині так довго були“?

— „Між своїми, моя дорога, між своїми“.

І. М.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

СЛАВІТЕ!

До Бога!

Св. Тереса від Дитяти Ісуса, зачислена до лику Святих у 1925 р., мала звичай записувати свої побожні думки й міркування. Перед своєю блаженною смертю сказала: „Моїм завданням у небі буде творити добро для землі: я спускатиму рожаний дощ на землю!"

З Різдвом Христовим приймім одну її думу, що наказує з безмежним відданням завірити Христові, на Нього покладатися, самим докладати всіх старань і при тім думати словами Євангелія: Коли все зробите, кажіть: ми слуги непотрібні! Це буде гарна рожа, що зложена при яслах Дитятка Божого, стягне на нас Його поміч і Благословення. Оце її чудова думка:

„Ти гейби та маленька дитиночка, що береться ставити перші кроки, але ще ходити не година. Як хоче конечно дістатися до мами, що є на поверсі, то підносить ніжку, щоб увійти на перший ступінь. Та дарма. Паде за кожним разом, не може йти вперед. Ось і ти будь такою дитиною: Сповняючи всі чесноти завжди підноси гейби ніжку на ступіні святости, та при тім не міркуй собі, що зможеш увійти хочби на найнижчий ступінь. О ні! Бог хоче тільки твоєї доброї волі. Він стоїть ген високо й з любовю дивиться на тебе. Врешті — переможений твоїми немічними зусиллями, Сам зійде, візьме тебе на руки й понесе на завсіди до Царства Свого, де Його вже не покинеш. Але як перестанеш підносити ніжку, ще довго лишишся на землі!" **О. Год.**

Св. Тома з Аквіну: „В одній годині у стіп Христа навчився я більше, ніж з усіх книжок через ціле життя".

Папа Пій IX. в листі до о. Шевалїє: „Серце Ісуса вилікує людей з усіх їхніх терпінь і страждань".

Папа Пій XI.: „Душею Католицької Акції повинна бути любов".

Фр. Озанам, проф. університ.: „Моє ціле життя переконало мене, що спокій для духа й серця є тільки у вірі св. католицької Церкви і під її проводом."

Про націонал-соціялізм.

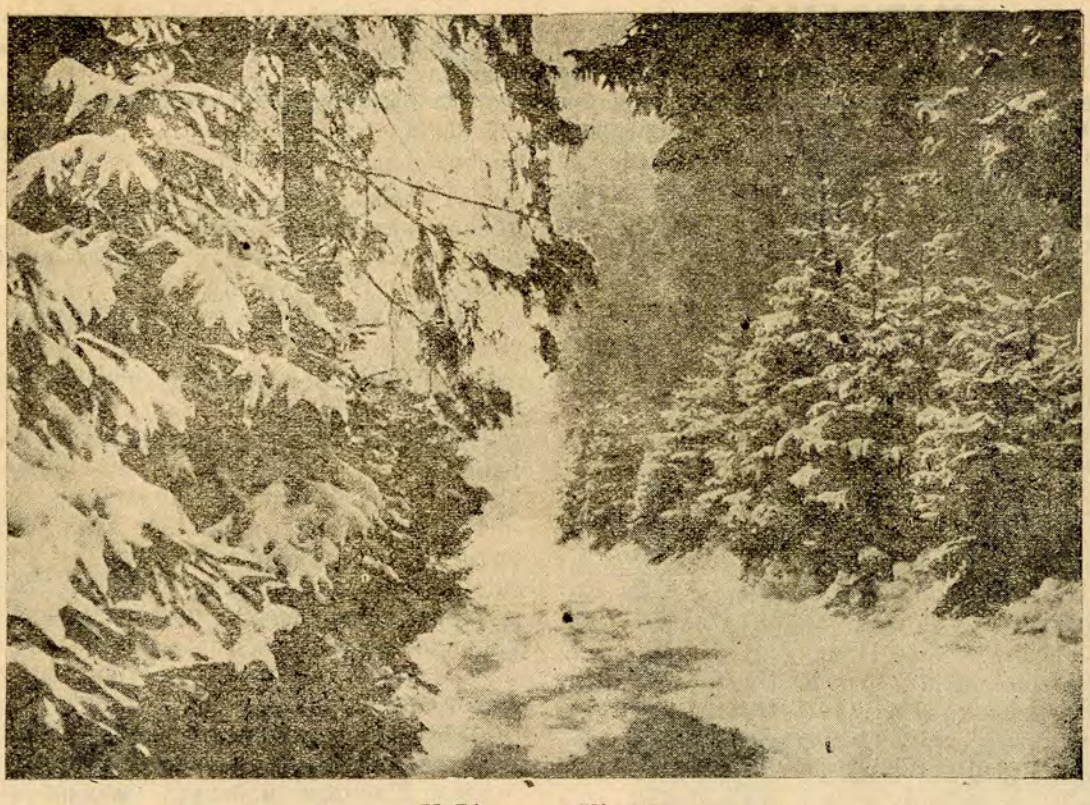
Кожний з нас уже чув про те, що діється в Німеччині. Здається провідник націонал-соціялістичної партії, Гітлєр, перед кількома роками зовсім невідома людина, є сьогодні найбільш відомим державним мужем світу. Ще недавно провінціональний агітатор, на війні фрайтер, про якого ніхто ніде не чув, — сьогодні диктатор на чолі одного з найчисленніших і найкультурніших народів, з владою, якої не має ніяка коронована голова. Що більше! Гітлєр це тепер вождь, провідник народу, в якого міліонові маси вірять, що їх виведе з безодні нужди й безробіття, що німецьку державу, донедавна принижену і побиту, поставить на чолі народів світу! Безперечно це явище створення і розвитку націонал-соціялістичної партії, те головокружне піднесення на найвищі щаблі державної влади нічим незамітної одиниці, — це явище належить до найцікавіших, які знає історія людства.

Щож є націонал-соціялізм? Це перш усього рух, який каже, що він одинокий є правдиво національний. Про давніший націоналізм висловлюється він як про щось гірше. Це тому, каже Гітлєр, — бо давніший націоналізм — мав на оці інтереси династій, королів, цісарів, себто інтерес могутньости їхніх родів, або змагав до того, щоби промисл, торговля і великі фінанси мали можливість розвиватися, загарбувати чужі ринки. Також не хоче мати націонал-соціялізм нічого спільного з давнішими т. зв. ліберальними і демократичними напрямками політичними. Лібералізм це була фільософічна а потім політична течія, яка казала, що добро одиниці є найважнішою справою на світі. З цієї засади виходила демократія, себто така форма правління, яка допускала (в теорії) до правління на рівні кожного і в якій рішала більшість. Націонал-соціялізм каже, що начальною засадою людського співжиття є добро загалу, якому мусить підчинитися одиниця, а за тим така форма правління, в якій уряд чи провідні одиниці мали би найбільшу владу й авторитет. Тому Гітлєр виступає проти всіх міжнародніх течій таких, як комунізм і соціялізм, а також проти католицької Церкви, тому, що вона в морально-релігійнім життю не признає найвищим авторитетом світську владу лише церковну. До націонал-соціялістичного руху пристала найскорше інтеліґенція, міщанство і молодь. Кличі обєднання Німців, звільнення їх від воєнних зобовязань, які на них наложив версайський трактат, далі, наука про вищість німецької раси і культури над іншими, приєднали до націонал-соціялізму найскорше ті верстви народу.

Цікаве є в націонал-соціялістичній ідеольоґії те, що вона не каже, немов відзискання могутньости Німеччини йде доконче через зброєння і війну. Не організація війська, не війна, але сила національної волі, бажання народу зберегти себе є наймогутнішим чинником сили народу. Тому найважнішою точкою, чи основою програми націонал-соціялізму є питання, як обєднати нарід в одну цілість, оживлену одним духом, як зілляти його і стопити його в однозгідне тіло, щоби його ніхто не міг уже розбити. Гітлєр каже, що це не можна зробити лагідними способами, лише шляхом „націоналістичного ґвалту". Треба перш усього винищити до тла політичних противників і всі ті струї, які перешкаджають національному усуцільненню німецького народу.

Багато з думок, які голосить націонал-соціялізм, є добрих. Перш усього ті, які кажуть, що в народі мусить бути авторитет та що націоналізм повинен обєднати найширші верстви до одної цілі. Не можна прийняти однак від него теорії, що політичне добро народу є найвищим моральним наказом, якому мусить підпорядкуватися все, отже й релігія. Але, як італійські фашисти переконалися скоро, що боротьбою з релігією собі пошкодять і тому погодилися з Апостольською Столицею, так і німецькі націонал-соціялісти закинуть боротьбу з найвищим народнім добром, яким є релігія. Ось недавно ґазети донесли, що кардинал Фаульґабер, проти якого давніше дуже виступали ґітлєрівці, похвалив Гітлєра за його змагання до миру. Може бути, що ця відомість є початком понехання війни між ґітлєризмом і католицькою Церквою.

Наша молодь, якій дуже імпонує Гітлєр, повинна перш усього взяти з його ідеольоґії те, що нам найбільше потрібне: усуцільнення українського народу, підчинення добра одиниці під добро загалу і признання авторитету проводу. Досі ми бачили, що в деякої частини нашої навіть селянської молоді приймилося з націонал-соціялістичної ідеольоґії найскорше те, що є її найслабшою точкою: ненависть до чужих народів. Тимчасом вже сам Гітлєр відступає поволі від своїх давніших кличів расової й національної ненависти. У новому виданні його книжки „Моя боротьба", яка є наче евангелією націонал-соціялізму, має бути змінений давніший уступ звернений проти Франції, — а кажуть, що нікому краще тепер не поводиться в Німеччині, як жидівським купцям і фабрикантам. Отже не расова ненависть, лише плекання власних національних вартостей, опертих о християнську етику, доведе до переродження і скріплення української нації.

У Різдвяну Ніч.

Різдвяна Ніч

ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКИМ ЯРМОМ.

Святий Вечір. Сьогодні Олена особливо нещаслива. Незабаром до Святої Вечері сідати з молитвою смиренною, з радістю душевною, з надхненням святковим, — а на душі біль, неспокій, у хаті пустка: син ціліський день у школі товчеться, а чоловік Овсій, сільський большевик, по селу собак дратує та телички й баранці в людей на „мясозаготівлю“[1]) грабує.

Над вечір хлопчина навідався, вхопив шмат хліба, — й ходу з хати.

— Кудиж ти, Павлику? Час уже Вечерю Святу їсти.

— Не можу, мамцю. „Агітпроп“[2]) заборонив „попівських витребеньок“ уживати.

— Що?... А з ким-же я засяду до Вечері? — вжахнулася мати, й сльози сріблом заблисли в її очах.

— Я радий би, матусю, — колиж „політрук“[3]) наказав ввесь день і вечір у школі бути, а я-ж „піонер“[4]). Мене судом партійним покаралиб. Ну, йду, бо в „клюбі“[5]) зараз проба.

Мати й не зогляділася, як Павлик зник із хати.

— Боже, за які гріхи така нам кара — застигла Олена на порозі в болісному питанню.

У її виболілій памяті виринули не так давні літа, коли Різдво Христове святкувалося спокійно, без ганьби й наруги напасників, коли в цей день весь Божий мир, забувши за щоденні гризоти й прикрості, молитовно готовився зустрінути величне Свято. А тепер? Що Божий день, що година, — то наруга, грабунок, загроза арешту, знущання, смерть.

Олени груди стогоном сповняються:

— Мати Божа, зглянься на нещасних, не дай дияволам нас кривдити. Пішли суд небесний! — припала вона перед святим образом.

А вечір поволі насувався, прикриваючи денні турботи й таємничо наближаючи людей до врочисто-набожної хвилини.

Але ту урочистість уже попсовано. Свавільно безбожна зграя саме тепер розпочинає дикунські вибрики. Вона вже зформувала похід пяниць, розпусників, злодіїв, дурнів, прилучила до них немудрих школярів, і готує видовисько, незнане від створення світу. Ця зграя марою суне вулицями. Поперебирані, і такі богохульні речі виробляють, що страшно

[1]) Один з большевицьких податків, що його стягають не грішми, а мясом.

[2]—[3]) Большевицькі проводирі — агітатори.

[4]) Член большевицької організації для дітей.

[5]) Домівка тих „піонерів“.

ЧИТАЧУ!

Оце Різдвяне число висилаємо на багато ріжних, знаних нам адрес. Просимо переглянути його докладно, і таким чином переконатися, що наш часопис, за мало грошей, дає дійсно багато здорового матеріялу до читання, а крім того поміщує цікаві малюнки.

Долучуємо до того числа почтові складанки, згл. розрахункові перекази, — і просимо їх не марнувати, лише зараз прислати передплату на 1935 рік. Хто пришле передплату за 5 нових читачів — одержуватиме сам один примірник нашого часопису безплатно.

Адреса: Адміністрація часопису „Христос наша Сила", Львів, вул. Японська 7/II.

й говорити. Йде також відділ малих „піонерів" із смолоскипами й великим написом: „Руйнуй церкву, стовковисько контрреволюції!" Виспівують безвірницьких пісень члени союзу безбожників. Одягнені в червоно-чорне, у машкарах, вони ідуть, галасують, скачуть; найдужчі крикуни раз-по-раз виригують несамовиті речі:

— Геть церкву — буржуйську вигадку!

— Геть релігію-отрую!

— Смерть, геть, долой! — підхоплює із хриплим свистом ошаліла зграя, швирляючи шапки високо вгору.

Похід реве, танцює, скаче, як банда розярених дикунів. Похід гремить, бушує, пінить, як у пекельному казані сатана.

Посеред села на майдані віз комісарів зупиняється.

— Євангелію, євангелію читати! — крикнув із воза розпатланий жид, і клекіт юрбища увірвався.

З мішків сипнули псалтирями, часословцями. Жмут ікон, великих і малих, з ляскомбрязком кидають із воза в калюжу. Ізза халяв витягають комсомольці батьківські молитовники й підкидають їх високо над багаттям. Чиясь грішна рука чиркнула сірник. Старий папір запалахкотів кублисто-білим димом, а круг багаття обступила навколо юрба, неначе відьми з упирями, гасаючи в богохульних дрібцях.

Палахкотіли в згвалтованій темряві церковні хрести й книги, займалася, запікалася вогнем душа людини. Скакали в божевільному танці „комсомольці" й „піонери". Хлипали страшною образою заплакані кудринецькі стріхи, вулканився нестримно всезагальний гнів вірних.

— Павлику! — оглушив усіх розпачливий жіночий вереск з боку, й усе на мить заніміло.

Враз у юрбу впало кілька каменюк.

— Бий босоту! — крикнуло, як із безодні.

— Бий бузовірів! — гукнули грізно з усіх боків, а з тинів, наче з неба, знялись кий, бияки, держална й вила.

А навколо шамотня і грізні крики. Раптовий тріск тину й шалений тупіт переляканої біганини по городах із несамовитим криком: „Гвалт! Ратуйте!"...

Стогнав, запорскувався кровю морок святої ночі.

Аж по добрій годині вулиці спорожніли й крик на городах ущух.

Олена ледви поріг переступила й упала напівжива на долівку. Її трясла пропасниця. Те, що вона бачила на майдані, не вміщалося ні в її розумі, ні в душі. Не чула, як убіг до хати з перебитою рукою Павлик.

Павлика пройняв до глибини серця плач матери. Несміливо, з почуттям вини в душі він підійшов до неї.

— Матусю дорога, простіть, не буде вже цього більше!...

Синові слова ще сильнішого жалю додали скривдженому матірньому серцю.

— Діяволові найнявся, зганьбив молитву, віру. Нема в мене сина!... Сама зісталася... Пішли, Боже, смерть мені — несила далі жити!.. — застогнала Олена, впірнувши в подушку й здушивши голову міцно руками.

— Матусенько, простіть. Ніколи не піду вже до „піонерів". Простіть! — припадав коло матері й благав прощення Павлик.

Павлика опанував і жаль і страх. Не памятаючи себе, він почав молитися. Звів очі до ікон на покуті, глип — нема. Озирнувся навколо по хаті — не видко. Батько-большевик ще рано повикидав.

І без надуми Павлик вибіг на двір.

А на вулиці дотлівали вже недогарки книжок та ікон. Павлик зашпортнувся об грубу в снігу книгу. Схилився й прочитав освітлені багаттям слова: „Блажен муж, іже не йде на совіт нечестивих". Вражений нечуваними досі словами, він відвернувся в бік, а звідтіль на розтопленому снігу блищить до нього: „Горе тобі грішнику, дондеже душу свою запродав діяволу".

Слова ці розпеченим вугіллям запекли Павлика. Застиглий утупив він зір в задимлену вогнем темряву. Багаття ширилося, росло. Світ горить! — вдарило йому в голову. Плечі горять, пече в ноги! Тікати, скоріш тікати!

*

На сніжній рівнині, далеко за селом, люто завивав вітер, розпирскуючись білими хвостами. Павлик безтямно лежав серед снігового простору, широко розкинувши руки.

Третього дня ховали Павлика. **Ю. Т.**

СТОРІНКА ДЛЯ ДІТЕЙ

Осип Годунько.

У Свят-Вечір.

В Богданковій хаті вже кінчили святу вечеру. Вона не була така багата як щороку, не було дванацять страв, але таки і борщик був, і пиріжки і кутя була, і як Богданко кинув нею об стелю, то багато її держалося — значить, усе гаразд буде. Врадуваний уже хотів побавитися на соломі, аж тут почув далекий спів прегарної коляди:

„Просимо Тя Царю, просимо Тя нині,
Даруй щастя, даруй долю
Нашій Неньці-Україні."

Він аж ахнув. Цеж хлопці-друзі ще у Пилипівку змовилися, що у Свят-Вечір підуть із колядою на Рідну Школу. А він геть чисто забув. А може був би й не забув, але мала сестричка Оля все про щось питала, він що хвиля відповідав, то знову колядував, і так при тім час зійшов, що він собі в хаті сидить, а там хлопці так гарно колядують — на Рідну Школу. О, Богданко знає, що це Рідна Школа, бо він до неї ходить. Там учить така гарна молода пані, що не бє, не сварить, а про Україну говорить і образки показує, і пісень навчає. А раз як Богданко вивчив гарно віршика у честь Шевченка, то панночка дала йому образок з портретом поета. А та наша школа бідна, грошей їй дуже треба, щоб і хата на школу була, і тепло, і пані вчителька щоби мала на прожиток. Ось і хлопці вирядили піти з колядою, вже й ходять, а він, Богданко, ще в хаті. Ось тому тепер так неспокійно запинає кожушок, накидає шапку — й вже його нема в хаті.

Та ось молоді друзі йдуть, Богданко вже з ними. На переді кремезний Василько несе колірову звізду, а хлопці за ним ідуть-біжать і руки затирають, бо студено, аж дух запирає. Що ворота, що хата пристають, набожно колядують, аж душа радується, а господиня виходить, добрим словом вітає і в пушку грошики вкидає. Від панотця грошей дістали на Рідну Школу, а їмость кожному дали пухкого пампушка.

Ангел звіщає пастирям, що народився Маленький Ісусик.

Вже була пізна година, як хлопці гроші занесли до скарбника, й самі стали розходитися. Дехто захрип як півень перед дощем, декому сиві вуси зима наліпила, — але всі були раді й веселі, що в Ніч Різдва Христового вчинили добре діло для народу й ближнього.

У Львові відбувається саме, в Національному Музею, **вистава,** влаштована з нагоди 20-ліття вимаршу Укр. Січових Стрільців на війну. На виставі можна побачити багато цікавих памяток з недавного минулого. Варто її оглянути.

——o——

В Коломиї відкрито саме **Український Народній Музей** ім. о. Й. Кобринського. В музею є дуже гарні памятки з минулого й сучасного нашого народу, а головно Покуття й Гуцульщини. Основування й удержання таких обласних музеїв по наших містах є дуже важним та корисним для народу ділом.

Передплату можна висилати також розрахунковими переказами. Тоді передплатник не платить порта.

В кількох словах.

На Лемківщині утворено для греко-католиків **Апостольську Адміністратуру.** Апостольським Адміністратором став о. Василь Масцюх, який має резидувати в Сяноку.

——o——

У Львові відбуваються **наради** представників українських партій з краю і з еміграції в справі скликання Всеукраїнського Національного Конґресу, який мав би обговорити всі справи, спільні для Українців поза межами большевії.

——o——

Рідна Школа одержала в спадщині від покійного свого голови І. Кокорудза окрему фондацію на вибудування нового, прегарного будинку української дівочої ґімназії у Львові. Стараннням п. Іванни Кокорудзової цей будинок виставлено — і дня 12. м. м. відбулося його посвячення, якого довершив Преосв. Кир Іван у сослуженню численного Духовенства. Українське шкільництво збагатилося о нову, прегарно вивінувану станицю у Львові.

——o——

У варшавському сенаті радили недавно про нову **конституцію,** про яку ми вже свого часу згадували. При тій нагоді український сенатор д-р А. Горбачевський виступив з домаганням широкої **автономії** для всіх українських земель у Польщі, т. зн. домагався, щоби ці землі мали свій власний сойм, уряд, суди, шкільництво, скарб і збройну силу.

——o——

Преміер Козловський має скоро уступити. Преміером має бути теп. міністр закордонних справ Бек. Має теж наступити „чистка" серед членів ББ.

——o——

В большевії, як вже нашим читачам відомо зі статті в попередньому числі Х. Н. С., — московський большевик Ніколаєв убив високого большевицького урядовця Кірова. Большевики почали зараз велику нагінку, вистріляли сотки людей — і прийшло навіть до поважних заворушень на тому підкладі. Поарештували навіть таких знаних большевицьких діячів, як Зіновєв і Каменєв. Але що більше: московські большевики билися між собою — а все скропилося на Українцях, і то цим разом уже таки на українських комуністах і їх підпомагачах. Вбивство Кірова стало сиґналом до дальшого страшного винищування всего, що ще бодай трохи українське серед інтеліґенції на Україні. В першу чергу кинулися большевики на тих замотиличених большевизмом галичан, які поїхали туди як до „раю" — а опинилися під „стєнкою". І так, згинули від большевицьких куль відомі Іван і Тарас Крушельницькі, Р. Сказинський і інші. Антона Крушельницького, Ю. Бачинського, Дідушка і ін. большевики не розстріляли, але тримають їх у льохах чрезвичайки і переводять слідство. Але й зпоміж наддніпрянських Українців дуже багато впало жертвою розярених большевиків. Серед розстріляних є м. ін. теж українські письменники й поети, як Косинка, Влизько, Фальківський і ін. Ось так виглядає в дійсності „українська держава" за Збручем, яку ще недавно так захвалювали нам люди, що тепер самі погинули від московських большевицьких куль.

——o——

Прийшли вістки, що на Україні починається нова **чистка** серед комуністів-Українців. Особливо багато Українців викинули з партії в Дніпропетровську. Як бачимо, не поможе вже й бути большевиком. Треба бути конечно Москалем, щоби заслужити собі ласку большевицьких можновладців.

——o——

У звязку з убивством Кірова арештовано в Ленінграді 143 комсомольців у віці від 14 — 16 років.

——o——

Українські партії, а також Товариство Українських Журналістів і Письменників, оголосило **протести** проти нової филі большевицького терору на радянській Україні.

——o——

Дня 25. м. м. відбувся річний Загальний Зїзд **„Рідної Школи".** Перед Зїздом була в Преображенській церкві Служба Божа за душі померших членів Р. Ш. По довгих нарадах вибрано Головну Управу, якої головою став проф. І. Галущинський. Зїзд ухвалив цілий ряд резолюцій у рідношкільних справах.

——o——

Цьогорічна коляда, як звичайно, призначена на **Рідну Школу.** Наші люди повинні складати масові жертви на українське шкільництво, яке є запорукою кращого майбутнього.

——o——

ТАКИХ НАМ ТРЕБА.

Католики у Франції ревно дбають за поширення доброї преси. Скрізь по містах, селах і присілках є гуртки, що дуже дбають за ширення християнських часописів. Тим ширенням займаються ріжні національні й релігійні товариства у Франції й поза нею так, що тих гуртків є вже 35 тисяч. Скільки в нас таких гуртків? А чейже праця невеличка: заохотити ближнього до читання — й солідно платити за часопис.

——o——

Читання для наших господарів.

Господарські поради на січень.

Добрий господар зараз по Різдвяних Святах повинен передусім переглянути все своє рільниче знаряддя, чи воно в порядку; може що треба направити, або й докупити. Далі треба заздалегідь зладити плян весняних засівів, і то на папері, докладно все записуючи. Добре також відразу й замовити потрібне насіння. Найкраще робити збірні замовлення через кооперативу. Худобу треба в зимі особливо добре пильнувати, давати правильно їсти та поїти відстоялою водою, а не просто з керниці. Худоба мусить теж провітрюватися, щоби не застоювалася в стайні; але не можна її випускати на ожеледу, ані підчас морозних вітрів. Треба тепер теж вивозити на поле навіз. Молотити лише в сухі дні.

Якщо нема морозу, то можна в саді корчувати старі, змиршавілі дерева, і копати ямки на нові деревця. Нищити гнізда гусениць, шкробати й білити кору дерев, приготовити палики до нових щеп. Коли земля мягка, то копати в городі.

Довгими зимовими вечорами читати добрі, католицькі чисописи і книжки, та других заохочувати до читання. Неписьменним перечитувати вголос цікаві вістки й оповідання, щоби тим їх заохотити до науки грамоти. Не забувати, що за часописи треба платити — і зараз у січні вислати по змозі цілорічну передплату на кілька добрих, українських католицьких часописів.

——o——

Крухі копита.

Коні часто мають крухі копита, які легко надломлюються і відпадають кусками. Такий кінь теж легко губить підкови. Дуже добре тут можна зарадити ляноліною, яку дістанете в аптиці. Копито обмити чистою, зимною водою, добре висушити, і за чверть години добре натерти ціле копито ляноліною. Робити так щодня, 5—6 тижнів.

Цікаві дрібнички.

Біблія доказом права до спадку. Недавно продав якийсь берлінський книгар один примірник Біблії, надрукований у 1890. р., за 75.000 долярів. Це виглядає на жарт, — однак всеж це правда. Перед кількома літами вмер у Америці пан, що залишив майно вартости мільона долярів. Не мав він ніяких свояків, за виїмком двох дуже далеких. Та, на жаль, вони не могли доказати свого споріднення з померлим. Книгар, про якого ми пишемо, купив згадану Біблію зовсім припадково за 20 фенiків, себто за нецілого пів золотого. Довший час лежала вона в нього на полиці і він до неї не заглядав. Про спадок американського багача і про клопоти його кревняків він чигав у газетах. Аж раз, переглядаючи книжки, він зовсім припадково взяв у руку так дешево куплену біблію. Якеж було його здивування, коли, перекинувши кілька карток вже пожовклих і запилених, побачив на одній з них нарисоване т. зв. ґенеальоґічне дерево (це є рисунок у формі дерева, на якому видно всі розгалуження якогось одного роду). Цей рисунок був власноручний, зроблений рукою померлого недавно американського багатиря, про якого мова. З нього виходило виразно, що ці два далекі кревняки, які зголосилися по спадок, а не могли цього доказати, є дійсно кревняками міліонера. Книгар негайно написав до них листа і запропонував їм купно одинокого доказу до права міліонового спадку — Біблію. Очевидно спадкоємці заплатили за Біблію без вагання бажану „скромну“ суму 75.000 долярів. Так щасливий книгар за 20 фенiків набув такий маєток, а що щасливіші спадкоємці — спадок.

94 матерей на авдієнції у Мусолінія. З нагоди „дня матери й дитини“, що відбувся саме в Римі, приняв Мусоліні на Венецькій площі в Римі 94 стареньких італійських матерей, що прибули на зїзд з усіх провінцій Італії. Тих 94 матерей уродило разом 910 дітей. Мусоліні, промовляючи до них зазначив, що вони сповнили обовязок супроти батьківщини і повинні бути зразком для інших італійських матерей. Кожній з них вручив Мусоліні після авдієнції по 4.000 лірів. Учасниць зїзду приняв також на авдієнції Св. Отець.

Найбільший гриб. У Болгарії росте рід дуже великих грибів. Такий гриб важить ок. 17 кґ., є сірий і росте на пнях старих дерев. При тім він дуже смачний. Коли якому болгарському селянинові пощастить знайти такий гриб, то звичай каже спросити до себе всіх односельчан і почастувати їх цим грибом, звареним у білій підливі.

Дерево сміху. Подорожники кажуть, що в Арабії росте дерево сміху з жовтими цвітами й овочами подібними до фасолі. Араби збирають насіння того дерева, сушать і труть на порошок. Коли потім хто зїсть трохи такого порошку, — мусить сміятися, і то нераз цілу годину.

Ґориль шофером авта. Цікавий випадок стався недавно в столиці Австралії, Мельбурн. Вислужений офіцер маринарки привіз з недавного полювання молодого ґориля, як показалося, дуже спосібне звірятко і почав його тресувати. Навчив його їзди на ровері, шиття на машині, а навіть почав учити їзди автом. Після кількох тижнів терпеливої і витрівалої праці ґориль вже вмів провадити авто. Тоді офіцер постановив — для забави — зробити з ґориля справжнього шофера. Купив від одного безробітного шофера право їзди, фотоґрафію наліпив з ґориля, та сфальшував печатку. Ґориль мав при собі ту „легітимацію“ і їздив з нею по вулицях. Раз трапилося, що пустив ґориля їхати самого. Очевидно, щоби змінити його зверхній вигляд, обвязував його лице білою плахтою, насаджував йому на очі чорні окуляри та давав йому на голову великий капелюх. Якомусь поліцаєві видався шофер підозрілим. Він здержав авто і зажадав від „шофера“ легітимації. Якеж було його здивування, коли при ближчім приглянненню побачив перед собою малпу. Але ще більше дурну міну мав комісар поліції, до якого поліцянт спровадив шофера і там після перешукання його кишень, найдено... легітимацію. Бо справді на легітимації була фотоґрафія ґориля і було теж потвердження права їзди. Власника ґориля, офіцера маринарки, потягнули до відповідальности за фальшування документів. Офіцер заплатив кару, але виступив до влади з домаганням, щоби влада дозволила формально ґорилеві шоферувати. Своє домагання мотивував тим, що закон не застерігає права їзди лише для людей.

——o——

ЗІ СВІТА.

В біжучому році пустять в обіг **нові Папські гроші,** дрібні на міліон і золоті на пять міліонів лірів.

——o——

В Австрії перед Різдвом Христовим оголосили **амнестію,** на підставі якої випустили на волю дуже багато політичних вязнів

——o——

В Німеччині трапилася страшна **катастрофа** з поїздом, який саме віз німецького диктатора Гітлєра. Цей поїзд наїхав на автобус, повний театральних артистів. Згинуло 16 осіб. Гітлєрові нічо не сталося.

——o——

В Німеччині викрили недавно **змову** проти Гітлєра. Переведено великі арештування, навіть серед самих гітлєрівців. Число арештованих доходить до 3 тисяч.

——o——

У Франції, як знаємо, доволі часто в останніх часах виходять на яву великі **ошуканства,** і то навіть серед людей на високих становищах. Останнього часу відкрили у Франції справу якогось Мелєра, що ошукав магістрати ріжних французьких міст на 200 міліонів франків.

——o——

В зарському басейні, як знаємо, має відбутися загальне голосування, в якому населення виявить свою волю, чи хоче належати до Німеччини, чи до Франції. Щоби це голосування відбулося спокійно, рішено вислати до зарського краю відділи військ з ріжних країв, які пильнувалиб порядку. М. ін. післано туди і анґлійські відділи. Один анґл. офіцир, підпивши, їхав автом по вулицях міста Зарбрікену — і переїхав одну вагітну жінку. Коли обурені прохожі затримали авто, — Анґлієць вистрілив з револьверу і ранив одного чоловіка. Розуміється, що ця подія викликала у мешканців Зарбрікену обурення проти анґлійських військових відділів.

——o——

Вислід голосування в Зар (польські газети пишуть Сара) буде оголошений 15. січня 1935 р.

——o——

На пограниччу між Абісинією й італійськими кольоніями дійшло до **воєнних подій.** Уряд Абісинії протестує перед Союзом Народів проти обстрілу абісинських сіл італійською артилєрією. Спір повстав тому, що границя держав у тих місцях не є ще на стало визначена.

——o——

Югословянсько-мадярський спір, про який ми вже писали, покінчився тим, що Союз Народів ствердив вину деяких мадярських урядовців, які допустили посередно до атентату на югословянського короля. З такого рішення і Югославія задоволена, бо признали їй частинно слушність — і Мадяри не дуже гніваються, бо не осудили мадярської держави як цілости.

——o——

В 1934 році, який саме минув, **померло особливо багато визначних політичних діячів** світового значіння. І так трагічною смертю згинули королі Альберт бельґійський і Олександер югословянський. Перший впав жертвою нахилу до гірської туристики (лаження по високих горах), а другий згинув від кулі політичного атентатчика. Зпоміж голов держав помер ще минулого року німецький президент Гінденбурґ. Далі, з рук політичних замаховців згинули австрійський канцлєр Дольфус і французький міністр Барту. Помер теж знаний французький політик Поанкаре, і багато інших визначних політиків у ріжних державах.

——o——

Японський буджет передбачує 200.000 єн на удержання ради державної політики, т. зв. тресту (спілки) мозків. До неї буде належати 10—15 визначних політиків.

——o——

В Анґлії упала перед кількома днями велика скала у море. Це наслідок великої бурі. Жертв у людях не було. Лявіна знищила лише сотні гнізд мев (таких птахів) і побила їх тисячі.

——o——

В **Льондоні** перед святами пороблено цього року закупів на 125 міліонів долярів більше, ніж минулого. Впродовж кількох днів в одному лише великому склепі зробило закупи півтора міліонів людей. І кажуть, що в світі є кріза. А який то буде передсвяточний настрій у наших братів на совітах?

——o——

Французький летун Дельмот осягнув недавно на свому літаку 504 кільометрів на годину. Значить, майже, як зі Львова до Відня літаком за годину.

——o——

Недавно перелетів перший **поштовий літак** з Льондону до Австралії. Літак перебув 20.000 кільометрів і спізнився ледви **пять** мінут. Ось точність!

——o——

Робітничі організації України домагаються ніби добровільно, щоби змінити назву міста Зіновєвськ. Не хотять нібито, щоби це місто носило назву зрадника робітничої кляси. Як відомо большевики твердять, що Зіновєв і Каменєв морально відповідають за вбивство Кірова.

——o——

МУСОЛІНІ ПРО ВЗАЄМИНИ ПОМІЖ ЦЕРКВОЮ І ДЕРЖАВОЮ.

Недавно появилася стаття італійського диктатора Мусолінія про взаємини поміж Церквю і державою, яку варто, щоб дехто з наших людей собі прочитав і поробив з неї відповідні висновки. Історія вчить — каже Мусоліні — що за кожним разом, коли держава входила у боротьбу з релігією, мусіла у цій боротьбі улягти. Одна держава може побідити другу, тому, що стоїть перед матеріяльною дійсністю, яку може атакувати і побіджувати. Колиж однак стане перед таким противником, як релігія, то неможливо є найти виразну і очеркнену ціль атаки. Найзвичайніший пасивний опір духовенства і вірних вистарчають, щоби найбільш сильний натиск держави обернути в нівець. Як приклад пригадує Мусоліні безуспішну боротьбу Бісмарка з католицизмом, а також Наполеона, про якого каже, що одною з найбільших його помилок була безоглядність, з якою Наполеон виступав проти Апостольської Столиці.

Далі Мусоліні каже, що він ніколи не думав про творення державної релігії. Є дві можливості, які держава може супроти Церкви заняти: або не узнавати її офіціяльно, одночасно телеруючи її, як це діється в Зединених Державах, або управильнити з нею взаємини на основі конкордату. Цей останній спосіб приніс для Італії найкращі висліди. Пригадуючи добу конфлікту італійської держави з Церквою у рр. 1870—1929 Мусоліні стверджує, що тоді стан був нестерпний і що тільки після заключення конкордату 1929. р. він дуже поправився і видав прегарні овочі співпраці. Політика фашистівської держави зовсім не виключує признання влади Церкви в обсягу її діяльности. Як незрозуміле булоби засідання духовних осіб, на якому обговорюваноби справи, напр. калібру гармат, так зле булоби, колиб рада міністрів займалася справами теольогії або релігійними догмами. Нема держами, якаб була так дуже вразлива на свій престіж, як фашистівська, але саме тому вона не мішається до тих справ, які переходять межі її діяльности. Мусоліні думає, що держави, які досі не признали цієї великої правди, мусітимуть свою помилку скорше чи пізніше побачити. Пригадує свою промову на 5-тому зібранню фашистівської партії, в якій сказав, що хтонебудь зривавби релігійну єдність у краю, впровадивби замішання і наслідком цього поповнивби злочин образи народу.

У Туркестані вибухло проти комуністів повстання. По селах комуністи розстріляли там багато селян.

З НАШОГО ДОМАШНЬОГО ПРОМИСЛУ.

Гончарка зі Старої Соли, Катерина Сидорович, коло своєї гончарської печі.

Людям гірше, собі ліпше. В Бердичеві на Україні один жид-комуніст дуже виступав проти християн і ширив між ними безбожництво. Тимчасом люди його приловили, як сам ходив у шабас до божниці зі „смертною сорочкою" за пазухою...

Чудо друкарської техніки. В друкарні одного з найбільших французьких щоденників заінстальовано друкарську машину, яка є справжнім чудом техніки. Вона має 38 метрів довжини і складається з 6 великих друкарок, злучених в один спільний механізм. Цілість важить пятьсот тисяч кільограмів і складається з 87 тисяч частин. Складання машини тривало 3 місяці. Ця незвичайно скомплікована друкарня відбиває пів міліона примірників газети на годину. Белі паперу складають у пивниці, з якої автоматично посуваючийся пояс паперу переходить безпосередно до машини крізь діру в підлозі. Машина не лише друкує, але складає механічно видруковані колюмни в числа газети, які опісля складає в пачки о рівній кількості примірників. Машину вправляє в рух 78 електричних моторів, з котрих 6 є кожний по 150 парових коней сили. Електричні проводи, які обслуговують цю справді чудесну друкарню, мають разом около 50 кільометрів довжини.

Найвищий чоловік. На одному з останніх засідань віденського лікарського товариства вислухано цікавого звідомлення про найвищого мужчину, якого найдено у Перзії. Цей великан, що має щойно 20 років, розвивався до 9 року життя зовсім природно. Аж після цього року почався незвичайно швидкий його ріст, так що він тепер має 3 м. 30 цм. висоти. Він важить 200 кг. Його голова два рази більша, ніж голова нормального чоловіка. Коли він стане поруч жовніра, який сидить на добрім військовім коні, то тоді голова його і голова їздця находяться на однаковій височині.

В. МАКОВСЬКИЙ.

Без одного вистрілу.

Воєнний спогад.

В осені 1916. р. ненадійно зустрівся я у Відні на вулиці з товаришем Левком Б. Вибренькуючи довжезною шаблюкою, котра йому плуталася по ногах, бродив вулицями і розглядав склепові вистави.

— Здоров, Левку, що чувати? Що тут робиш?

Поздоровилися, почоломкалися, і йдемо до мене додому.

Коли ми поскидали плащі, що лиш тоді угледів я, що Левко став поручником.

— Поздоровляю з авансом, — кажу до нього сміючися; — бачу, коли ця війна протягнеться довший час, з тебе ще готов вийти ґенерал.

Левко добродушно засміявся. Треба знати, що він військовим ремеслом так цікавився, як глухман — музикою.

— Ба, а цього не бачиш? — сказав з прикидливою чванькуватістю, вказуючи пальцем на ліву грудь, на котрій повище кишені висіла на ленточці медаля хоробрости.

Я не на жарт зацікавився, і кажу:

— Хоч не хоч, мусиш мені розповісти, як це було з цією твоєю несамовитою хоробрістю? Коли і де було таке диво?!

— Виїмково, ради нашої ненадійної стрічі, заспокою твою цікавість. Цей мій славетний подвиг сподіявся в осені 1914. року, між Старим Самбором і Туркою.

Опівночі наспів приказ головної команди, відступати негайно на Угри. Коли ми вже стояли готові до відмаршу, причвалав полковий адютант з приказом, щоби я в цю мить явився в полковій канцелярії. Мене покликали до стола, на якому була розкинута штабова мапа.

„Бачите цю коту ч. 230? Вона є тут у ліску у віддалі 3 кільометрів."

„Так, пане полковнику."

„Отже маєте з одним курінем і двома скорострілами тут залишитися."

„Приказ, пане полковнику!"

„Мужва дістане запасні консерви на два дні. Що далі робити, найдете в цьому приказі".

Полковник передав мені запечатану куверту — і руку.

„Цієї куверти не вільно відліплювати, аж на місці в лісі. Боже помагай!"

До лісу ми дібралися ще за ночі. Лісок цей виглядав наче відокремлена від решти лісу, подовгаста купина, кількасот метрів довжини, дещо менше завширшки. В ліску була заросла гущою дебра, якби для нас заготовлена. Ми всі в неї попряталися.

Ще заки розвидніло, я казав уставити скорострільі в кущах на узліску. Тоді при світлі електричної ліхтарки, роздер лиховісну куверту. Мурашки перебігли по спині...

„Ліс з котою ч. 230 обсадити. По змозі як найліпше забезпечитися, закрити скорстріли й мужву. Уникати відкритої сутички. Але якщоб до сутички прийшло, не відступати з лісу безумовно. Лісу боронити через 48 годин, хоч би до останнього вояка."

Було ясне: нас команда посвятила на загибіль, для охорони відступаючих військ.

Від вчасних досвітків гуділи гармати, тарахкотіли скорострільі. З котрого і в котрий бік, зразу годі було в лісі пізнати.

З конечности я видав суворі приказі: Всі мають бути в гострому поготівлі. Не вільно нікому з дебри вихилюватися, не вільно курити, палити вогню, голосно розмовляти, навіть — кашляти.

У відділі мав я двох Українців підстаршин — десятника Дикого і капраля Сиротинюка, відважних очайдухів, що все шукали небезпек і пригод.

Чим вище сонце піднімалося, тим жахливіше скаженіли гармати й скорострільі. Коло полудня до мене підповз капраль Сиротинюк:

„Пане четар, я вилізу на ялицю — розглянутися", — шепнув мені.

Я не спинював, бо знав його проворність і обережність. Та ледви він видряпався — по нашому ліску роєм забзикали кульки.

Цілий відділ вхопив за кріси і прилип до краю дебри. Кулі свистіли і сікли листву низько, сливе поряд з берегом дебри, за котрим ми принишкли.

Така пальба скорострілів тягнулась більш як годину; нараз втихла.

А потім грюкіт гармат і стукіт скорострілів ослаб і начеб віддалювався.

Обставивши лісок на всі боки, я приляг здрімнутися. Але гадка „що далі" — віднімала сон.

Ледве на силу вснув, — будять.

Прокидаюся; передімною — десятник, один з мужви і два околичні селяни з бардами.

„Пане четар, голошу слухняно, ми притримали в лісі оцих двох „ґаздів".

„Ви що з лісі маєте тепер до роботи?" — запитав я їх.

Вони водили навкруги блудними, заляканими очима і миняли в руках свої кресані.

„Ми вийшли вирубати кілька грабків" — відповів молодший досить сміливо.

„А виж не знаєте шо кругом війна і вам в такий час в ліс надобиться?"

„Вирла треба доконче, а тепер ніде не дістане"

Нова заковирня, що з ними робити. Пустити годі; ка' зна, ґдо це за людці

„Перетримати їх" — кажу до Дикого.

Після цієї приключки каже Дикий до мене:

„Ми тут у цьому лісі нічого доброго не дочекаємося".

Та я це знав і без нього

„Як не нині, то завтра, щось мусимо зі собою починати. Позвольте мені піти на звіди."

І метнувся у дебру, де сиділи позвязувані наші бранці; а по кількох хвилинах, мій Дикий — в бойківському одязі, в кресані, з розхристаним вусом, замазаним лицем, з бардою на рамені — пропав у лісній гущавині.

День минав спокійно й тихо, лиш голод дійманочо дошкулював. Люди вишукували в дебрі й їли всякі гриби, корінці, тощо.

Голова ходила ходором і губилася у власних гадках.

„Що буде з нами, пане четар?" — питає мене Сиротинюк.

Я мовчки вказав йому очима догори:

„Ніхто більше не знає і не допоможе."

Сиротинюк зняв шапку і поклав на собі три кратно знамя св. хреста.

Години тягнулися віками. Годинник, ненакручений, перестав іти. Нараз, коло полудня, чую:

„Голошу слухняно, пане четар, я — є..."

Я його взяв на самоту.

„Я вже на Вас, Дикий, зробив хрестик..."

Розсміявся весело.

„Що-ж ви розвідали, що мемо робити?"

Отже вийшовши, він обійшов ліс довкола і пустився навправці вільним полем.

„Іду і міркую, чей до лиха когось зустріну. Перейшов вже більш за половину дороги геть до села, — нема нікого. Зле, — гадаю, — і повернув на стернище, бо за горбом завидів якісь хати. Переходжу біля одної клуні, — вітер її до чиста розкинув — глипнув: чоботи. Зігнувся, беру рукою за один чобіт, а він як мною сіпне, мало не покотився. А зпоміж розмервлених сніпків, визирнула в фуражці — салдатська голова.

„Стой!" — крикнув і зірвався на ноги.

„Стою".

Що за один, відкіля, куди, по що йду?

Говорю, а серце мало не вискочить з грудей, так лопотить .

Салдат зразу сильно гороїжився:

„Мусиш — каже — тут стояти, аж прийде зміна. Підеш зі мною на команду."

Добре, — кажу, і стоїмо.

„Позвольте, пане салдат, — кажу до нього — мені хоч сісти, бо дуже ноги болять".

„Так садісь".

І він теж сів між снішки. Я витяг тютюн і став нарікати на часи, на війну, на біду.

Скрутив папіроску і подав йому. Взяв тай каже.

„У вас добрий тютюн."

І так слово по слові, ми поволі розбалакалися.

„Коли-ж вас прийдуть вже раз змінювати, — кажу нарешті, — бо я лишив дома дрібні дитинята, загинуть з голоду..."

„А жінка?"

„Нема, брате, вдовець. Гірко бідкаюся..."

То його зворушило.

„Знаєш, братец, — каже він до мене — ти гляди, щоби тебе тут не було..."

Мені два рази не говорити. Але все таки я сказав:

„Салдате, велике тобі спасибі, що ти мене до дітей пускаєш. Якщо ти нині меш тут ще мати службу, то за те тобі принесу тютюну повну тайстру."

Умовилися. Увечорі, між 8 а 10 він буде під тою самою розкиданою кланею".

„З Вас молодець", — кажу до Дикого, хоч не бачу ніякого виходу з положення. А він до мене:

„Чи вільно сказати, яку я маю гадку?"

„А то?"

„Нині під ніч, ми мусимо відсіля втікати. Останній час. Завтра шкода і пробувати."

Він зясував мені свій плян втечі. Віддаль між нами а великим лісом не більша за один кільометер. Треба було тую відкриту і московськими патрулями всіяну віддаль перейти. Саме тим полем, де видніли порозкидані клані. З окраю ліса Дикий мені їх показав.

„Туди ввечорі глядіть далековидом. Я піду вперед з тютюном. А Ви виглядайте: Коли побачите в пітьмі трикратний блиск електричної ліхтарки, в цю мить виходіть. Ось у цьому напрямі. А у великому лісі мусять нас вже провадити ці два шморгуни, що ми їх тут маємо. Вони все знають, це їх промисл, переводити ріжних втікачів і шпигунів. Я лиш з ними вранці поговорив, то знав з ким діло".

Дикий припрозадив бранців.

„Нині у вечорі нас переведете через великий ліс. Зрозуміли?"

Небо було нам схильне; затьмарилося з полудня густими хмарами. Перед вечором став навіть накрапати дрібний дощик. Набравши в тайстру тютюну кілько у нас всіх було, Дикий встромив за пазуху два набиті револьвери і — як стало гемнитися — насунув кресаню на чоло і пустився долів.

„Боже помагай".

Я станув на краю ліса і вдивляюся в густу пітьму. Час волікся поволі.

„Пане четар, голошу слухняно, ми готові" — доніс капраль.

„Гаразд. Стояти і чекати на приказ".

Враз, аж кров в серці загатилася; блиснуло в далекогляді ледви замітно трикратне слабе світилко.

„Да будет Воля Твоя..."

Ще раз виголосив я всі гострі накази. І ми подалися гусаком вперед. Попереду йшов Сиротинюк з мужиками. Оба вони суспіль були звязані зі собою, а кінець ланцюга обмотав Сиротинюк довкола своєї руки. Я йшов позаду, щоби все мати перед очима і наглядати. Всі кріси були горлами звернені до землі, шапки вивернені дном догори.

Гадаю, що мало дві години йшли ми годі той навісний кільометер, чистим полем. Дикого ні сліду не було. Я вже став сумніватися, чи ми не побаламутили напрямку. Нарешті зарисувався перед нами узлісок. І коли ми вже до нього доходили, на самому його краю блиснуло світилко. Дикий, чи — Москалі? Все одно; для нас повороту не було. Я дав знак, похід далі двигнувся. Його чоло вже порнуло в темному борі. Нараз, як зпід землі, виріс передімною Дикий. Очі світили як жаринки: знак, що йому повелося. З ним були два російські салдати.

„Пане четар, — в його голосі аж кипіла втіха, — голошу слухняно, я роззброїв і взяв у полон цих двох салдатів."

Годі собі нагадати і переповісти всі пригоди тієї ночі. Ми передиралися крізь хащі, переповзували через якісь млаковини, рови, перелазили в брід через воду, вивалювалися на пеньках, обдиралися, сбивалися, калічилися — але йшли без упину.

Була одинацята година перед полуднем, коли ми наблизилися до якогось узлісся. Мужики принишкнувши, заслонювали лівою рукою зір від сонця, другою вказували на переді нагорі якісь сірі предмети. Я глянув через далековид: — австрійські окопи. Може було бачити навіть сильветки людей. Оба мужики, захлялі, пообдирані, все ще звязані, гремгіли на цілому тілі. Не довірювали. Я приказав їх розвязати. Коли вже були звільнені і гнулися, все ще не довірюючи, до моїх колін, я до них сказав:

„Пізнав я вже давно, що ви займаєтеся поганим промислом і перепачковуєте дезертирів у полон. На цей і на той бік. Це дуже погане ремесло. Ідіть з Богом, та тямте те, що я вам тепер кажу: якщо не покинете того ганебного промислу, то чи нині чи завтра, чекає вас гидкий кінець".

Наче пара на воздусі, щезли оба. А Дикий, цим разом як парляментар, з білою плахтою на тичці і з двома з мужви, вернувся щойно з полудня, в супроводі сильного відділу, з котрим ми під вечір перейшли через австрійські засіки.

Коли за кілька днів, уже на Уграх, я знайшов свою команду і зложив звіт, мене покликали „до рапорту" до полковника.

„Пане полковнику, голошу слухняно, я по приказу, лісок під Самбором з котою ч. 230 тримав 48 годин; навпослі ми перебилися через ворожі стежі і злучилися з нашими військами, взявши в полон ворожу чету з двох людей з оружам."

„Мали яку сутичку, втрати в мужві?"

„Сутички ми уникали, бо такий був приказ. Всі вернули без шкоди."

А вислід цієї розмови був такий, що я, Дикий і Сиротинюк одержали медалі хоробрости. Медалі цікаві хиба тим, що здобуті... без одного вистрілу."

Так закінчив своє оповідання мій приятель — поручник Левко Б.

Чому?

(М) Одного дня впало питання, що його так боялася мати: „Чому тато не молиться з нами?... Чому тато не ходить з нами до церкви?... Чи тато не знає, де мешкає Бозя?"

Мати не найшла відповіді, і малий Юрко побіг до кімнати батька: „Тату, чому ти не молишся коли зі мною; чи ти не знаєш, де мешкає Бозя? Може-б я тобі показав?" І обіймаючи рученятами татову руку, хоче випровадити його з кімнати. „Не перешкаджай мені! Йди бавитися!" Строгіше, як бажалося, залунали слова, і батько відвернувся. Що-ж мав він відповісти?

Хвилину пізніше вийшов батько з хати. Він не всилі був довше працювати, так мучило його питання сина; він хотів трохи розірватися в уличному шумі та позбутися „нерозумних" думок. Чи був це припадок? Нагло побачив, що стоїть перед якоюсь церквою, і здавалося йому, наче чує знова на своїх руках теплі обійми маленьких Юрчикових рученят і голос, що здивовано питається: „Чи тато не знає, де мешкає Бозя?"

Пізно вечором прийшов він до дому; в хаті жінка була дуже неспокійна за Юрчика. Він ледви зїв вечеру і тепер лежав з палаючими лицями на сніжнобілій подушечці.

Батько пізно вночі покликав лікаря. „Дифтерія" — сказав лікар. Без чуття, змучений, ох, такий змучений лежав Юрчик на постелі і ніодне „чому?" не вийшло з його уст. Зате тим глибше врізувалося в його серце те останнє „чому?", на яке батько не дав йому відповіди.

Аж одного дня, коли пробував підвестися, закликав з жахом: „Мамо, я не бачу тебе!" — і безсило повалився на подушки. Лікар ствердив грізне погіршення недуги. А очі дитини допитливо гляділи в лице батько, наче б хотіли питати: „Чому ніхто не може мені помогти?"

„Чому?"... „Чому?" — питалося тремтяче материнське серце, коли стало ясним, що зближається кінець. „Чому?"... „чому?" — рвалося зі зболілої душі батька, коли він побачив, що немає вже ніякого рятунку. А найгірше мучило його те: Чи-ж не дістане його дитинка відповіди на останнє питання, яке чув тоді, у своїй кімнаті? І те питання наче якийсь страхітливий червак вгризалося в його серце і мучило його. Чому ніразу, ніодного разу, не молився він зі своєю дитиною?

Зі стогоном обіймив руками розпалене лице і бив головою об стіл у своїй кімнаті.

А тимчасом серце Юрчика перестало битися. Юрчик відійшов там, де на кожне „чому?" знайшов ясне й отверте „тому!", де на кожне питання дістав відповідь.

У великому болю припала мати до батька своєї дитинки, наче шукаючи потіхи. А по хвилині, коли вже трохи успокоїлася, глянула на свого мужа. Її погляд потонув глибоко в його очах: Запитала: „Не знаєш, чи й діти приготовляють місце для своїх родичів у городчику Ісуса?"

„...Я... хочу... вірити... в це..." — тремтючим голосом відповів чоловік. І тоді кляknули вони обоє при мертвій дитинці, а з уст батька полинула до стіп Всевишнього... молитва!

Всячина.

106-літній мущина шукає праці. В одному з англійських часописів появилося оголошення: „106-літній мущина вповні сил, що виглядає як молодець і володіє кількома чужими мовами, шукає якоїнебудь праці". Хоча його поважний вік вказував би, що він повинен би собі відпочати, то всеж він найшов посаду нічного сторожа при одному великому ресторані. Каже, що й так по ночах не може спати...

Торгують дівчатами-відданицями. Пишуть, що у Семигороді, в Босні, є такий звичай: в одному селі збираються селяни з околиці, привозять дівчат — і придане. На торговиці стає батько й кричить що сил: В мене донька до сватання, в кого сич до женячки? На такий поклик зголошуються парубки, і як дівчина сподобається, а ще й придане велике, то хлопців-охотників знаходиться багато. Звичайно погоджуються обі сторони — сватаються й ладяться до весілля. Та є, на жаль, ще такі краї, де поправді продають дівчат на вічну ганьбу й безмірні злидні аж до смерти.

Страшна смерть без повітря. В селі Крапіна в Югославії трапилося таке: одна селянка 10 років нездужала на сухоти й нарешті померла, лишаючи вісім круглих сиріток. А що похорон відбувся пізно, то й грабар іще не вспів засипати гріб, а лишив це на другий день. Але як уранці прийшов над гріб, почув дивний-таємний голос, щось ніби стукання, і то десь із могили. Наляканий побіг чимскоріш до пароха, той післав до війта, ось і так десь аж за годину всі зійшлися на цвинтарі і казали відкрити домовину. Тут на диво побачили, що небіжка лежить долілиць, а як її обернули, то побачили, що її лице геть чисто покривавлене. Покликаний лікар заявив, що її поховали були у кріпкому сні т. зв. летаргу, й що нещасна пробудилася в домовині, але що не стало повітря, так задушилася. Такі нещастя трапляються у світі, але дякувати Богу — рідко.

Неждана смерть. Один 58-літній безробітний у Варшаві Йосиф Рощик, дістав віззання до бюра праці. Там він дізнався, що дістане працю. Ця радісна вістка так утішила біднягу, що негайно заслаб і зомлів. За яку хвилину прийшов лікар — але вже запізно. Безробітний помер на серце й осиротив удову й 6 дітей.

Птиці курці. У Зединених Державах Америки дуже часто горять ліси. Учені вислідили, що живе така птичка, що збирає недогарки цигар і несе до свого гнізда. Ось і звідти часто повстає вогонь. Тепер же досліджують, котра то саме птиця має нахил до тютюну.

Мороз і життя. Усе життя на світі завмерло би, колиб запанував мороз 273 ступні. Такий зеличезний

мороз не дасться навіть штучно витворити в кабінетах учених. Зате вдалося ученим витворити 268 ступнів морозу. Яке це страшне зимно, видно з того, що кусок леду, кинений до посуди з таким морозом, шипить так само, як до червона розпечене залізо в холодній воді. Існують на світі малесенькі сотворіння, т. зв. бактерії, що витримують ок. 250 ступнів морозу. Є навіть ростини, що не гинуть при 50 ступнях морозу. Чоловік перестає жити, коли його тіло охолодиться до 23 ступнів — але не морозу, лише тепла. При 23 ступнях наступає смерть.

Спритний папугай. В Шікаго зауважив касієр одного банку, що йому пропадають з каси банкноти. Пропавші гроші були ріжної вартости: починаючи на 5-ти а кінчаючи на 100-доларівках. Крадіжі були незвичайно загадочні тому, що каса була в такому місці, що ніхто крім касієра не мав до неї доступу. Спеціяльна ситема сигналізації і дуже скомпліковані замки робили просто неможливим, щоби хтось міг до каси дістатися. Отже про крадіж не було мови. Тому касієр звернувся до поліції. Довге стеження тайних аґентів довело до висновку, що крадіж була можлива лише через отверте вікно до кімнати касієра. Касієр отвирав його звичайно в полудне, коли був гарячий день і коли він хотів перевітрити свою кімнату. Недалеко вікна від сторони вулиці поставлено детектива, укритого в брамі протилежного дому. По кількох днях безуспішної обсерваціï поліційний аґент завважив, що малий попугай (папуґа) злетів на вистаючий ґзимс вікна і коли касієр перейшов на другий кінець кімнати, скочив на стіл, на якому були розложені гроші. Бистро вхопив один з банкнотів в дзьоб і перелетів через отверте вікно назад. Детектив скоро побіг у напрямі лету птиці, яка, на щастя, перелетіла лише кількадесять метрів і влетіла знову через отверте вікно до одного з мешкань на 1 поверсі. Детектив пішов до підозрілого мешкання, яке отворила йому елеґантно вбрана молода жінка, що тримала в руці папугая-злодія. Коли детектив сказав пані вислід своїх обсерваціï, молода жінка вибухнула плачем і призналася до всього. Вона була бідною швачкою, втратила місце і була без засобів до життя. Попугая одідичила по своїй теті. Витресувала його в хапанні і приношенні скравків паперу. Опісля дивилася, коли касієр банку отворить вікно і, стоячи на вулиці, якраз під вікном, пускала попугая, який, призвичаєний до „апортування" папірців, приносив їй паперові гроші. По якомусь часі птиця так витренувалася, що швачка випускала його безпосередньо зі своєї кімнати. „Ціле нещастя — скаржилася жінка, — що попугай не вмів відріжнювати банкнотів. Раз приносив 5 долярів, а раз 100. Я ніколи не знала скільки він принесе". Суд взяв під увагу бездоганне поведення та молодість швачки і її важке матеріяльне положення, не покарав її арештом, лише напімненням. Зате попугая відібрано швачці і віддано до зоольоґічного огороду. Там він, посидівши довгий час, забуде на свій дотепершній „фах"....

——o——

В Америці панує великий мороз. Тридцять ступнів нижче зера. Є теж великі снігові. Кількадесять людей замерзло.

——o——

У Шангаю поповнила самогубство одна 15-літня Китайка студентка, тому, що родичі не дозволили їй втяти собі косу. От чудасія...

——o——

Ф. Мукерман: „Ніколи не схочемо боронити найвищих дібр релігії, коли ми не переймилися наскрізь її цілями, через які сходить щастя до людей".

Св. Ігнатій: „Самоопанування є цінніше, ніж воскрешування мертвих!"

Анґелюс Сілєзіюс: „В кожній людині є рівночасно небо і пекло. Залежить тільки від неї, що в душі стане вічним".

допис.

ЛИЧАКІВ. Молодь Ремісничо-промислової Бурси ім. Митроплита Андрея Шептицького дня 16. XII. 1934. р. вшанувала іменини свого Основника Святочною Академією у читальні „Просвіти" на Личакові у Львові. Вступне слово П. Кишки зробило помітне враження. Чельові соля М. Рибчина у фортеп. супроводі п. Харківської як також сольоспіви п. Войтіховської та М. Рибчина нагородила публика заслуженими оплесками. Мужеські хори з мандоліновою орхестрою, що всім може найбільше подобалися, вказали, що молодь солідно підготована.

Личаківський.

Личаківська читальня „Просвіти" влаштувала в неділю, дня 23. м. м. академію з нагоди місяця „Просвіти" і Федьковичівських роковин. Програма, на загал, була підготована доволі слабо. Крім промови, двох деклямацій і хорових точок — було баритонове сольо п. М. Рибчина, питомця Ремісничої Бурси на Личакові, при фортепяновому супроводі п. Олени Гнатишакової. Ця точка була добре підготована, але пошкодила їй погана акустика салі. Публики було мало. Дивно якось, що до читальні не горнуться старші громадяни. Може тому, що імпрези читальні якось виходять на загал доволі слабо. Все таки треба ствердити, що йде до кращого; головно ж часті виклади з світляними образами притягають людей до читальні.

СТРІЛИСЬКА НОВІ. Концерт у століття народин Ю. Федьковича пройшов у Стрілиських нових дня 8. XII. 1934. р. величаво. Зложилися на це ріжні обставини: добірна програма, зразкове її виконання і виповнена вщерть саля, що з зацікавленням слідкувала за ходом поодиноких точок. Започаткував концерт о. декан Ковалів довшим вступним словом, у якім схарактеризував Федьковича як поета, громадянина і людину на тлі його доби. Після промови виступив хор у чудових народніх строях і під управою п. Т. Гориня відспівав „Поклін", „Козака несуть" і „Пою коня". Після цієї точки виступив д-р Д. Макогонський з деклямацією Федьковичевого „Довбуша". З черги відспівав дівочий хор „Співайте дівочки" і „Погубила ягнятонька". Після того слідував реферат п. В. Бордуна „Про значіння буковинського соловія". На програму концерту зложилися іще деклямації Анни Липи („Нічліг", „Рекрут", „Поклін"), Ольги Лебедь уч. VII. кл. („Сестра") та Данила Баковського уч. VII. кл. („Дезертир"), які вислухано з чималим захопленням. Як чергова точка йшли хорові продукції „Ой горе тій чайці" і „Ой у лузі при дорозі". Правдивою несподіванкою була деклямація „Празника у Такóві" Федьковича у виконанні о. С. Ковалева. Ця деклямація зробила на приявних глибоке враження. Концерт, що тривав точно дві години, закінчено національним гимном. Українське громадянство Стрілиськ віддало гідний поклін памяті Федьковича.

Калєндар.

СІЧЕНЬ 1935.

Стиль н.	Стиль ст.	Дні	СВЯТА греко-катол.
1	19	В	Груд. 1934 М. Боніф.
2	20	С	Мч. Ігнатія Бог.
3	21	Ч	Юліянни, Петр.
4	22	П	Вмч. Анастазії
5	23	С	10 муч. на Криті ☽
6	**24**	**Н**	**Н. пер. Різдв. Н. Р. Хр.**
7	**25**	**П**	**Різдво Христове**
8	**26**	**В**	**Соб. Пр. Бог., Йосифа**
9	**27**	**С**	**Стефана првмч.**
10	28	Ч	Муч. в Ніком.
11	29	П	Дітей убит. у Вефл. ☽
12	30	С	Мч. Анізії
13	**31**	**Н**	**Н. по Різд., Меланії**
14	**1**	**П**	**Січ. Н. Р., Обр. Г., В. В.**
15	2	В	Сильвестра

Від дня 1. І. до 6. І. **піст** (закінчення Пилипівки). Від дня 1. І. до 19. І. **заборонений час на весілля й забави з танцями й музикою.** Від дня 7. І. до 17. І. **загальниця.**

Сонце сходить дня 1. І. о год. 7.24, а дня 11. І. о год. 7.21. Заходить 1. І. о год. 15.31, а дня 11. І. о год. 15.42.

Місяць: нів дня 5. І. год. 6.20. Перша чверть дня 11. І. год. 21.55.

Столітній калєндар каже, що в перших днях січня можуть впасти сніги, а в половині місяця будуть великі морози.

Усі грошеві збірки в місяці січні йдуть на **„Рідну Школу“.**

——o——

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР.

В місяці січні відбулися ось які важні для історії Украни події:

В **1649 р.** дня **14. січня** гетьман **Богдан Хмельницький,** після своїх побід, зі славою вїхав у Київ.

В **1654 р.** дня **18. січня** той сам гетьман заключив з московським царем **переяславський договір,** що Україна входить у союз з Москвою, як рівний з рівним.

Але Москва не дотримала слова. Вона поневолила Україну; і вже в **1667 р.** дня **13. січня** заключила з Польщею т. зв. **андрусівську умову,** якою ці дві держави поділили між себе Україну.

Все таки ще довгі роки жила на частині української землі хоч обмежена, але своя державність. Володарями України були гетьмани. І ось останній український гетьман **Кирило Розумовський** помер **дня 21. січня 1803 р.,** вже після повного розвалу української державности.

Наступили довгі десятки літ національного гнету й поневолення. На Україні влада заборонила навіть українські книжки й часописи. Щойно **дня 13. січня 1906 р.** почав виходити у Києві **перший український щоденник.**

А потім прийшли нові визвольні змагання. Три дуже важні події з недавного минулого відбулися в січні, а саме: **дня 22. січня 1918 р.** Українська Центральна Рада своїм IV. Універсалом проголосила **повну самостійність Української Держави;** але вже **дня 29. січня того самого року** відбувся знаний **бій під Крутами,** де поляг цвіт української молоді в обороні столиці перед большевицьким московським наїздником; а **дня 22. січня 1919 р.** в Києві на Софійській площі проголошено **зєдинення всіх українських земель в одну Українську Державу.**

З ким пристають?

Французи дуже покумалися тепер із большевиками, — а це дивує ввесь християнський світ. Адже Франція, ця „найстарша дочка Церкви“, йде тепер рука в руку з большевиками, де союзи безбожників мають 5 міліонів членів. Большевицькі безбожники мають 10 щоденників і 23 часописів, писаних 14 мовами. Пропагандивний відділ видав 600 безбожницьких книжок. Істнує там 80 протирелігійних музеїв, а крім того дають по цілім краю сотки безбожницьких вистав. І ось з такими людьми вдаються французи. Чи це вийде їм на добро...? Напевно ні!

ЛЮДСЬКІ МОВИ В ЕВРОПІ.

Є їх 120, — але тільки пятьма мовами говорить 3/4 мешканців Европи, а саме: німецькою мовою говорить 81 міліонів, московською 70 міл., англійською 47, італійською 49 і французькою 40 міліонів. Українська мова належить також до тих мов, що ними говорить дуже багато людей.

Веселий кутик.

На залізниці.

— Пане касієр, прошу білет до Львова. Але скажіть, будь каска, машиністові, нехай їде обережно, бо я везу 4 копи яєць на продаж.

——o——

Ощадні.

— Один мій знакомий, коли пише, — то все вмочивши перо закорковує фляшку з чорнилом аж до хвилини, коли знова треба вмочити перо. Робить це з ощадности: щоби чорнило не висихало.

— А я знаю такого, що затримує на ніч годинники, щоби непотрібно не зуживалися.

— А мій вуйко не читає ґазет, — бо не хоче занадто зуживати шкла в своїх окулярах...

——o——

Євангелія.

Рождество Христове.

А коли Ісус народився у Вифлеємі Юдейськім, за днів царя Ірода, то мудрці зі Сходу прийшли в Єрусалим, кажучи: Де є Цар жидівський, що народився, бо ми бачили Його звізду на сході і прийшли Йому поклонитися. Почувши це цар Ірод, занепокоївся і весь Єрусалим з ним. І зібрав усіх первосвящеників та книжників народу і допитувався їх: Де Христос мав народитися? А вони сказали йому: У Вифлеємі Юдейськім, бо так написано пророком:

І ти Вифлеєме, земле Юдова,
ніяк не єси найменший між княжими
містами Юди;
бо з тебе вийде Вождь,
що правитиме моїм народом Ізраїля.

Тоді Ірод тайком призвав мудрців і випитував їх пильно про час, коли їм явилася звізда; і послав їх у Вифлеєм, кажучи: Ідіть і пильно розвідуйте про Дитя; а коли знайдете, сповістіть мене, щоби і я пішов та поклонився Йому. А вони вислухали царя і пішли. І це звізда, котру побачили на Сході, ішла перед ними, аж прийшла і станула зверху, де було Дитя. А побачивши звізду, зраділи дуже великою радістю. І як увійшли в дім, побачили Дитя з Його Матірю, Марією і впали і поклонилися Йому; відкрили свої скарби і принесли Йому дари: золото, ливан і смирну. А отримавши в сні осторогу не повертати до Ірода, іншим шляхом вернули до своєї країни.

(Матей, гл. 2, ст. 1—12).

Собор Пресв. Богородиці.

Коли вони відійшли, то ангел Господній являється у сні Йосифові, кажучи: Встань і візьми Дитя та Його Матір і втікай у Єгипет і будь там, аж тобі скажу; бо Ірод хоче шукати Дитя, щоби Його погубити. Він встав, взяв Дитя і Його Матір нічю і пішов у Єгипет; і був там аж до смерти Ірода, щоби сповнилося сказане Господом через пророка, котрий говорить:

З Єгипту покликав Я Сина Мого.

Тоді Ірод побачивши, що мудрці наглумилися з нього, розгнівався дуже, послав та повбивав усі діти у Вифлеємі і в усіх його околицях, від двох літ і нижче, згідно з часом, про котрий точно випитався у мудрців. Тоді сповнилося, що сказав пророк Єремія, кажучи:

Було чути голос у Рамі,
плач і голосне ридання;
Рахиля оплакує свої діти
і не далася потішити, бо їх нема.

А коли помер Ірод, то ангел Господній являється в сні Йосифові в Єгипті, кажучи: Встань, візьми Дитя і Його Матір, та йди в землю Ізраїлеву, бо померли ті, що наставали на душу Дитяти. Він встав, взяв Дитя і Його Матір і прийшов у землю Ізраїлеву. А скоро довідався, що Архелай царює в Юдеї після свого батька Ірода, боявся туди йти; а остережений у сні, удався в сторони Галилейські. І пішов та поселився в місті називанім Назарет, щоби сповнилося сказане пророками що: Назорей назветься.

(Матей, гл. 2, ст. 13—23).

МІСЯЧНЕ НАМІРЕННЯ.

Щоб успішно поборювати сучасне безбожництво.

Жахливе безбожництво на радянщині й у Мексику, масонсько-комуністичні зусилля у Франції та Еспанії спричинюють велике спустошення у Христовому винограді. Не можна заплющувати очей на правду, яка каже нам, що є зле: скрізь іде-наступає армія антихриста й більшають її ряди. Ця діявольська армія вивінована у найновіші засоби боротьби: радіо, часописи, книжки, кіна, ревії-видовища, зіпсовані моди, плюгаві товариства, тощо. Все те чигає наче той Ірод, щоби усунути зо світа небесну науку Дитятка Божого. Здається, що з храмів Божих і святих Кивотів доходить до нас квиління Божого Дитяти, Яке плаче над безумством людей і їх вічною загибіллю. Мусимо щось робити, щоб обтерти сльози Богочоловіка. В день Різдва може ми не в силі принести Йому дорогоцінні дари: золото, кадило, миро, — але кожний з нас може при святих яслах зложити жмінку квітів — добрих діл: завести релігійний лад у себе в хаті, часті Сповіди, ранні й вечірні молитви, усунути проклони, помиритися з ближніми, і — приступити до протинаступу за справу Божу. Це вдіємо ширенням доброго часопису й книжки, втяганням других до корисних братств і організацій, сердечною милостинею, — а під цим напором, при світлі ласки Божої, певно заломиться безбожницький фронт. А вже у вогні молитви мусять спалитися всі затії безбожництва. Тому просім Бога, щоби Його царство запанувало між нами, і як колись небесна зірка освітлювала вертеп, де знаходився Христос, так і тепер, нехай те світло Боже запалає над усією землею й вкаже всьому світові — що на чій царює Христос-Цар.

Щоденна молитва.

Божественне Серце Ісуса! В злуці з тим наміренням, яким Ти на землі віддавав славу Богові й тепер кожного часу віддаєш у Пресвятій Тайні Евхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви всі свої молитви, діла, слова, думки й терпіння нинішнього дня в нагороду за всі обиди, яких Ти дотепер дізнав. Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за св. Церкву, за навернення грішників і за всі наміренння Апостольства Молитви; визначені на цей місяць і нинішний день.

Відпуст 100 днів раз на день. Папа Лев XIII. 19. 7. 1883.

Поширюйте католицьку пресу!

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення редакція не відповідає.

КУПУЙТЕ НОВІ КНИЖЕЧКИ ВИДАВНИЦТВА „МЕТА“

Саме вийшли з друку:

о. Д-ра М. Конрада: Націоналізм і католицизм, **ціна 30 сотиків.**

о. Михайла Кравчука: З нами Бог! Євангельські читання від Благовіщення до Водохрещів. 4 образки з Богородчанського Іконостасу. **Ціна 25 сотиків.**

Замовляйте у Видавничій Кооперативі **„Мета“**, Львів, вул. Японська 7/II.

Замовляйте! **Замовляйте!**

КОЛЯДИ, КОЛЯДКИ і ЩЕДРІВКИ.

Книжечка містить на 64 сторонах 33 церковні коляди, 14 світських колядок і 9 щедрівок. — Ціна примірника з почтовою пересилкою **25 сотиків.**

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ НА ВСІ СВЯТА В РОЦІ.

Книжечка того самого обєму, містить: 70 церковних пісень на всі свята в році. — Ціна з почтовою пересилкою **25 сотиків.**

МАЛИЙ МОЛИТОВНИК ДЛЯ ВСІХ.

126 сторін кишеневого формату. Ціна за примірник з почтовою пересилкою **25 сот.**

Замовляти: **Видавництво „Криниця“**, Перемишль, вул. Косцюшка 3/I, почтова скритка ч. 146.

Великі святочні нагороди!!!

Задурно 50.000 жіночих костюмів.

З приводу відкриття висилкового відділу рішили ми роздати задурно 50.000 жіночих костюмів між наших клієнтів, що розвяжуть нижче подану шараду і замовлять у нас один або більше з нижче виказаних комплєтів.

Щоби дістати даром жіночий костюм треба розвязати нижче подану шараду і переслати нам в листі добру розвязку разом із замовленням.

Пояснення:

До порожних кратох треба вставити відповідні цифри, щоби дали число 15 (вздовж, в ширину і в поперек).

Наші реклямові комплєти тільки за 12.30 зол.

висилаємо: 3 м матерії на зимове убрання в бельські взори 140 цм ширини, 1 муж. жакардовий зимовий пульовер, 1 муж. трикотову сорочку або 1 пару муж. трикотових підштанців, 1 муж. вовняний шалик, 1 пару зимових рукавичок, дуже теплих, 3 мужеські хустинки до носа з гарним коліровим берегом і 1 пару скарпиток, дуже міцних.

Тільки за 14.20 зол.

висилаємо: 4 м матерії на гарну жіночу зимову сукню, 1 жін. зимовий светер, наймодніший в тім сезоні, 1 зимову хустку в гарні колірові крати ясні або темні, 1 пару жін. пантофлів (подати розмір обуви), 1 жіночу медаполямову сорочку з гарною вставкою „Толєдо“, 1 пару трикотових знаменитих реформ, 1 пару грубих вовняних паньчіх і 3 жін. батистові хустинки.

Тільки за 19.95 зол.

висилаємо: 1 муж. готове убрання гладке або десеневе, краска яку хто хоче, добре викінчене, 1 жін. сукню, модно і гарно вшиту (подати докладний розмір), 1 зимову хустку в гарні колірові крати, ясні або темні, 1 муж. сорочку, гарно сатиною викінчену, 1 жін. медаполямову сорочку з шовк. вставкою „Толєдо“, 1 пару жін. реформ, 3 жін. батистові хустинки, 3 мужеські хустинки до носа з гарним коліровим берегом, 1 пару зимових рукавичок мужеських або жіночих, 1 муж. вовняний шалик або 1 жін. вовняний шалик і 1 пару мужеських теплих скарпиток або 1 пару жін. панчіх.

Повищі комплєти висилаємо за почтовою післяплатою на листовне замовлення. Платиться при відборі товару на почті. **Без ризика.** Якщо товар не подобається, звертаємо негайно гроші. Адресувати:

Firma: „POLSKI KONSUMENT“

Łódź, ul. Al. Kościuszki № 36-3

Увага! Користайте з доброї нагоди, розвяжіть шараду, долучіть до замовлення, а дістанете зовсім задурно жіночий костюм як винагороду за розвязку шаради.

ПЕРЕДПЛАТА ПІВРІЧНО 1.20 ЗОЛ., РІЧНО 2.40 ЗОЛ.— Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, вул. Японська 7. II. пов. — Тел. 94-56. Видає „Мета“, Видавнича Кооператива з відповідальністю уділами у Львові. Редагує Колегія. Відповідальний редактор: Петро Козіцький. Друкарня „Діло“, Львів, Ринок 10.

Оплатę pocztową opłacono ryczałtem.

Ціна 10 сот.

Христос Наша Сила

ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ПРИСВЯЧЕНИЙ ПОГЛИБЛЕННЮ РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНОГО і НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ РОДИН. ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Л ь в і в, **19. січня 1935.** **Ч. 2. (50).**

З Богородчанського Іконостасу.

Явился Єси днесь вселенній...

Свято Йордану — це таке для нас рідне, таке питомо наше торжество, що кожна українська душа радується на саму згадку про него. Ясне тепло огортає душу, коли згадаємо звичаї Щедрого Вечора, а головно Йорданське Водосвяття на ріці, урочистий настрій цієї хвилини при згуках пісні: „Явился Єси днесь вселенній". Думка лине ген, на Україну, до рідних братів, які не можуть вийти громадою на ріку та радісно заспівати Богоявленську пісню. І летить до Бога глибоке зітхання: Прийди, явися і на українській землі!

ЛЕНІН УКР
Ж. 12

Правдиве обличча московського терору на Україні.

Останні арешти і розстріли на Україні, які, як відомо, мали місце в звязку з убивством Кірова комуністом Николаєвом, викликали в Галичині величезне враження. Перш усього те, що між призвищами арештованих, опісля розстріляних, були призвища трьох Крушельницьких, які недавно (в травні 1934) виїхали на Україну. Крушельницькі відомі були з того, що в радянофільських органах („Нові Шляхи", „Критика"), опльовували все, що нам з національного боку святе, і вислугувалися своїм панам, від яких діставали гроші, — так, що це продажне вислугування викликувало обридження. Але большевики та їх прислужники мають такі мідяні чола, що те, що ми називаємо „обридженням", є для них лише ступнем до карієри й ласк. Отож кожному з Галичан, у кого був звичайний глузд, здавалося, що за цей розклад, плюгавство і безстидність, яка була злучена з іменем Крушельницьких і їх наймленою діяльністю, — їх після переїзду на Україну, чекає велика „благодать" і гонори. Тимчасом сталося інакше. Їх розстріляли, — мовляв, вони були у звязку з білогвардійськими терористами. Та в те, щоби Крушельницькі, яких служива й безхребетна відданість не викликала найменших сумнівів, були у звязку з терористами, — в те ніхто не міг повірити. Не підлягало сумнівові, що це була большевицька брехня, якою вони хотіли виправдати розстріли.

Отже, яка може бути причина, щоби пани, та своїх найвірніших слуг позбувалися? Відповідь на це дають дальші імена розстріляних. Отже вбито теж Г. Косинку, Д. Фальківського, О. Влизька і В. Мисика. Ким були ці розстріляні? Косинка, незвичайно талановитий письменник, що наслідував нашого Стефаника, але теж і писав вірші в честь Леніна. Був найбільш льояльним „пролетарським" письменником, але **талановитим.** І це вистало. Фальківський служив колись у чека, — але він теж **здібний** поет. Влизько, молодий, двацятькількалітній хлопець, комуніст і комсомолець, **многонадійний,** дуже культурний поет. Врешті Мисик, незвичайно **шляхотний** у своїх поезіях, у прилюдному життю аполітичний до краю. А Крушельницькі, Іван і Тарас? Що-як-що, але **здібностей** їм не можна було відмовити. Ось, саме **талановитість** цих, хоч комуністичних, **але українських письменників** була большевикам невигідна. І це дає відповідь на поставлене питання. Большевикам, які, хоч і на Україні, є московськими націоналістами, не були вигідні **українські таланти,** бо вони, ці таланти, були вже, і могли колись стати ще більше, творцями чогось українського. Ось і червоні кати, Постишев і Косьор, які є московськими диктаторами на українських землях, використали смерть Кірова, щоби позбутися невигідних їм культурних, хоч і комуністичних одиниць на Україні. З їх приказу застрілено 26 культурних українських діячів, яких одинокою виною було те, що вони були **здібні.** Український комуніст має бути не лише без власної думки, має бути невільником московських ступайків, — але теж і не сміє нічого творити, що хоч трохи нагадувало би українську культуру. Словом, не має вже місця на комуністичній Україні для комуністів-Українців. Ось і правдиве значіння останніх розстрілів на Україні.

Яка з цього наука для нас? Всі українські наші партії, письменники, посли, запротестували проти терору на Україні. Це добре, але мало. Цей протест мусять підтримати найширші кола нашого громадянства тим, що мають викорінити, випекти гарячим залізом усе, що в нас ще задихає комунізмом. Ще в нас тут і там появляються навіть комуністичні часописи (н. пр. „Наш Голос", що виходить у Дрогобичі). Мусимо зорганізувати на них безоглядний бойкот і не допустити тої отруї у наші села. Беззастережне викорінення останків комунізму серед наших робітників і селян — ось наша відповідь на терор московських прислужників на Україні.

В кількох словах.

Преосв. Кир Никита іменований Делеґатом Митрополичого Ординаріяту при Головній Раді Українського Католицького Союзу, і Церковним Асистентом АЕпархіяльного Інституту Католицької Акції.

——o——

Між **Італією і Францією** дійшло до політичного порозуміння. Французький міністр Лявaль їздив до Риму, де відбув наради з Мусолінієм і підписав кілька італійсько-французьких договорів, м. ін. у справі непорозумінь щодо африканських кольоній, та в справі незалежности Австрії.

——o——

Нова конференція. Премієр Фляндeн і мін. Лявaль виїдуть 20. січня. до Льондону, де обговорять такі справи з міжнародньої політики: 1) роззброєння; 2) поворот Німеччини до Ліґи Націй; 3) підписання східно-европейського пакту. В травні відбудуться у Римі наради представників сусідніх держав з Австрією у справі незалежности Австрії.

Нема довіря!

Омелько Журба був у клопотах. Ходила його Євка прати на річку, натекло води в діряві чоботи, тай застудилася. Приїздив лікар, і записав ліків на 10 злотих. Зібрався Омелько до аптики, — та де грошей взяти? Так випало, що в хаті ні сотика не було. Але мав доброго сусіду Семена, щей багача. Зайшов до нього і став просити:

— Позичте, сусідо, 10 злотих! Євка заслабла і йду до аптики. Десь хочу лошицю продавати, то й віддам!

— Ов, ов, ов! Така здорова молодиця, і положило. Треба добре розгрівати, липового цвіту пити, гірчиці приложити — дуже помагає! — жалував і радив Семен, а за гроші ні чичирк.

— Позичте, позичте! Сусідо! Я направду з неділі віддам! — напрошував Омелько.

— Не маю! Не маю, сусідо! От так ще з осені трохи телепався гріш. Але податок, жінці чоботи, синові кожушину, — і нема. Не можу, сусідо, не можу!

Постояв Омелько ще хвилину, — та не було ради. Пішов до Миколи за рікою. Це теж заможний був господар.

— Позичте, Миколо, 10 злотих! Євка заслабла і йду до аптики, — просив газду.

— Га, га, га! — засміявся Микола. — Мені щоби хто шию втяв, то 10 злотих не маю. Колись я мав, але не тепер. От носила жінка клочча продавати, то ледви півтора злотого взяла. Вже й знаку нема з них.

Не гаявся довго Омелько. Розпращався з Миколою, та пішов ще до Тимка Гнітія. Може цей позичить. Недавно ж продав корову на ярмарку.

— Позичте, куме, 10 злотих! Євка заслабла і йду до аптики — став його просити.

Та Тимко тільки здвигнув раменами, а його Софійка в плач:

— Ото знайшли багачів! А тож де в нас набралися гроші? Пятеро дітей, податок заплатити, чоботи купити, і шапчини і кожушини — сипала як з рукава.

Втікав Омелько з хати, як з парні. І що тут робити? Ніхто в селі грошей не позичить. Але нагадав собі ще за вдовицю Ганну. Це навіть ніби якась своячка. Зайшов у хату і до неї:

— Позичте 10 злотих! Євка заслабла і йду до аптики.

Та Ганна взялася за боки і таки просто з моста каже:

— Я таки маю, але таки не позичу! Потім бігай мені за вами, щоби віддали. Я на таке не дамся!

І просив, і благав, і присягався Омелько, що на другий тиждень віддасть, — та Ганна й слухати не хотіла. Вийшов з хати дуже огірчений. Вже йшов до дому, — та ще вступив до Максима Пригоди. Не просити, але хоч пожалуватися хотів, які нині люди. Ціле село облетів, жінка дома конала, і годі де зарятуватися.

Вислухав тої скарги Максим і каже:

— Не дивуйтеся, Омельку, і не нарікайте! Воно й інакше не може бути. Нині нема довіря між людьми! Один другому не вірить, бо вже нераз гірко завівся. Тепер кожний тільки чигає на це, щоби вирвав де; але як позичить, то пропало. От бідна Процишина Юлька служила по панах два роки, зложила собі дві сотки й позичила Дмитрові Козареві. Будував нову хату, стодолу, і як довідався, що дівчина має гроші, то спокою не давав, щоби позичила хоч на пів року. А тепер виставив хату, доробився маєтку, а дівчині грошей не віддає. Ходить бідна за ним, просить, та він ще й сміється. Каже:

— Скарж мене! Тепер таке право, що я тобі буду по золотому на місяць віддавати! От які нині люди! Десь і Бога не мають в серці, і совість у них вже закам'яніла. Тому нині один другому не вірить і не зарятує, хоч би ти й гинув. Але я знаю, що ви, Омельку, побожний чоловік, ходите до церкви, сповідається частенько, то я вам вірю і позичу.

Це сказавши добув звідкись 10 злотих і дав Омелькові. Омелько аж сплакав з радости. Побіг зараз до аптики, купив ліків, і Євка видужала.

А на другий тиждень продав лошицю і обоє з Євкою віднесли Максимові гроші, та ще раз щиро дякували за вигоду.

О. Горицвіт.

Большевицький „герой". Большевицькі часописи аж захлистуються від радощів, бо ось що склалося: 11-літній хлопець, що належить до комуністичної організації дітей „Піонір" — зробив донос на рідного батька. Оцей „Павлуньо" Баландік, москальчук, доніс совітським властям, що його батько був за царських часів жандармом, і тому він не може мати ніяких прав. Крім цього та „добра дитина" донесла, що тато нібито бере з держав. тартаку „соціялістичне" дерево і ще деякі речі. Наслідком того доносу власти усунули батька з праці і зачислили до „лишенців", себто людей, що не дістають харчів по нижчих цінах. Ось до чого докотилося виховання дітей без четвертої заповіди Божої! Що варта рідна дитина, вихована без Закону Божого!

Нещасний рік.

Роблячи підсумки подій 1934. року, газети назвали його нещасним роком. І справді в катастрофі під Парижем, що скоїлася перед святами минулого року, згинуло 200 людей, а ранених було тоді 300. Тим почався рік...

У Франції померло кілька визначних мужів, між ними славний Клемансо і Поанкаре. В Бельгії згинув король Альберт І., в Австрії забили канцлера Дольфуса, в Румунії премієра Дуку, в Польщі міністра Перацького. Врешті в Марселі згинув від куль терористів король Югославії Олександер І. і Барту.

Крім цього був у Німеччині бунт Рема і криваве його здавлення, також криваве здавлення спротиву соціялістів у Австрії.

Були теж у тому році страшні катастрофи на морі, як ось катастрофа корабля „Морокестль" біля Америки, що потягнула за собою ок. 200 жертв.

Були теж криваві страйки, як волоконний у Америці, підчас якого згинуло в уличних боях ок. 300 осіб.

Врешті „нещасний рік" покінчився вбивством Кірова у Москві, після якого розстріляно сотні в нічому невинних нібито „білогвардійців", у цьому 26 українських комуністів. Жахливим терором, особливо на Україні покінчився 1934. рік і почався новий 1935-ий.

Але мав цей рік також свої смішні, можна би сказати: веселі здобутки. Ось у державі Небраска в Америці відбувся конкурс крикунів, у якому побідив нівроку крикунець, котрого голос, чи рев, було чути аж на 3 кільометри. У міжнародньому конкурсі покоївок здобула нагороду одна Німка, яка потрапила попрятати коридор, довгий на 7 метрів, а широкий на 2 м. за 38 секунд. „Судді" у білих рукавичках ствердили, що на долівці не було ані сліду пороху. В одному місті Америки знову покінчився в 1934. році бріджовий турнір (бридж — це така гра в карти), який почався в 1924. р. Кажуть, що грачі, які програли, зажадали нової гри, яка має тривати до 1944. р. А один кравець насилив на голку з дуже малесеньким вухом 12 тонесеньких ниток, за 3 мінути.

Осип Годунько.

ДУХОВНА НАУКА*).

В Імя Отця і Сина і Св. Духа розпочинаємо духовні вправи. Тілесні вправи — спорт — як лещета, копаний мяч, ситківку тощо, робимо в імя здоровля й меткости тіла. В імя тілесних вправ бажаємо витягнути кволі одиниці з тяжкої неповоротности й повести їх на верхівя сили й слави рекордистів-переможців. В імя тілесних вправ намагаємося не допустити затуркані одиниці до ворожого табору, а за всяку ціну хочемо зберегти їх для росту й величі Нації.

Не що інше — в царині духа — маємо на приміті при духовних вправах. Робитимемо їх — ті духовні вправи — в Імя Отця — щоб **обновити** в собі гарний **образ** і подобу **Божу,** легкодушно **стертий плямою гріха,** в Імя Сина, — щоб у Нього **перемінитися** по евангельській засаді: „Ви всі, що в Христа хрестилися, в Христа зодягніться" (Гал. 3, 28), в Імя Духа Святого, щоб за Його ласкою ми **піднялися на вершини** християнської праведности, а то й **звершености.** Ми кинемо табор діявола, а прийдемо й поклонимося Ісусу Христу, Цареві нашому Богові. Але як малий ростом Закхей серед меткого натовпу юрби не міг побачити Ісуса Христа, поки не виліз на високе дерево, так і ми, малі духом, серед натовпу гріхів і пристрастей, не побачимо світлого лиця Христового, поки не підіймемося на висоту дітей Божих через великодушну, основну направу нашого „я". Вважайжеж, Закхею! Вважай, християнине! Це сьогодні для тебе час догідний, день спасення — Христос гряде! Ні! Він між нами — бо „де є двоє або троє зібраних в Імя Моє, там Я посеред них" (Мт. 18, 20). Нас же велика громада — Христос посеред нас! І коли сьогодні почуємо Його голос, не затверджуймо сердець наших" (Євр. 4, 7), а радше перед кожною наукою промовмо до Нього сердешними словами Матери-Церкви:

„Засвіти в серцях наших, Чоловіколюбний Владико, чисте світло Богопізнання Твого і відчини очі наші душевні на зрозуміння евангельської проповіди Твоєї. Влий у нас і страх перед святими заповідьми Твоїми, щоб ми всі тілесні похоті перемогли та духовне життя повели й узнали та чинили все Тобі до вподоби. Бо Ти єси Просвітитель душ і тіл наших, Христе Боже, і при Твоїй помочі ми на тих духовних вправах хочемо — по наказу Апостола — бігти і добігти до мети, щоб із рук Твоїх Пречистих дістати нетрінний вінець слави і почесну назву змагуна Христового — праведного християнина.

Є в Арабів прегарне оповідання про пащану пустиню Сагару. „Як тиха зориста ніч покриє землю і легкий вітерець перелетить понад пустиню, тоді маленькі зернятка піску вдаряють об себе, зударяються, і здається, неначе жалібно стогне смертно ранений

*) Виголошена, з деякими змінами, в Петро-Павлівській церкві у Львові, в 1934. р.

Вислід всенароднього голосування.

Всенародне голосування в справі державної приналежности **Зарського краю** відбулося минулої неділі, дня 13. ц. м. В голосуванню взяло участь 99% тих, що мали право голосувати. Таким чином Німці дали новий доказ своєї громадської вироблености.

Управнених до голосування було всіх 539.542, а голосувало 520.704. За теперішним станом (щоби Зарський край залишився під опікою Союзу Народів) голосувало 46.613 осіб, за прилученням до Франції 2.083, а за прилученням до Німеччини 476.089. Неважних голосів було 506, а білих карток 1.256.

Д-р І. Мур: „Без Бога, ні до порога. — З того часу, як люди не схотіли зважати на ці слова, і всі свої надії почали покладати тільки на власні сили, прийшло нещастя і горе до людей".

В. Шмід: „На зруйнованих родинних огнищах будує большевизм своє панування".

Зі світу і з Польщі.

Нещасна спроба. Незвичайно нещасна в своїх наслідках була одна спроба, яка мала місце в Карахі, в британських Індіях (Азія). Над машеруючим гіндуським військовим відділом показався літак, який мав перепровадити показовий напад на відділ у марші. В одній хвилині керманич літака, що находився майже над головами жовнярів, утратив владу над машиною, яка впала в саму середину відділу. Наслідки упадку були страшні. Одинацять гіндуських вояків згинуло, кількацять було важко, а біля сотні легко поранених.

——o——

Футро для Сталіна шиють... у Вильні. Один виленський часопис пише: „Совітське посольство у Варшаві замовило в одній з тутешніх (виленських) футряних фірм футра для Сталіна, Молотова і Кагановича. Сирі скірки надіслано з Росії, кушнірську й кравецьку роботу викінчать у Вильні." Далі ця польська газета чваниться, що видно ще в Росії памятають виленські вироби, бо, мовляв, пе-

---

велитній звір. Чуєте? — говорить тоді Араб, що веде каравану-похід — Пустиня плаче! Скаржиться, що перемінилася в безплідний край; тужить-плаче за давними, цвітними садами, хвилястими ланами збіжжя, запашними овочами, що їх родила, ще поки перемінилась в безплідну пустиню, в море жовтого, гарячого піску".

Такі безплідні пустині — то люди, що живуть без Бога. Може з лиця вони й веселі, вдоволені, може серед легкої музики радія вони всміхаються, може перед кіновим полотном вони регочуться, може на вощованих паркетах сальонів, кабаретів, театрів, дансінґів, задимлених коршем, весело витупують і при чарці безжурно базікають — проте все це є нездало причіплена маска. Скинена на самоті, у хвилинах спокою, відслонює нам глибину сумної душі, що наче та пустиня стоїть облогом, де розстроєні струни серця розпучливо плачуть-грають невпинну пісню туги за щастям....

О, бо людина шукає щастя! Все життя вганяє за ним, наче дитина за своєю тінню, — проте ніколи не схоплює його в свої руки. Ми завжди невдоволені, завжди здається нам, що другим краще ведеться. Як пчілка перелітає з квітки на квітку, шукаючи меду, так і ми кидаємося на всі боки, на всі примани світа, щоб тільки знайти вимріяне щастя. Ось погляньмо на нашу буденщину.

Один собі міркує, що гроші, маєтки, добрі посади вдоволять його цілковито. Боже! Чого то він не зробить для того гроша! Їде в далеку Америку, в гарячу Бразилію, клопочеться днями й ночами у склепі, на біржі, в бюрі, варстаті, для маєтку кривить душею, кривоприсягає, кривдить робітника, нарід свій — віру продає, чортові огарок світить-запалює, аби маєток, аби гроші були! І щож? Серед найбільших багацтв, серед нагромаджених маєтків і повних комор і житниць, як злодій нечайно смерть приходить, і все те кому буде...? (Лука 12, 20).

Другі знову махнуть рукою на гріш, пан на фільварки, урядник на пенсію, робітник на платню — і пускають той гріш на бенкети, на театри, кіна, кабарети, на приняття й забави, на танці й розкоші, на убори, на футра — і так гуляють з дня на день, з ночі на ніч, з року на рік..., аж прийде в гості недуга й гірке розчарування, та й з уст їх вирветься слово негідне християнина: „Найліпше не родитися, а як вже родився, так краще чим скоріше вмерти". (Софокль).

Третім байдужі гроші, байдужі розкоші — їх щастя — дійти до почестей, дістати почесні назви: радного, війта, управителя, директора, начальника, міністра, чи що там. І як би та наша подушка вміла говорити, скільки то задушевних бажань і земських мрій вона нам розказалаб! Та що-ж? Хоча й дійдемо до найвищих щаблів, — проте під кінець життя прощаємося з землею, як той умираючий та огірчений міністр Кольберт зо своїм цісарем Людвиком: „Ах, Ясновельможний Пане! Коби я був працював стільки для Бога — скільки для вас і своєї слави..." (Кінець буде).

ред війною російська буржуазія замовляла собі футра лише у Вильні. А ми думаємо, що Сталінові було в дотеперішних футрах чомусь за зимно. Він навіть не боїться, щоби йому „білоґвардійці" в Вильні не насипали за шкіру якоїсь біди в футро...

——o——

Сензаційна заповідь міністра Міхаловського. На закінчення дискусії в соймовій буджетовій комісії забрав голос міністр справедливости Міхаловський, і сказав у відповідь послові Загайкевичеві таке: „Можу пану послові дати відповідь і вона буде дуже коротка. А саме, незадовго відбудеться прилюдний судовий процес, який викаже, що я в нічому не помилився, ані нікого легкодушно не обтяжив відповідальністю. Бл. п. міністра Перацького забила Орґанізація Українських Націоналістів. Безпосереднього справника не маємо, але зате маємо всіх його помічників. Не маю більше наміру давати якісь прилюдні вияснення і здається мені, що відповідь, яку в найближчому часі дасть судова розправа, буде вистарчаюча"...

——o——

Процес через один сотик. У найближчому часі відбудеться у Відні процес 9-ти вломників, які розбили там недавно касу одного кооперативного банку і найшли в ній дослівно одного сотика. Вломників арештовано в хвилині, як вони виходили з банку, „суто" обловившися.

——o——

Несповна розуму спалив власну доньку. В одному польському селі, радомського повіту, скоїлося страшне нещастя. Один хорий на умі господар підпалив уночі власну хату, в якій спав його 12-літній хлопець і 2-літня дочка. Хлопцеві вдалося втекти, а дівчинка згоріла живцем. Батько приглядався холоднокровно вогневі. По якомусь часі зрозумів, що наробив, і пішов з розпуки повісився... Нещастя, кажуть, ніколи не ходить само.

——o——

Рабіни виїздять з Польщі. Жидівська ґазета „Наш Пшеґльонд" пише, що анґлійський конзулят видасть у найближчому часі 23 візи до Палестини для виїздячих туди на постійний побут рабінів з Польщі. Польська преса з великою радістю цю вістку повторила і при тому запитала ущипливо: не знати, чи ці рабіни не потягнуть за собою хоч трохи звичайних жидів?..

——o——

Зле заякорений **польський корабель** „Ванда" потонув. Втрат у людях не було, бо всіх вирятували. Він то недавно возив жидів з Лодзі до Палестини, — але що їх не хотіли ніде приняти, то вернувся зі своїми пасажирами назад.

——o——

Пасхальне ягня і манна.

Минулого року ми обговорили цілий ряд Месійних прообразів, які у Старому Завіті вказували на майбутній прихід Ісуса Христа. Тепер жеж звертаємо увагу на деякі дальші прообрази. І так, в першу чергу, згадаймо

ПАСХАЛЬНЕ ЯГНЯ.

Найсумнішим періодом в історії вибраного народу була без сумніву єгипетська неволя. Здавалося, що вона положить кінець істнуванню Євреїв. Але сталося інакше. Рядом страшних кар ударяє Бог у тверде серце Фараона. Але щойно остання кара, смерть єгипетських первенців, зуміла як не змягчити, то бодай перелякати гордого володаря. Саме, як ангел смерти вбиває всіх первородних у єгипетській землі, Ізраїльтяни споживають на Божий приказ непорочне ягня і його кровю помазують одвірки й пороги своїх домів; це пасхальне ягня є прообразом Месії.

Як кров ягняти зберегла доми Ізраїльтян від смерти первородних, так Кров Христа Спасителя зберегла й відкупила нас від вічної смерти. Боже Провидіння так зарядило, що Христа розпято в саме свято Пасхи, котре жиди обходили щороку на памятку виходу з Єгипту.

Прообраз пасхального ягняти вказує: а) що Месія буде лагідний як ягня і Своєю Кровю вибавить нас від вічної смерти; б) що тісно злучиться з людьми, стаючи їх духовним кормом.

МАННА.

Одним з найбільших чудес, які Бог зділав для вибраного народу, а заразом одним з найвизначніших прообразів Месії, є манна. Це був корм спадаючий з неба[1]); Ісус у Тай-

[1]) На Синайськім півострові та в його сусідстві ростуть дерева, які видають зі себе соки наче живицю, котра стигне і прибирає вид, смак і прикмети, подібні до манни. Тому Араби ті зернятка живиці називають помилково манною. В урожайні роки на цілім півострові збирають цієї живиці 200—250 кільоґрамів річно. Є це кількість така мала, що не могла би мати жадного значіння при вижившенню трьох міліонів Жидів. Провидіння Боже достарчало їм отже манни на вижившення в чудесний спосіб; видно це з того, що її спадало щодня стільки, скільки треба було на прокормлення всего народа, що по сході сонця зникала, в суботу не спадала, схована на другий день псувалася, однак не псувалася перехована з пятниці на суботу і переховувана в чаші в кивоті на вічну памятку. Жиди мали зрештою і на пустині стада товару, мали також деколи хліб зі збіжжа, отже манна не становила одинокого їх корму через цілий час побуту їх на пустині, — а перестала падати щойно при вході до Обіцяної Землі.

ні Пресв. Евхаристії є Хлібом живим, котрий зійшов з неба. Манна падала кожного дня зрана; Тайна Пресв. Евхаристії буває щодня звершувана і принимана в ранній порі.

Манна була призначена тільки для Ізраїльтян, і то по переході через Червоне Море. До трапези Господньої приступають християни по св. Хрещенню, котрого прообразом був перехід через Червоне Море. Бо як у Червоному Морі потонули всі вороги Ізраїльтян, так і в св. Хрещенню змивається первородний гріх.

Манна заступала всякий корм. Тайна Тіла і Крови Господньої є кормом найліпшим, котрий заспокоює всі потреби нашої душі й справляє в ній чудесні наслідки: покріпляє слабих, потішає засмучених, просвічає ум, запалює серце, нищить гріхи, родить чесноти. Але манна не запобігала смерти. А Тайна Пресв. Евхаристії є задатком життя вічного.

Манна перестала падати, коли Ізраїльтяни ввійшли до Обіцяної Землі. Тайна Пресв. Евхаристії устане, коли ввійдемо до неба, коли побачимо Бога без заслони, Котрого нині приймаємо під ослоною Тайни.

Прообраз манни заповідає: а) що новий корм, котрого Дателем буде Спаситель, буде кормом чудесним; б) що буде уділюваний нам, доки будемо на землі; в) що буде звершуваний і приниманий кожного дня.

о. С. Ковалів.

Доляри на смітнику. Одна жінка в Америці дістала спадщину по братові, яку сама своїм хистом значно побільшила. Вона жила собі дуже вбого, а щоби показати, яка вона нуждарка, то не жила в хаті, а в пивниці. Всі гроші й дорогоцінності ховала не в банку, а в ямі. По її смерті знайшли в пивниці й у пушках на смітнику пять і пів міліонів доларів. З того скористає родина, що вже зголосилася по той спадок.

Дивні дива. Один 70-літній старець — пишуть Англійці — мав сон. Він бачив уломну дівчинку, що грала на фортепяні. Він так запамятав собі той інструмент, що як лише пробудився, то негайно побудував його. Він такий маленький, що можна грати на ньому лежачи в ліжку. Тепер показуватимуть його на промисловій виставі у Льондоні. **А ось друга чудасія:** 8-літню дівчинку переїхало авто й шофер за те мав піти на 2 тижні до Іванової хати. Та при розправі батько дівчинки зізнав, що його донька була перед тим немова, а після того випадку промовила. Суд, як це почув, змяк і присудив шоферові лише грошеву кару.

В Румунії помер недавно дуже старий поліцай, що пережив 112 років, з того 80 при поліції. Румуни ховали його дуже врочисто, і його числа „1347" з почести не дадуть ніякому іншому поліцаєві. Так Румуни поступають із поліцаєм. А Українцям у Чернівцях не дозволили навіть на концерт у честь українського поета Юрія Федьковича, уроженця Буковини, яка тепер є під Румунами. Така то румунська мірка...

——o——

КОРОТКІ ВІСТКИ.

Нове чудесне вилічення в Люрдах. Пані, що називається Марія Енгель, француз-ка, хорувала від 1912. р. на легені. Лікарі сказали в 1933. р., що її стан безнадійний. У цьому році вона теж приїхала до Люрд, де їй вже уділено св. Тайн. Її температура виносила 41°. Хора мимо цього просила, щоби її занурити в чудесному джерелі. Після купелі горячка раптово спала. Поправа здоровля наступала постійно. Врешті хора видужала. Після видужання лікарі, які ще недавно безвихідно хору оглядали, ствердили, що факт уздоровлення наступив всупереч природним силам природи. Отже признали чудесність вилікування.

——o——

На другий день Різдвяних Свят **у студитській церкві св. Івана** на Кайзервальді довершив о. кан. Лаба посвячення двох нових вишиваних прапорів. Прапори — дар п. І. Микитківної — стануть правдивою окрасою церкви й обходів.

——o——

Наука й духовенство. Нераз радикали та інші вороги Церкви підносять заміти, що нібито духовенство не дбає за науку й освіту. Алеж відома річ, що майже у всіх ділянках наук визначилися учені-священики. І ось знову тепер подають часописи, що о. Бернард Маєр, місіонар, видрукував словник китайської мови. Як знаємо, цю мову дуже тяжко вивчити й о. Маєр довгі літа працював над тим словником, що має велику наукову вартість.

——o——

У наступі. Майже всі американсько-жидівські фільми, висвітлювані в кінах, є брудні й неморальні. І ось американські католики рішили усунути цю погань з кін. Стараннем „Союзу оборонців моралі", священики в усіх церквах Північної Америки проводили вірним приречення, що не ходитимуть до таких кін, де висвітлюють неморальні фільми. Те приречення склало 15 міліонів католиків. А крім цього в притворах церков є виписані назви фільмів, на які чесний християнин не сміє дивитися. Це показує, що американські католики беруться на добре до боротьби з лихом, а водночас підприємці кін будуть змушені виробляти порядні і моральні фільми. Подібну акцію почав в Австрії Кард. Інніцер під кличем: „Хочемо доброї фільми"! Відома річ, що нашим обовязком є не ходити до неморальних кін і стерегти молодь, щоб вона теж не попадала у таке шкідницьке багно.

——o——

Хто багатіє? Жиди тепер докладно обчислюють, скільки їхніх крамниць є в Поль-

щі. Вже перечислили 216 містечок, і виявилося ось що: при кінці 1933. р. в тих містечках на кожних 100 крамниць є жидівських понад 82. Ще гірше є на східніх землях: у ряді 59 містечок є 15 таких, де нема ні одної християнської крамниці, а всі жидівські. Чому так даємося випереджувати й не основуємо своїх варстатів праці? До того треба взятися чим скоріше!

——o——

Плебісцит у Зарському краю коштує кожну з держав, Німеччину й Францію, по 10 міліонів франків. Та на тім, здається, ще не скінчиться.

——o——

Над Льондоном зявилася на небі **широка, ясно-синя світляна стяжка.** При тім чути було легкі грюкоти, — але вчені не годні покищо пояснити того природного явища.

——o——

На лінії Москва—Ленінград, між стаціями Торбіно і Белка, склалася велика **залізнича катастрофа.** В ній згинуло 17 осіб, важко ранених було 58 осіб, з того 6 уже вмерло, а 23 особи були лекше ранені. У звязку з катастрофою арештовано 8 осіб. Кружляють слухи, що це був саботаж.

——o——

Цікаві дрібнички.

Рекорд материнства. В містечку Бобенгайм, недалеко Штутгарту, вмуровано в місцевій церкві мармурову таблицю в честь Варвари Шотцер, що жила в другій половині XV. ст. Вона відзначилася тим, що мала 53 дітей (38 синів і 15 доньок)! Тепер за те їй віддають пошану.

Прийдешні чуда хемії. В Америці появилася книжка директора досвідної лябораторії рільничої хемії, проф. Гоппа, в якій цей професор займається виглядами здобутків хемії у найближчих кількох десятках літ. Цей учений пише, що незабаром усе, що людині потрібне, від поживи аж до промислових цілей включно, буде доставляти земля, а все це добуватиме хемія. Великі міста зникнуть, натомісць повстануть маленькі осідки по селах, лісистих околицях, горах і над морями. Американський учений подає, що вже тепер дістаємо зі землі. Ось спірт вироблюємо з картопель і з хліба. В Америці найдено спосіб препарування з рослинних складників так твердих і видержних матеріялів, що можна їх сміло вживати до виробів рур, крат і т. п. Рослини можуть достарчити твердої шкіри, очевидно штучної, для виробів обуви, тканин на одежу, перфум, тощо. Ярські страви будуть щораз більше ріжнородні, матимуть дуже поживні вітамінові складники, що причиниться до повстання нового здорового й життєрадісного людства, а не такого злобного і підступного, як сьогодні. Словом, настане справжній „рай на землі". Так бодай каже Гоппе.

В англійській армії замісць коней — самоходи. Від кількох місяців ґенеральний штаб англійської

Шпирка.

Д З В О Н И.

(Продовження).

II.

В Іцковій коршмі сумно блимала закопчена лямпа, що звисала зі стелі на заржавілому дроті. В коршмі не було нікого, тільки за шинквасом куняв Луць Облізлий, який кожного тижня від пятниці вечора до вечора в суботу заступав самого Іцка, а зате діставав від нього, рано, в полудне й увечорі по чарці горівки тай дещо перекусити, що там зі шабасових присмаків зісталося. Як наші „громадські батьки" ввійшли, двері до ванькиря були широко відчинені, в ванькирі зі стелі звисав рясно освітлений свічник, а вся Іцкова сімя щаслива, весела, святочно вдягнута, сиділа за столом і вечеряла. Іцко вчув, що при входових дверях кланцнув дзвінок. Зараз вибіг на коршму з ванькиря, щоби поглянути, чи Луць справедливо буде його добром шинкувати. Бо він, Іцко, правду сказати, правдивого шабасу ніколи не мав. Він тільки в шабас у чарки не наливав тай грошей не відбирав. Це була Луцева робота. Але ні одна чарка не пішла між його гостей без його відома.

Шумно й весело ввійшла до коршми громадська старшина: війт, заступник Прокіп, асесор Гриць, тай писар Степан.

— Гості витайте! — кликав до них Іцко, тай доторкав рукою ярмурки. — Просимо, сідайте, — а ви, Луцю, рухайтеся тай питайте, чого панове „врадні" будуть собі позволяти. Оттутечки, сідайте собі ви, пане начальнику, й ви, пане секретаржу, — розміщував гостей, — а ви, обидва, панове „врадні", сідайте ось тут навпроти. А я собі буду коло вас, начальнику, трошки сідати. Побалакаємо. Я вже, Богу дякувати, шабас щасливо розпочав, Богу помолився, то можу собі трошки з пани врадні побалакати. Щож панове господарі шановні будуть собі замовляти?

— Ну, сусідо Прокопе, — перший обізвався війт, — скажіть мудре слово, бо те слово таки за вами. Бачите, Іцку, — обернувся до орендаря, — наші „заступець" Прокіп такого вам, „онору" сьогодні доступили, що мусять могорич, і то гідний могорич, поставити.

Прокіп тільки чухався в потилицю тай думку думав.

— Ба, ччому якурат я, — вкінці бомкнув, — чому не Гриць? Хай вони може зроблять початок.

— Го, го, го, по старшині, — порішив війт. — Виж „заступець", а Гриць тільки асесор. І Гриця не мине.

— Герсти, пане начальнику, — заходив політично Іцко коло війта, — що то ви тут

армії переводить реорганізацію армії. Між іншими має бути переведена т. зв. моторизація піхоти і кавалерії. Кожний піхотинець одержить малий скоростріл замісць карабіна і не носитиме торністри. Весь „багаж" піде на самоходи. Таким робом піхота стане лекшою. Але й буде „тяжча" піхота. Вона одержить важчі машинові карабіни. Згодом слово „піхота" стане пережитком, бо всі піхотинці порушуватисямуть — на автах. Так само кавалерія буде змоторизована. Кожний полк кавалерії матиме панцирні самоходи, а також малі самоходи, частинно опанцирені. Головним оружжам будуть машинові кріси. З кінцем грудня полк королівських гузарів у Лондоні віддав уже свої коні, защо одержав самоходи.

Квіти з Австралії аж до Лондону привозять зовсім свіжі, гейби тільки що зірвані. Це діється тому, що ті квіти вкладають геть чисто у воду, яку потім заморожують. Добре булоб попробувати того нового й цікавого способу.

Кіров після смерти в моді. Після вбивства Кірова почали в совітах надавати його ім'я ріжним містам, установам, „колхозам". Ось місто Зіновєвск названо Кіровск. А тепер приймаються мужеські й жіночі призвища: Кір і Кіра...

Сміливий намір, але не знати чим він покінчиться. Американські інжинірі думають поважно про подорож на місяць. Це має відбутися у т. зв. ракеті. Ракета це прилад, який відбуває свою дорогу чим раз більше прискорено. Коли скорість її дійде до величезної величини 11 кільометрів на секунду, тоді згідно зі законами фізики, вона одоліє силу притягання землі й не поверне на землю, лише полетить у міжпланетарні простори. Такі ракети вже будовано в Америці й Німеччині. Їх конструкція основана на частих вибухах якогось матеріялу, що находиться ззаду ракети і надає їй розгін наперед. Досі ракети випускали без людей. Американці задумують побудувати ракету величини 9 метрів, що малаби початкову скорість 200 метрів на секунду. Цікаве, що вже зголосилося 14 охотників, які виявили намір летіти на місяць. Чи що з того вийде, побачимо. Та треба мати на увазі, що неодин намір, який здавався пустою видумкою, потім здійснився: так було з підводним човном, який скорше повстав в уяві, а потім щойно в дійсності. Так було з перелетом через океан, довкола землі і т. д. Може й так буде з ракетою... Хто знає?

Найвища скорість. Цікаве питання, яку скорість може осягнути людина, послугуючися дотепер випробуваними машинами? На це питання дають відповіді рекорди (осяги) останніх літ. Ось у 1934. р. Італієць Агельо осягнув на гидропляні (літак з приладом до пливання по воді) скорість 709 кільометрів за годину, у томуж році Француз Дельмот перелетів на літаку 505 км. за годину, Англієць Врайт зробив у 1930. р. на мотоциклю 242 км. за годину, Англієць Кемпбел 438 км. за годину на самоході, теж Англієць Кей Дон 189 км. за годину на моторовому човні, а Бельгієць Вандерштайфт 122 км. за годину на ровері. У порівнанні з тим невеличкі виглядають осяги людського тіла. Ось Німець Юст зробив у бігу 35 км. на годину (майже наших 5 миль!), а Американець Вайтсміллер переплив 6 і пів км. за годину. Це безперечно незвичайні осяги, коли пригадаємо, що дуже добрими кіньми важко переїхати на годину 15 км. У тих світових перегонах людей і машин Українці не беруть участи...

——o——

казали, що якесь велике гонор спіткав нашого пана „застемпцу" Прокопа. Що то за таке велике гонор?

Нараз плеснув себе долонею в чоло, підступив до них ближче. То наче присідав, то руками вимахував, а заєдно їм у вічі заглядав:

— Ага! Що, може не знаю? Знаю, знаю, вже все знаю! Жебим так щасливе шабас мав, що вже знаю. Ага! Бім-бам, бім-бам! Ага, що, може ні? Певне вас громада обібрала за дзвонами їхати до Варшави?

Відступив дрібку, явся їм обидвом пильно приглядати, начеб їх у перве побачив, і кланявся, і за ярмурку хапався.

— То не як будь потрібно єсть витати таке гості. Ну, ну, вітам, вітам, панове депутати. Ой вей мір! Таж це гонор, гонор, ну гонор. Ну, війте, а що, може я не вгадав?

— Так, так, це наші громадські и... як це ви їх, Іцку, якось так дивненько назвали?

— Ну, депутати, — підповів Іцко.

— Хай вам буде: „депукати".

— І скажу вам, панове — всунувся зі словом Іцко, — тут не пасує таке важне справе якимнебудь могоричем відбувати. Тут мусить бути могорич..., ну, ну, екстрафайн могорич. Та то на таке оказіє треба сто, а може двасто роки чекати. То не так раз коло разу приходить Москаль, дзвони забирає, а потім назад вертає.

Глипнув на скупенько на шабас заставлену шафку за шинквасом, повертів головою тай до Луця моргнув:

— Ви, Луцю, — таки ніц не поможе, потрібуєте свічку засвітити, підемо обидва до комори. Ми аж там виберемо щось гідного на тото могорич. Візьміть, Луцю, дві порожні фляшки і лійку. Ми там приладимо таке трунок, що то йно я один знаю, як таке трунок приправляти. Тільки для дуже великі гості, я його роблю. Це мій секрет. Те горівке називається „Іцкуфке".

Луць засвітив свічку, пішов передом, Іцко за ним. А тепер Прокіп промовив:

— Чуєте ввійте, що той Іцко з нами виробляє? Чого то він нам тут не принесе? А відтак зацабанить, як за рідну маму. Й ти, Прокопе, плати!

— Раз на життю, Прокопе, гей! — каже війт. — Аж трохи стидно, Прокопе... Чому, во, Гриць нічого не кажуть? —

— А щож маю казати? — обзивається Гриць. Чи воно що поможе? Громада мене вшанувала, то треба мені вас ушанувати. А як поїдемо, а всіх грошей не витратимо, то я гадаю, Прокопе, що громада не схоче нашої кривди й нам щось за труд капне.

(Продовження буде.)

——o——

Наука і розвага.

ВЕЛИЧИНА НАШОЇ СОНЯШНОЇ СИСТЕМИ.

Наша соняшна система складається зі сонця й планет, які кружляють довкола сонця. Цікаво зясувати собі бодай у приближенні величину тих небесних тіл. Найближче сонця є планета Меркур. Вона 23 рази менша від землі й відбуває свою дорогу довкола сонця у 88 днях. Те, що ми звемо в нас роком, триває для Меркурія 88 днів. Дальшою планетою є Венера, величиною рівна землі. Вона обігає сонце за 224 дні. У третьому колі йде наша земля, на якій живемо. Час її обігу виносить 365 днів. Четвертий з черги йде Марс, шість разів менший від землі. Час його обігу виносить один наш рік і 321 днів. Пята планета є Юпітер, 1305 разів більший від землі. Його обіг триває 11 років і 314 днів. Шестий є Сатурн, 733 разів більший від землі. Його обіг довкола сонця триває 29 і пів року. Семий є Уран, 71 разів більший від землі, його дорога довкола сонця триває 84 роки. Осьмий є Нептун, приблизно такої величини що Уран, біжить довкола сонця 164 роки. Недавно відкрито ще девяту планету, яку назвали Плютон.

Щоби собі зобразити приблизно величину сонця, планет і їхні віддалення, уявім собі, що всі ці небесні тіла поменшені так, що сонце є таке за велике як куля з проміром 1 метра. Уявім собі, що так само поменшені теж і планети та їхні віддалі. Тоді Меркурій знайдеться у віддалі 45 метрів від соняшної кулі і матиме величину зеренця піску. Венера буде велика як куля, що зміститься в наперстку і найдеться у віддаленні 85 метрів від сонця. Земля буде трохи більша, у віддалі 117 м. Марс, як зеренце гороху, прийде у віддалі 178 метрів. Юпітер матиме вигляд великої помаранчі і буде положений у віддалі 610 м. від осередка. Сатурн, як маленька помаранча, найдеться у віддалі 1 кільометра і 18 метрів. Уран матиме розміри малої круглої баробольки у віддалі 2 км. від сонця, Нептун буде майже так само великий, у віддалі 3 кільометрів. Так приблизно виглядає наша соняшна система в поменшенні. До цього треба додати, що поміж Марсом і Юпітером кружляють тисячі малесеньких планет, званих планетоїдами, яких частини часто спадають на землю. Люди тоді кажуть, що це зорі падають.

ЯК ЗАХОВАТИ ЗДОРОВЛЯ?

Тримайся просто: груди наперед, рамена взад, голова вгору!

Їдж правильно в означених порах дня!

Коли кашляєш, заслони уста хусточкою або рукою, а потім руку вмий!

Коли рано збудишся, зараз вставай!

Віддихай усе свіжим воздухом, кілька разів на день провітрюй хату!

Коли тобі впаде що до ока, — не три пальцями, лише спокійно чекай, аж виплине зі слезою в кут ока, а тоді здойми ріжком хустинки.

Не довбай в ухах, не кричи нікому до уха, часто мий уха!

Коли вийдеш з теплої хати на мороз, не говори багато і віддихай носом, а не устами!

Є поголоски, що вже опрацьована **нова виборча ординація** до сойму і сенату та тимчасові приписи щодо введення нової конституції в життя. Нові вибори моглиб відбутися вже в червні ц. р.

дописи.

Долина. Парохіяни міста Долина пильно сповняють приписані умовини, щоби осягнути ювилейний відпуст. Умовини відпусту стоять постійно виписані на дверах церкви, а також роздано масово книжечку з умовинами відпусту, щоби кожний мав нагоду користати з благодатей Ювилейного Року. Крім приватних відвідин церкви, відбулося 10 відвідин процесійних, щоби більша скількість людей доступила відпусту, беручи участь у процесії. В кожній церкві відправилися ювилейні молебні. В походах взяли участь майже всі парохіяни.

Господарські поради.

Як виправляти шкірки?

Всякі шкірки скуповує у нас звичайно якийсь жидок, чи хто там, — і дає за них дуже мало. Тимчасом з таких шкірок можна мати далеко більший хосен, лише треба їх уміти собі для власного вжитку виправити. Виправляємо так шкірки телячі, овечі, козячі, кріличі, заячі, сернячі, песячі, котячі.

Найперше треба вважати, щоби при стяганню шкірок зі звірини їх не покалічити. Стягнені шкірки розіпняти цвяшками на дошці, чи на дверях від стодоли, шерстю до середини — і нехай собі схнуть, коби лише в тіні. Коли вже так назбираємо кілька шкірок, намочуємо їх на 3—4 дні у воді. Потім тупим ножем зішкробуємо рештки мяса, жил і товщу, а потім шкірку добре руками на всі боки натягаємо на грані стола. Потім складаємо шкірки, по дві волосом до середини, в деревляній посуді і заливаємо плином, зробленим з води, вапна, та трошечки соди й поташу. В цьому розчині шкірки лежать 15—20 днів. Після того тупим ножем зішкробуємо зі шкірок шерсть, сполікуємо їх добре та намочуємо на 5—6 годин у воді з курячим, голубячим, або собачим гноєм (на 2 ґарці води ½ кг. гною). Потім шкірки знова сполокати і добре вимняти, а посуду порядно вмити лугом, водою з сільним квасом, а вкінці гарячою водою. До вимитої посуди вкладаємо знова шкірки і заливаємо їх таким плином: до води даємо дрібно потовчену дубову кору, і трохи смерекової, заварюємо те все, а потім остуджуємо, і заливаємо шкірки. Так ці шкіри мочаться 2—3 місяці, підчас яких треба цю воду з корою 10 разів зміняти: все стару вилити, а дати свіжу.

Вимочивши так шкірки, витискаємо з них воду і сушимо їх в тіні. Потім мастимо товщем і мнемо в руках, доки не змякнуть. Такі шкірки добре надаються на пришви, холяви, камізельки, рукавиці і б. ін.

До Польщі приїхало знову **113 польських робітників** з родинами, виселених із Франції. Незабаром приїде їх ще більше.

—o—

В Німеччині зменшилося **число жидів,** а проте ще сьогодні живе їх у самому Берліні понад 160 тисяч. Мало, що?

—o—

В Америці нераз задурно виконують **самосуди** над нещасними муринами. Проти цього варварства запротестували муринські студенти. Вони надягнули на себе грубі шнури й так станули перед будинком конґресу у Вашинґтоні.

Євангелія.

Богоявлення Господне.

Тоді являється Ісус з Галилеї над Йорданом у Йоана, щоби від нього хреститися. Та Йоан збороняв Йому, кажучи: Мені треба у Тебе хреститися, а Ти приходиш до мене? А Ісус у відповідь сказав йому: Лиши се тепер, бо так треба нам сповнити кожну правду. Тоді допустив Його. І Ісус охрещений вийшов зараз з води; і се отворилися Йому небеса і Він бачив Духа Божого, що злітав мов голуб і сходив на Нього. І се голос з неба промовляє: Се Мій Син улюблений, в Котрім Я уподобав Собі.

(Матей, гл. 3, ст. 13—17).

Неділя по Просв.

А Ісус, коли почув, що Йоана видано, відійшов у Галилею. І покинув Назарет і прийшов та поселився в Капернаумі над морем, на границях Завулону і Нефталіму, щоби сповнилося сказане пророком Ісаієм: Земля Завулонова і земля Нефталімова, шлях морський, за Йорданом, Галилея поган; нарід, що сидів у темряві, побачив велике світло і тим, що сиділи в країні тіни смерти, зійшло Світло. Від тоді почав Ісус проповідати й говорити: Покайтеся, бо наблизилося царство небесне.

(Матей, гл. 4, ст. 12—17).

Неділя 30.

І запитав Його один князь, кажучи: Учителю благий, що маю робити, щоб унаслідити життя вічне? А Ісус сказав йому: Чого Мене зовеш благим? Ніхто не благий, тільки Один Бог. Заповіди знаєш: Не чужолож, не убий, не кради, не свідчи ложно, шануй твого батька й матір. А він сказав: Все се заховував я від моєї молодости. А Ісус почувши сказав йому: Ще одного тобі не достає: все, що маєш, продай і дай убогим, а матимеш скарб на небі; і прийди, ходи за Мною. Він почувши се, засмутився, бо був дуже богатий. А Ісус побачивши сказав: Як трудно тим, що мають гроші, увійти в царство Боже. Бо лекше верблюдові крізь ушко голки перейти, як багатому увійти в царство Боже. І сказали ті, що слухали: То хто може бути спасений? Сказав їм: Що неможливе у людей, можливе є у Бога.

(Лука, гл. 18, ст. 18—27).

Величезні морози панували у нас, а також у інших краях, підчас наших Різдвяних Свят. Бувало навіть таке, що люди замерзали на смерть. По деяких селах появилися вовки.

—o—

Розстріляння вбивців ґенерала Шляйхера. Французькі часописи доносять, що від хвилини вбивства ґен. Шляйхера почалися сильні непорозуміння поміж німецьким військом і провідними колами гітлерівської партії. Німецькі ґенерали кілька разів мали домагатися від Гітлера слідства у справі цього вбивства. Штаб мав почати зі свого боку слідство, яке виявило повну невинність Шляйхера. Як відомо, йому закидували державну зраду і зносини з Францією та Австрією. Гітлер недавно мав сказати, що вбивників невинного ґенерала Шляйхера покарано. Кажуть, що їх уже розстріляли.

Календар.

СІЧЕНЬ 1935.

Стиль н.	Стиль ст.	Дні	СВЯТА греко-катол.
16	3	С	Малахії пр.
17	4	Ч	Собор 70 Апост.
18	5	П	Нав. Бог., Теопемт.
19	6	С	**Богоявл. Господ.** ⊕
20	7	Н	**Н. по Просв. С. Ів. Хр.**
21	8	П	Юрія, Еміліяна
22	9	В	Поліевкта
23	10	С	Григорія і Домети
24	11	Ч	† Теодозія В.
25	12	П	Мч. Татіяни
26	13	С	Мч. Єрміда, Страт.
27	14	Н	**30. по С.** Отців з Сінаї ☾
28	15	П	Павла Т., Івана
29	16	В	Ап. Петра
30	17	С	† Антонія Вед.
31	18	Ч	Атаназія і Кира

Дня 18. І., в Навечеря Богоявлення, **піст.** До дня 19.І. **заборонений час на весілля й забави з танцями й музикою.** До дня 17. І. **загальниця.**

Сонце сходить дня 21. І. о год. 7.14, заходить о год. 15.59.

Місяць: повня дня 19.І., чверть дня 27. І.

Столітній календар каже, що в другій половині січня будуть морози, а під кінець місяця великі сніги.

Усі грошеві збірки в місяці січні йдуть на **„Рідну Школу“.**

НОВА ХЛІБОРОБСЬКА ШКОЛА.

В селі Черниця, жидачівського повіту, восені цього року пічнеться наука в державному рільничому ліцею з українською мовою навчання. Рільничий ліцей — це така вища школа, в якій підготовляються на вивчених фахівців від усіх хліборобських справ. Директором цієї школи буде директор „Сільського Господаря“, д-р Холевчук.

Чому Французи тягнуть за большевиками? Бо в їх уряді є аж 5 масонів (членів такого тайного, безбожного товариства), а саме міністри: внутрішніх справ, публичних робіт, торговлі, праці і торговельного мореплавства. Тож не диво, що Франція тісно вяжеться з большевиками. Таке саме явище бачимо в Мексику. Там масонський уряд нечувано гнете християн, та водночас кумається з червоною Москвою. Останні вісті подають, що американські католики рішили бойкотувати (не купувати) мексиканські товарі і так змусити тих масонів залишити гонення християн.

—o—

Совітська влада заарештувала при кінці грудня **кількасот студентів.** Слідча влада мала нібито устійнити підчас доходжень у Харкові й Києві, що емісари групи Зіновєва й Каменєва мали навязати звязок з українськими комуністами.

ПОДЯКА.

З нагоди Свят Христового Різдва зложили грошеві датки на Ремісничу Бурсу при вул. Пасічній: „Харіс", українське похоронне заведення у Львові, вул. Корняктів, ч. 3., п. Панчишинова, о. Дудкевич, п. Сачинський, п. Тишинський і п. Бавтро. Всім Жертводавцям складає щире Спасибіг **Управа.**

Продовження праці о. В. Стернюка Ч. Св. І. ми приневолені, ізза навалу матеріялу, відложити до дальшого числа.

У багато місцевостях совітська влада на саме Різдво замкнула церкви. У деяких церквах уладжено комуністичні клюби, кіна й шпихлірі.

—o—

„Лад" у совітах. Сама московська газета „Правда" подає, що на залізничій лінії Омськ було торік 365 катастроф-нещасть! Наслідком тих нещасних випадків совітська держава мала 3 міліони рублів втрати. Зате тягали по судах 765 урядників, 17 із них розстріляли — але самі власті й не додумуються, що вони своїм неладом і соціялістичною дурійкою є першими винуватцями тих і всіх інших нещасть.

—o—

В Румунії в селі Кондурату трапилася подія, котра ясно показала, як Господь Бог нераз і на місці карає злочинця за його злочин. Селянин Тріку пішов на тамошній цвинтар, і відкопавши трупа 2 дні тому похованого селянина Спірі, стягнув з него шапку, чоботи і перстені. Коли хотів утікати, зачепив ногою за труну і впав на мерця. Зі страху поразив його параліж — і так, зовсім безвладного, знайшли його люди рано в розкопаному гробі.

—o—

Сім „чудес" теперішнього світа. В останніх часах інжинірські часописи пишуть про цілий ряд велитенських технічних помислів, які мають бути справжніми „чудами" новітньої техніки. Зпосеред тих проектів зупинімся на сімох. Перший з них це докладно оброблений проект тунелю, який має получити Англію з Францією попід каналом Ля Манш (попід морем!). Про цей проект уже багато писалося, але противляться тому військові штаби обох держав, з оглядів на небезпеку в часі війни. Другим „чудом" має бути сталева вежа, висока на дві тисячі метрів (2 кільометри вгору!), отже сім разів вища від вежі Айфля в Парижі, що є, як відомо, сьогодні найвищою будівлею світу. Третім „чудом" будуть три пливаючі острови на Атлянтійському океані. Вони будуть одночасно місцями постою чи відпочинку для літаків, що курсуватимуть між Европою та Америкою. Дальшим „чудом" має бути хмародер довжини 16 кільометрів, у якому житиме 14.000 мешканців. Отже порядне містечко в одному будинку! Дальшим „чудом" уважають, але здається неслушно, совітське місто, глибоко на півночі, майже під бігуном, яке зветься Мурманськ. Це була за царських часів рибацька, маленька оселя, сьогодні має вона 100.000 мешканців, а за два роки має мати 300.000. Шостим „чудом" має бути великанський тепер незаселений, простір у Австралії, величини 500.000 кільометрів квадратових, який два британські товариства хотять незадовго скольонізувати 10 міліонами білих. Врешті семим „чудом" має бути уможливлення найширшим масам летів дуже високо в гору. Словом, щораз скорше, щораз вище і щораз більше...

Засвідчім нашу єдність і спочування змаганням Рідної Школи хоч би найменшим датком на її потреби.

Веселий кутик.

Покупець: Алеж ця курка хиба хора, — бо така сумна!

Жидок: Ні, вона здорова, але посумніла так, бо ви за неї дуже мало даєте.

—o—

Кілька хлопців чванилося своєю силою:

— Я підношу корець збіжа однією рукою.

— А я виломлюю двері одним ударом кулака.

— Це все нічо; але я знаю чоловіка, який одною рукою затримує цілий залізничий поїзд у бігу.

— А хтож це такий?

— Залізничий машиніст.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення редакція не відповідає.

КУПУЙТЕ НОВІ КНИЖЕЧКИ ВИДАВНИЦТВА „МЕТА"

Саме вийшли з друку:

о. Д-ра М. Конрада: Націоналізм і католицизм, **ціна 30 сотиків.**

о. Михайла Кравчука: З нами Бог! Євангельські читання від Благовіщення до Водохрещів. 4 образки з Богородчанського Іконостасу. **Ціна 25 сотиків.**

Замовляйте у Видавничій Кооперативі **„Мета"**, Львів, вул. Японська 7/II.

Спеціяліст жіночих недуг і акушерії

Д-р ОЛЕКСАНДЕР ЛАВРІВСЬКИЙ

ординує у Львові, вул. Новий Світ ч. 22.

(Ріг Льва Сапіги і Мурарської).

ПЕРЕДПЛАТА ПІВРІЧНО 1.20 ЗОЛ., РІЧНО 2.40 ЗОЛ. — Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, вул. Японська 7. II. пов. — Тел. 94-56. Видає „Мета", Видавнича Кооператива з відповідальністю уділами у Львові. Редагує Колегія. Відповідальний редактор: Петро Козіцький. Друкарня „Діло", Львів, Ринок 10.

Opłatę pocztową opłacono ryczałtem.

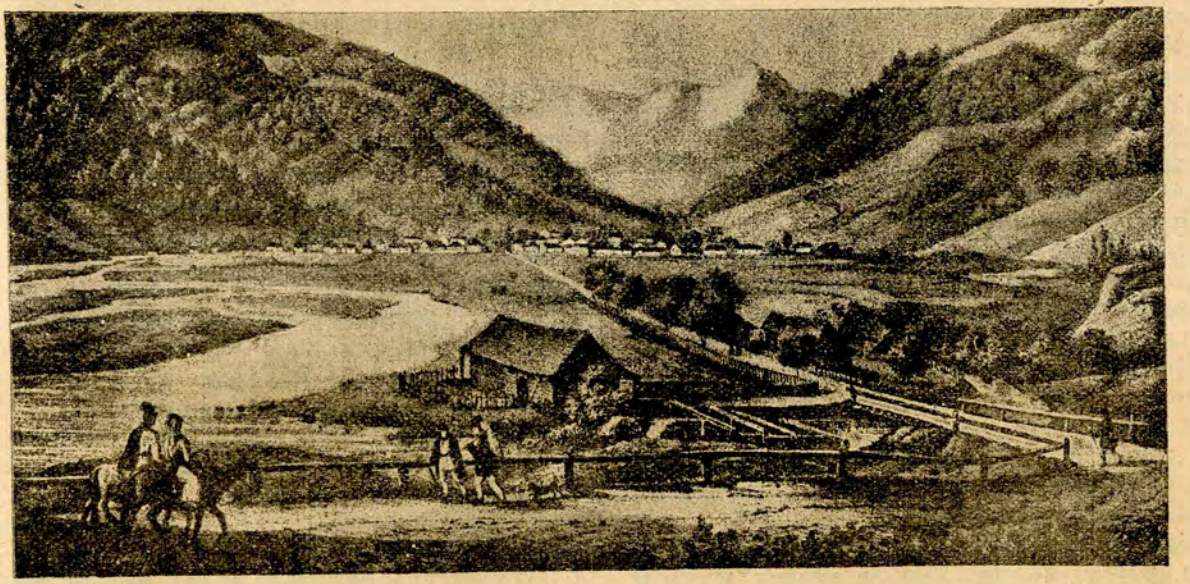
Ціна 10 сот.

Христос Наша Сила

ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ПРИСВЯЧЕНИЙ ПОГЛИБЛЕННЮ РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНОГО і НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ РОДИН. ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Л ь в і в, 1. лютого 1935. Ч. 3. (51).

ІЗ НАШИХ ГІР.

Як відомо, розлога українська земля доволі вбога на високі гори. Лише наша, галицька країна має свої великі Карпати, має Гуцулів, Бойків і Лемків. На образку бачимо мальовниче місто Сколе, положене в горах Карпатах. Місто це так виглядало в р. 1825.

ЛБ АН УКРР
Ж. 1а

ДИСКУСІЯ,

як краще Українців стравити.

У всій польській, а головно в т. зв. ендецькій пресі, ведеться тепер дуже жива, іноді навіть пристрасна дискусія, яка торкається нас, Українців. Цю дискусію почав відомий україножер, перед війною вшехпольський а після війни ендецький діяч, професор львівського університету, колишній польський міністр освіти і на тому становищі автор мовних законів, отже утраквізму в школах і проче і проче. Словом, один з чільних діячів й ідеольогів польського народового табору. Що правда, він сьогодні до того табору офіціяльно не належить, стоїть від його організації осторонь, але всеж до його голосу прислухуються всі. І молоді і старі ендеки і санація і жиди. Цікавий той голос і для нас, як узагалі ми повинні цікавитися кожним голосом національного противника. А це хочби тому, щоби знати, які то нові наміри він має, та тому, щоби готовитися ті наміри відбити.

Нам неможливо переповісти цілої дискусії — з технічних причин. Вона тягнеться вже три тижні, обхопила багато газет, у ній бере участь кільканацять осіб, а її вислідом уже є кількадесять поважних статтей. Себто, колиб ми хотіли її бодай переповісти, миб мусіли нею заповнити всі сторінки двох-трьох чисел нашого часопису. Тому ми приневолені обмежитися до вияснення найважніших справ, до самої їх суті.

У чомуж річ? Колись, після повстання польської держави Грабскі (і ще один польський міністр Скульскі) сказав, що впродовж 25 років українське питання счезне внутрі польської держави. Українців, як народу, що має власні політичні ідеали і змагає до них — не буде. Будуть гуцули, бойки, лемки, подоляки, поліщуки так само, як є вже кашуби, мазурі, тощо. Себто будуть племена, що говоритимуть ріжними діялектами, але всі ці племена будуть почувати себе членами одної великої нації, польської. Отже згідно з тією обітницею Грабского упродовж 25 років Польща повинна була стати національно однородною державою. Засоби, які для цього пропонував Грабскі, нам відомі: це утраквізація українського шкільництва (на ділі його польонізація), кольонізація наших земель мазурами, усування Українців з усяких прилюдних, державних і автономічних урядів, відповідне спрепарування виборчої ординації, особливо до самоуправних тіл, врешті, недопущення за ніяку ціну до того, щоби в Польші трактувати укр. питання як питання одного народу. Згідно з тою останньою вимогою треба було казати, що Українців у Польщі нема, лише є русини, які говорять ріжними діялєктами, а все те, що має назву українського руху, це—треба було казати—лише одна партія, непримирима і сепаратистична, яка не признає польської держави і яку тому треба знищити. Українців нема, не було і не може бути — ось підстава політики польських ендеків.

Та з тих 25 років минуло — слава Богу — вже 16, а якось про те, щоби счезло українське питання в Польщі, — нечути. Навпаки, те питання не тільки не зникло, але воно стало великим міжнароднім питанням, про яке пишуть газети цілого світу, про яке говорять дипльомати та яке згідно з політичною опінією мужів стану стає одним з найосновніших питань Сходу Европи. А в самій Польщі? Як камежо, воно не зникло. Мало того! Показалося, що методи Грабського і його товаришів не лише не злагіднили співжиття Українців з Поляками і з польською державою, але навпаки, вони ті взаємини загострили. Українська кооперація відродила, без допомоги польської держави, українське господарське життя, утраквізм загострив боротьбу за школу до краю, кольонізація лише роздратувала місцеве українське населення, але гаразду кольоністам не принесла — вониж поволи випродуються і вертають жебраками там, звідки приїхали багатіями. — Словом методи політики Грабского, лише розбурхали національні пристрасти і скріпили український „рух“, якщо національну свідомість „рухом“ назвати можна. Навіть такі Лемки, про яких Поляки думали що їх найлекше буде зденаціоналізувати, не даються. Чим більше їх тиснути, тим твердшими вони стають „русняками“, себто Українцями.

Отож політика Грабского завела на цілій лінії. І у всепольськім таборі повстало невдоволення. Збунтувалися перш усього молоді. Вони побачили, що ради, які давали Грабські і товариші, були злі. Щораз частіше почали вони у своїх писаннях ставитися критично до „старих“ ендеків. Повстали навіть нові політичні групи „молодих“. У соймі зі спільного ендецького клюбу вже навіть двох „молодих“ виступило. Не було ради. Грабскі і компанія побачили, що треба прилюдно почати дискусію на тему українського питання, що треба себе оправдати, дещо вияснити, дещо доповнити, а головно скинути вину на теперішний урядовий санаційний табор. І це є вся суть теперішньої дискусії. З неї виходить ясно, що польська ендеція, а з нею весь польський табор, зміняє старі і шукає нових засобів, якби то політично зліквідувати Українців і не допустити до дальшого зросту їх національної сили.

Зі сказаного виходить, що ми стоїмо перед новою добою польського національного наступу на нас. Старі засоби показалися не добрі, треба нових. Як маємо до того поставитись ми? Чи в нас усе в порядку? Ой не все!

Та про це другим разом.

Йорданські Водосвяття.

В цьогорічне Свято Богоявлення Господнього, як і щороку, наш нарід обходив дуже торжественно Йорданське Водосвяття. На львівському ринку довершив чину Водосвяття Преосв. Никита в окруженні дуже численного Духовенства. В торжестві взяло участь багато процесій, українські товариства з прапорами, кільканацять тисяч вірних, численні хори, орхестри і т. д. Також по інших містах нашого краю Українці уладили торжественні Водосвяття, при участі великих мас народу. По всіх наших селах у Водосвяттю масово взяли участь вірні. Всюди було повно набожности, співу і краси. Наш нарід показав, яке дороге для него це йому питоме Свято Йордану.

——o——

Роковини 22. січня.

Українське громадянство, товариства й установи обходили дня 22. м. м. подвійну національну річницю, а саме 17-ліття проголошення самостійности Української Держави в Києві, та 16-ліття злуки Придніпрянщини й Галичини в одну Українську Державу. Світлі спомини недавнього минулого підбадьорили всіх, та влили в серця віру в краще майбутнє.

З дня.

Будьте обережні й не читайте листка „Післанництво правди", — бо це оманчива писанина байбелників. А якого вона піря, — пізнати з того, що ту газетку виписується в якогось Косцельняка коло Кракова.

„Приблизися до Ісуса" — у московському радіо. Московське радіо надавало недавно муринські пісні, а між ними одну під наголовком: „Приблизися до Ісуса". Наслідок цього був такий, що з радія усунено шістьох співробітників, а управитель стації мусів „перепросити" слухачів за цю точку програми...

Польський Протисухітничий Союз начисляє, що в Польщі хорує на сухоти понад 800 тисяч людей, з чого 20 процент загрожує другим людям зараженням.

З Польщі виїхало у 1934 році 20 тисяч жидів. Як на їх численність — це доволі мало.

Комуністи, щоб загріти виснажених голодом людей до праці, дають такі назви колхозам (спільним баракам): „Лінюх", „Саботажист", ;;Нероба" і т. д. Здається небагато поможе така заохота червоних катів, бо людина працює охоче тільки на свобідній і своїй землі.

——o——

Нарікають на Бога, що дав їм свобідну волю.

Мудре і глупе правління. — Большевики та голод на Україні. — Конечно хочуть мешкати коло вулькану. — Рубають ліси, а рік не регулюють. — Повінь. — Війна. — Нинішня господарська кріза. — Рільник бідує — а хто винен? — Людська глупота. — Нарікають на Бога за великий свій скарб.

В наших розмовах ми вже частинно вияснили питання, чому Господь Бог допускає нераз людські нещастя, і не відвертає їх чудами. А ось іще дальша розмова про цю справу:

— Коли оправдуємо війни, в яких міліони людей гинули за національну честь, — тож тим самим признаємо слушність Богові, коли Він допускає до катастроф, у яких гине все таки менше людей. Там національне добро поставили ми вище добра одиниць, а тут плач і сльози мусимо поставити нижче вічного добра тих людей, що погибли в катастрофі. Бо численні з них булиб може своїм життям заслужили собі на вічну кару.

В кінці зважте, що Бог покликав чоловіка до співучасти в правлінню світом. І багато щастя або нещастя походить від мудрого чи глупого правління чоловіка. Бог кормить людей, — але за посередництвом рільників. Коли рільник засіє поле, збере, — то не буде голоду. Коли лікар вправний, — нераз вилічить людину, приверне здоровля. Коли на чолі держави стоять мудрі люди, видають справедливі закони, — буде панувати згода, а з нею піде в парі добробут . Зате злі керманичі — большевики — навіть з такого урожайного краю, як Україна, зробили край голоду й смерти. І вистане часом розумного проводу, щоб уникнути ріжних нещасть.

Ось повернім до Месини. Вже від довшого часу вулькан був неспокійний. Думаєте, що люди забезпечилися? Де там! Жили спокійно, як у Бога за дверми. Сталося, що вулькан розлютився на добре — і вони всі погибли. Нині там вже нове місто стоїть, бо зараз по нещастю італійський уряд постановив відбудувати місто на цьому самому місці. За кільканацять літ вулькан знова вибухне, знова погине багато людей, — і знова будуть нарікання на Бога. І Бог мав би робити чуда, вигасити вулькани, — бо людській глупоті забаглося жити саме близько коло вульканів?

А з виливами рік, чи не так само? Вирубують ліси над водами, в горах. Приходять великі дощі, вода нагло збирається, — бо листя вже її не стримує, — збігає нагально по голих скалах, збирається в ріках, котрі ще й до того не мають відповідного русла, бо його ніхто не розширив, — і повстає повінь. Вода

забирає збіжжя, пашу, хати, стайні, — і заки ще люди опамятались, з їх села і збору залишилася руїна.

А війни хто спричинює? Чи не людська захланність? А вони зі собою добробуту не приносять.

Скаржаться люди на нинішню скруту. Купці жаліються, що нема обороту, а податки треба платити. Рільники не можуть витримати конкуренції. І кожного біда тисне. А хтож тут винен, — коли держави замкнулися сильним митним кордоном і не допускають товарів? Хто винен, що нині рільник тяжко бідує й не може вижити? Винна людська глупа господарка, котра страшенно знизила ціни селянських продуктів, — а при цьому фабричні продукти мало що знизили ціни.

Хтож це все викликує? Люди своєю нерозумною господаркою. Розуміється, люди при цьому часто нарікають на Бога. На того Бога, який чоловікові зробив таку велику честь, що дозволив йому рядити разом з Собою світом. Нарікають на Бога за те, що чоловіка не зробив сліпою машиною, але наділив його розумом і вільною волею.

о. Володимир Стернюк.
Редемпторист.

Боротьба за українську мову.

Тисячі українського, греко-католицького населення живуть також у межах **Словаччини,** де й мають своє Епископство у місті Пряшеві. І ось Словаки почали посягати на права української мови в їхніх школах. Наказали, щоби навіть гр.-катол. релігію навчати по словацьки. Але пряшівський Епископ і ціле Духовенство запротестували проти такого зарядження — і влада, хоч не хоч, мусіла відкликати свій наказ. Українські священики навчатимуть далі на Словаччині по українськи.

Осип Годунько.

ДУХОВНА НАУКА.

(Кінець).

Багато інших людей уявляє собі, що наука, вчені книжки, дадуть їм щастя. І ось будують великі школи, бібліотеки, музеї, наукові робітні, висиджують там ціле життя, роблять усякі винаходи: радія, літаки, бальони, і хто почислив би те все — а у висліді що, знають усе до чиста? Щасливі вони? Куди там щасливі, коли найученіший з учених не відповість вам: що це таке електрика? Або ще лекше: Лишіть собаку і самі відїдьте від нього хоч би яких триста кільометрів; що буде? Через кілька тижнів він до вас приплентається! Як це діється?! Або як вияснити таке: лиликові вибрали очі й пустили в кімнату, де на густорозвішених нитках були попричеплювані дзвіночки. Сліпий лилик літав-літав, і проте ні разу ниток не торкнувся?! Або: купили почтові голуби в Бельгії й перевезли їх до Еспанії; пять років тримали їх у клітці, та врешті випустили. І щож? За кілька годин голуби зробили кількасот кільометрів, й таки прилетіли до Бельгії, до свого давнього господаря... Ось і тут кінчиться наше знання — і дасть воно людям щастя та вдоволення?! Шукаємо щастя, — та замісць леліяти його у свому серці, кожний з нас годує свого моля, що його гризе! Не буду заглядати з вами до шпиталів, лічниць, усяких притулків, вязниць, де аж тверді мури плачуть під ранами Лазаря й струпами Йова; не розкриватиму перед вашими очима страхітливого, а дійсного образу: **переслідування чесноти, а побіду гріха!** Всяке горе, нещастя, терпіння й нужда, як град паде на найліпших людей! Паде на них, бо вони не знають крутих доріг, що ними йдуть несовісні люди. Чому релігійний, чесний нарід стогне в неволі — а над ним панує безбожницька й масонська кліка?! І тут ось стаємо перед нерозгаданою тайною. І з тієї нерозгаданої тайни, наче з темної гущавини, ведуть два виходи: або крайня зневіра й безбожність, що веде до самогубних гірких слів: „Не тратьте, куме, сили, спускайтеся на дно" — або тверда гранітна віра що **є Бог** — і в **Ньому одинокому наше повне, безмежне щастя!**

Бо чи не дивне це, що хоча гарна є земля, то проте ми залюбки линемо вгору, дивимося на гори, на висоти. Чому це так? Бо відчуваємо, що ми щось більше ніж цей світ кругом нас, що ми десь колись жили в раю, у щастю. Ми, правда, скитальці, нещасні горожани землі, — та з хвилиною смерти витягне до нас рамена й пригорне до себе щаслива небесна Батьківщина.

Від Адама і Еви, з покоління в покоління йшла туга за втраченим раєм. Можна сміло сказати, що все наше я, ціла **наша природа тягне нас до Джерела щастя, до Бога.**

Як маленьке пискля, що випаде з теплого гніздочка, жалібно квилить і плаче за любою мамою, так людська душа, в діймаючому холоді земного життя тужить за Богом, що є теплим гніздом нашої душі. Як та риба, витягнена з води, поти крутиться-вертиться, аж поки не попаде знов у воду, так людину, сотворену Богом, щось невпинно тягне й тягне з поворотом до Бога. Як олива влита до води випливає на верх, так наша душа кинута на землю, рветься на висоту Божого щастя.

ЗІ СВІТА.

25.000 прокажених під опікою місіонарів. Католицькі місіонарі опікуються сьогодні понад 25.000 прокажених. З того 12700 тих нещасливців перебуває в спеціяльних шпиталях, а решта користає з опіки місій, що є розкинені по цілому світі там, де поширена ця жахлива хороба. Майже половина прокажених усього світу живе в Африці. Там теж є 59 католицьких шпиталів. Решта тих шпиталів знаходиться в Індіях, Китаю, Японії, Австралії, Цейльоні і Бірманії. Місіонарі працюють там з великою посвятою. Мимо того, що багато з них заражених, умирає у страшних муках, не відстрашує це нікого і що року до тієї самаританської служби зголошуються що раз то нові.

Снігові. Підчас останніх снігових бур згинуло в Сполучених Державах Америки 200 осіб. Там такі були морози, що навіть водопад Ніяґара замерз. Його могутні видо заціпеніли у велитенські соплі і ледяні бльоки. — Над Англією перейшла теж катастрофальна сніговія. Кораблі мусіли вертати до портів, літаки до своїх летовищ. Про силу вітру підчас тої бурі свідчила його скорість, яка доходила до 150 км. на годину. Один корабель потонув тоді, а з ним 50 людей. Саме тим кораблем вертав з Анґлії, зі свят до Америки один пан з жінкою, матірю і двоїми дітьми. Він і жінка потонули, дітей і матір вирятувано.

Молитва італійських летунів. Перед кількома днями відбулося торжество зложення присяги 82 учеників летунської Академії в Казерта, коло Неаполя. Ці ученики покінчили саме Академію. На святі був Мусоліні. Він прибув сюди на літаку, який сам провадив. У часі церемонії наймолодший з учнів виголосив таку молитву. Її повторили всі: Боже могутньости і слави, що веселкою окриваєш небо, ось до Тебе, до Твоєї світлости підноси-

---

Та чи зерно доспіє до жнив? Чи по життєвих злиднях проясниться наше поморщене чоло? Чи справді знайдеться це щастя в Бозі? Авжеж! Таж годі й припустити, щоби наша природа дурила й обманювала нас. **Годі подумати, щоб у нас усіх були бажання, що ніколи не здійснилисяб.**

Адже як природа дала нам очі — так дала й світло;

як природа дала нам вуха — дала й звуки;

як природа дала нам спрагу — дала й воду.

Природа дала нам голод щастя — й не малаб його заспокоїти?

Природа подбала за поживу для льва, за гніздо для орла. Якби на світі була лише кропива й кертовиння, — то будьмо певні, що не булоб ні льва, ні орла. Чиж тільки для людини був би виїмок? То тільки людина, замісць повного бажаного щастя — діставалаб гіркий полин?

Дорогі! як приложимо до вуха морську мушлю, то почуємо шум. Ми кажемо, що в тій мушлі шумить море, з якого вона походить і за котрим вона тужить. Так само як з увагою прислухаємося до глибин душі, до її побажань, то почуємо її тугу, голос Бога: **Я Бог твій — Щастя твоє,** і не будеш мати іншого щастя, крім Мене!

Ті слова: „Бог Щастя наше“ подають нам правдиву благовість — в цих словах є відповідь, над якою морочили собі голову вчені фільософи, історики, мистці і всі старинні думаючі люди. Їх всіх мучила думка, чого я живу, чого терплю, чого шукаю на тім світі — і ніхто не годен був відповісти. А поспитати св. віри, — то вона відповість: Чоловіче, ти вийшов з рук Бога, що всього має доволі. Бог оставив тебе на землі, дав тобі безсмертну душу і сказав: жий, трудися, працюй, Мене не гніви — а за те по смерти прийму тебе у свої руки, у своє царство і заживеш у Мене повним щастям. Та ба вже у житті заживеш передсмаком вічного щастя. А щож доперва по смерти:

Схочеш у Мене — справедливости — „Я обороною твоєю і заплатою твоєю“;

схочеш у Мене — багацтва і мудрости, — „Я глибиною багацтва і розуму“;

схочеш у Мене світла — „Я світло світа“;

схочеш у Мене любови — „Бог-любов є“.

Хто таких думок держиться, хто свідомий того, що тільки Бог є в силі ущасливити наше серце — той у свому житті вибере таку **стежечку, що поведе й заведе його до цього джерела щастя, до Бога!** І хто напється води з цього джерела „не запрагне по віки“. Оце ми йдемо життєвим шляхом. Щоб дійти до цього джерела, щоб ми просто, а не манівцями йшли — мусимо вибрати просту, добру дорогу — дорогу закону Божого. Як вуличні ліхтарні вказують нам правильний шлях, як залізничні світла оберігають нас перед небезпеками, і тільки той хто держиться того світла — піде своєю дорогою й зайде до своєї цілі, так людина, що держиться тих 10 стовпів — 10 заповідей Божих не попаде у темряву нещастя дочасного й погибели вічної. Чоловіколюбний Бог наш — вже в облаці, вже в огненому стовпі йтиме перед нами, аж поки не заведе нас до землі обіцяної праведним, де нема ні болізней, ні печалі, а життя безконечне й раювання в Бозі по віки вічні.

——o——

мося, щоби оспівувати наш запал в пошумі наших моторів. Ми люди і взносимося до Тебе, не почуваючи тягару наших тіл. Боже! дай нам крила вірлів, орлиний зір і пазурі вірлів, щоби ми всюди, де Ти даєш світло, могли нести прапор, побіду і славу Італії і Раму!

Смерть червоного достойника. 25. м. м. помер у Москві на удар серця Валеріян Куйбишев, заступник предсідника ради народніх комісарів совітського царства. Померший був одним з найвизначніших представників комуністичної партії і належав теж до її політичного бюра. Був це найвірніший приятель Сталіна, якого ніколи, ні разу не опустив і у всіх партійних внутрішних роздорах, разом з недавно вбитим Кіровим, усе стояв по боці Сталіна. Смерть червоного достойника зробила в Росії велике вражіння.

Золота ванна Кемаля Паші. Турецькі лікарі рішили дати турецькому диктаторові Кемалеві-Паші у признанні його заслуг — золоту ванну. Диктатор ванну приняв, подякував, але зараз казав її перетопити, а узискане в той спосіб золото казав розділити між найбідніші турецькі шпиталі, які не мали грошей. Гарне діло турецького патріотизму!

Їзда між вовками. В полудневій Бесарабії трапилася недавно така пригода. Оден селянин вертав вечером санками до дому зі своїм 9-илітним синком. На него напала тічня вовків. Селянин мав дубельтівку, забив одного вовка, а решта розбіглася. Колиж опісля зліз зі саней, щоби забрати забитого вовка, коні сполошилися і понесли сани разом з хлопцем. Стрівожений батько заалярмував недалечке село. Та вже було запізно. Люди знайшли сани під поблизьким лісом, але знайшли там теж лише кости хлопця і коней...

Цікавий підрахунок. Один Віденець зробив цікавий підрахунок. Він поспитав себе, скільки у свому 36-літньому житті нічого не робив Отже, заки осягнув 8 р. життя, спав по 10—18 годин денно, пізніше спав дещо менше, але всеж разом проспав за своїх 36 років аж 12 років! На їдження (снідання, обід, вечеру і т. д.) потребував одну годину і 25 мінут на добу, разом 517 годин річно, що становило за весь час його життя 2 роки і 2 місяці. На вставання, миття, купання витратив усього 11.600 годин, себто один рік і чотири місяці. На вбирання і розбирання одежі, черевиків, голення, вбирання ковнірців і т. д. 40 мінут на добу, що зробило на 36 років життя — кругло рік. На чекання на трамваї, автобуси, при касах, на пошті, в скарбовім уряді і т. д. він втратив 3 роки 6 місяців. Проїздив у трамваях 10 місяців. Прохорував півтора року. Пролінюхував по їдженню, по роботі і т. д. знову 4 роки. — А тепер підсумки: на спання — 12 років, їдження 2 р. 4 місяці, миття, голення і т. д. 1 рік 4 міс., одівання 1 рік, вижидання 3 р. 6 міс., їзда трамваями 10 міс., хороби 1 рік 6 місяців, лінюхування 4 роки — разом 26 років і 4 місяці. Отож цей панок, а називався він Фелікс Бравн, підрахував, що проживши 36 років, він жив властиво всього 10 років. Газети пишуть, що п. Бравн після того підрахунку з роспуки застрілився. Не знаємо, чи це правда, бо не можемо цього перевірити.

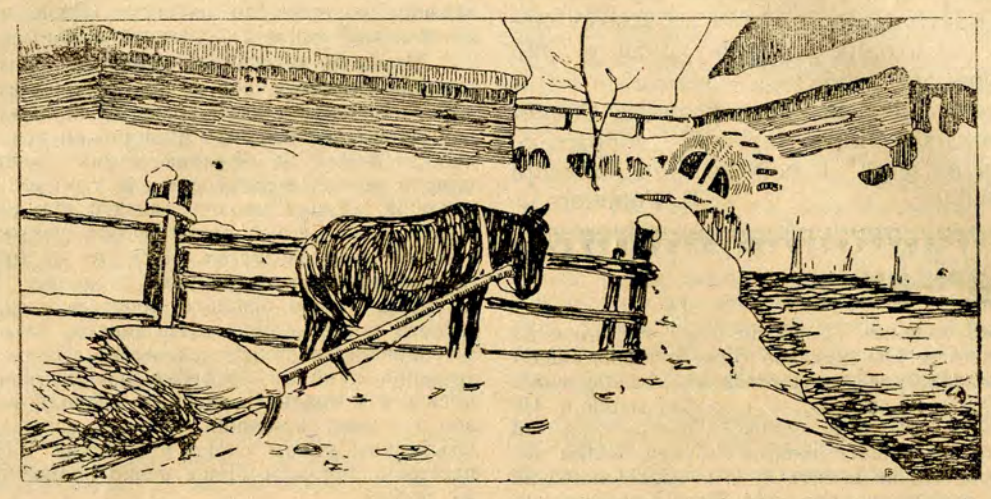
Погода на 1935 рік: Одна гляндська метеорольогічна станиця проголосила такий гороскоп (передсказання) погоди на 1935-ий рік для Европи: **лютий** — буде холодний і багатий у сніг, **березень** — сильні вітри над цілим европейським суходолом, при кінці місяця сніжні бурі, **квітень** — у першій половині сильний сніг. В половині зворот до тепла, а при кінці прегарна весняна погода, **травень** — теплий і сухий, **червень** — досить холодний, в половині місяця жара, що потриває до кінця місяця, **липень** — горяч, переривана обильними дощами, **серпень** — три тижні буде гарне тепло без дощів, — **вересень** — найкращий місяць з цілого 1935 р., багато сонця, а мало дощів, **жовтень** — сухий і теплий, **листопад** — з початку сильні морози, опісля тепла погода, на заході Европи дощі; **грудень** — сухий і холодний, на тиждень перед Різдвом добрий сніг. Поживемо, побачимо, що з того буде правда... Але варт би затямити, скільки станиця вгадає.

Терор проти совітської влади продовжується. До Константинополя прибули коло 20. січня ц. р. через Кавказ втікачі з СССР, члени тамошніх революційних підпільних організацій. Вони росповідають, що ці підпольні організації винесли смертний присуд на Сталіна, Кагановича і ін. Тореристичні акти, бомбові замахи і саботажі мають прибирати там масовий характер. Особливо загрозливі є саботажі на залізницях. Багато залізничих катастроф утікачі пояснюють як спроби замахів на високих партійців. Опозиція проти Сталіна поширилася, поміж високих партійців у політбюро, а навіть у комісії, які роблять чистки. — А тимчасом большевицький уряд постановив вибудувати на 50 миль на схід від Москви місто, в якому мають поселитися збігці зі Зар, де недавно відбувся плебісцит. Очевидно, гроші на це місто, це кервавиця тихже робітників і селян, які оплачують голодом ріжні фаєрверки своїх червоних кровопийців.

Гете: „Безвірство є прикметою слабих, зацофаних і ограничених людей!“

Д-р Ендер, австрійський високий урядник: „Одиноким заборолом проти червочої Москви є тільки католицька Церква і наша віра!“

Зима.

Завитала до нас цього року доволі гостра зима, біла й морозна.
Ось бачимо, серед глибокого снігу, сільський краєвид у зимі.

Стук колодочкою!

— А бодайс сказився, пейсачу! Аво! Та я плачу! Агі! Тьфу на тебе!...

Так злостилася Софійка Сениха за порогом крамниці. Виглядало, начеб хтось її звідтам витрутив на двір. Поверталася червона здивована на боки, завстидалася, хотіла ще щось говорити, і не було до кого. Хоч проходили вулицею люди, та на неї ніхто не звертав уваги.

Аж надійшов Юрко Близнюк. Побачив під крамницею Софійку і каже:

— Йдете вже додому, сусідко? Підемо разом.

— Та йду, йду! Ходім же! А бодай!... — промимрила Софійка, поправляючи щось у кошику.

— Може гроші загубили? Забули що — спитав Юрко.

— Та де там! Ні загубила, ні забула, тільки не купила, що треба. От сторгувала я у Гершка цайґу хлопчиськові на штани. Та якийсь жидисько застукав колодочкою в двері, і Гершко вже не продав. Вже тільки розміряти, розтяти, заплатити — і жидюга не хотів. Силою випхав мене за плечі на двір. Оце раз з жидами!

— Так, так! Як зайде сабаш, нічого не продасть! Жиди строго обходять свої свята. А в нас дзвонить паламар одним дзвоном раз, і всіми дзвонами другий раз, і сигнатуркою третій раз, — і ще таки люди не зійдуться на час до церкви. А жид тільки колодочкою стукне раз — і вже все святкує. Миє руки, світить свічки, бере книги і йде до божниці молитися.

— Та я знаю, що як свято, то свято! Алеж міг ще кілька хвиль витримати і втяти матерії.

— Ні, Софійко! З Богом нема торгу! От знаєте, як тамтого тижня вмер Василь зза церкви. Не старий ще, здоровий, міг ще не лише кілька хвиль, але й кілька літ пожити, — а тимчасом прийшла одна хвилина, і помер, навіть без Сповіди.

— Ох, ох! — простогнала Софійка. — Не сподівався бідачисько! Але що я дома хлопчиськові скажу! Вже два тижні морочить мене за новими штанами. А такий вам непевний, що вже готов й до бійки ставитися до мене.

— Лиха дитина! Невихована!

— Ой, та чому невихована?! Що я його малим натовкла! Було, як впаду в злість, як притисну до кута, то вже бю і бю, аж руки болять. А воно що виросло?

— Гай, гай! Не так воно виховується дітей! Дитину треба навчити молитви, книжечку купити, до церкви провадити, — а не проклинати й місити кулаками. Як можуть діти добре виховатися, коли видять, що мама сама мало до церкви ходить, цілий день клене, свариться, а батько в неділю їде з жидами на фірманку.

— Ой, біда, біда нині на світі! Не годен жити. Недостаток, грейцара нема, хоч пропади. Вже й яйця не годен продати. Носила нині пів копи, то жид перебрав, за одні дав по шість грошів, а за другі тільки по пять.

— Бо наші люди несвідомі, незорганізовані, тому й бідують. Наші дівчата жидам воду носять, дітей бавлять, а господарі для жидів возять гусей, телят, збіжжа міхами, — але грошей нема. Бо що може наймит чи фірман заробити!? А жиди панують, бо вони добре

зорганізовані. Хоч не мають власної держави, але для них релігія є державою. Вона вплює в них рідну історію, обєднує їх по всьому світі, лучить їх в одну величезну родину, що взаїмно допомагає собі.

Ще багато був би Юрко розповів Софійці, — та надїхав Клим Зарічний порожнею. Впросилися на фіру й поїхали, бо на дворі вже й стемніло. **О. Горицвіт.**

ЦІКАВІ ДРІБНИЧКИ.

Поїзд без машини. Люди що далі все цікавіші роблять винаходи. Ось недавно один інжинір винайшов поїзд, який буде порушуватися з величезною скорістю 800 км. на годину, — і то без машини. Не буде при цьому поїзді ні парової льокомотиви, ні електричного, ані ніякого іншого, мотору. Цілий поїзд буде виглядати як велика куля зі сталі, яка буде котитися по залізному кориткові. Здовж шляху, що кількасот метрів, будуть стояти великі електричні магнети, які будуть притягати цю кулю, — а коли куля до них приблизиться, електрична струя вилучиться, і куля полетить далі, до другого магнету, і т. д. Таким чином поїзд буде порушуватися дуже скоро. Люди будуть вигідно сидіти в другій, меншій кулі, яка пливатиме у якомусь плині, що ним буде наповнена перша куля. Таким чином подорожні при коченню кулі не будуть відчувати ніяких переворотів, ані потрясень. Як бачимо, цілий цей винахід виглядає якось несамовито. Але дійсно його один інжинір зголосив до патенту. Лише не знати, чи дасться цей винахід перевести в діло.

Літаки як мійські дорожки. Як відомо, по містах є наємні дорожки, або т. зв. „фіякри", якими кожний може переїхатися куди треба, — коли заплатить відповідний гріш. Давніше ці дорожки всюди були кінні. Тепер уже по більших містах кінних „фіякрів" чимраз менше, а заступають їх самоходи. А ось у останніх місяцях почали писати про нові, маленькі літаки, які вже незадовго будуть служити як „фіякри" по великих містах. Досі це не було можливе, бо кожний літак потребував до вилету і до осідання дуже багато вільного простору, так, що не міг осідати в місті, лише десь далеко, на полях. Тепер уже винайшли такий маленький літачок, т. зв. „автожиро", який не потребує розганятися, лише підноситься у воздух з місця, з мійської вулиці, площі, або і з даху камениці, — і так само легко осідає. Ось таким чином скоро у великих містах будуть повітряні дорожки. Лише певно зпочатку будуть дуже дорогі.

Кривава статистика. Союз Народів проголосив недавно статистику жертв у людях і грошах, які принесло людство на жертвеннику недавньої війни. Ось це зіставлення: 10 міліонів убитих, 19 міліонів ранених, 7 міліонів калік, 9 міліонів сиріт і 5 міліонів вдів. Кромі цього 10 міліонів людей опустило свої хати і пішло на виселення. Всі кошти виносять суму, якої ми не можемо собі навіть уявити: десять тріліонів (тріліон це міліон рази міліон і це все ще

Шпирка.

ДЗВОНИ.

(Продовження).

Війт на тото тільки всміхнувся, поклепав Гриця по плечі, тай ласкаво промовив:

— Цитьте Грицю, не побивайтеся, ніхто — не дибає на ваші „марки". Взавтра збираємо пшеницю на дзвони. А від сьогодні зачинаємо вже „уржендуване" за тоті дзвони, то нам за труд вже рахується. Нинька в Іцка сторгуємо цю його „іцкуфку", одну флящину випрібуємо, другу звелимо приготовити вам обдивом на доргу, а третя лишиться нам знов обидвом: мені й писареві. Як ви поїдете, то ми тут за ваше здоровля будемо попивати тай вас згадувати-мемо, де то ви обертаєтеся.

— Мудре ваше слово, ввійте. Так то але! — Іцку, деж ви там баритеся? Ддавайте но тої Іцкуфки, гей там, — кричав тепер Прокіп тай гупав кулаком у стіл.

— В тен момент — відгукнув Іцко з комірчини. — Ще йно скажу Луцеві, щоби ділляв одної осенції.

Вийшли з комірчини. Попереду Луць з фляшкою, свічкою й ключами, а за ним Іцко голіруч, бо в шабас йому не годилося щонебудь нести в руках.

— Давайте-но, Луцю, „келішків", най панове господарі покушають моє спеціяле. Ну, ну, як покушаєте, то й у Варшаві будете згадувати.

Перекинули по чарці, крякнули, а Гриць аж закашлявся.

— Що ддобра, то ддобра — перший хвалив Прокіп. — Але того добра не можна богато вжиткувати, бо по горлі гейби склом ріже.

Гриць кашляв, а війт тільки рота роздявив, нічого не обзивався, тільки сльози з очей йому скапували.

— Знаєте ви що, мої чесні господарі — промовив вкінці війт, — той наш Іцко, то може чоловіка зі світа зігнати. Я гадаю, що вже сьогодня нема нам що вдруге пробувати того „ризилісу". Я його візьму до себе, а взавтра поприходьте до мене, будемо радити тай попивати. Бо в мене є мягоньке торішнє сало, то що випємо, закусимо, то так нам гортанки не подряпає. Щож ми вам, Іцку, за ту штуку заплатити маємо?

— Що то нинька, в шабас, за такі інтереси балакати? Нехай я відсвяткую, а в неділю рано сам вам приправлю ще дві літри цього делікатесу, а ви пшеницю в селі зберете, тоді будемо порахуватися.

Фляшку закоркували, та заєдно ще то цмокали, то крякали, то висолоплювали язики й дихали неначеб якої горячої страви в роти понабирали.

— Іііцку, — почав вкінци Прокіп. Вже знаєте, що я й кум Гриць їдемо до тої Варшави. Та можеби ви нам щось за тоту Варшаву сказали, де то вона, як до неї їхати?...

знову рази міліон) франків! Якщоб смерть хотіла приняти дефіляду тих, що впали на війні, то дефіляда ця, у кольоннах баталіонових, трівала би 81 днів і ночей. — Ось страшна статистика. Та вона буде ще більше жахлива після тої війни, що прийде. Люде до неї готовляться і зброяться. Готовляться й обєднюються морально. А ми?

Новий лет Ліндберга. Як доносять зі Сан-Франціско, Ліндберг випрацьовує тепер проект нового воздушного перелету (рейду) зі Сан Франціско до Пекіну (в Китаю) і з відпочинком у Японії. Замість того, щоби летіти над Аляшкою і Алеутськими островами, як він це зробив у 1933 р., Ліндберг постановив випробувати цей новий шлях над Гавайськими островами. Ліндберг задумує доконати перелету (15.000 км.) впродовж 60 годин. На пароході така подорож трівала би около місяця. Для задуманої подорожі використають недавно побудований чотиро-моторовий гидроплян, що може на собі нести 45 людей, не зараховуючи в тому технічного персоналу літака, який виносить 7 осіб.

Літаючий самохід. В Англії удалося одному конструкторові збудувати досить дешевий літаючий самохід. Він має мотор о силі 45 коней і може, як авто, розвинути скорість 120 км. на годину. Також може, на випадок потреби, підноситися до гори і то відразу з місця. Н. пр., їдучи на рухливій вулиці, може піднятися догори і знову осісти майже прямовісно на невеличкому просторі. Коштуватиме около 300 фунтів, себто приблизно 1500 долярів.

Величезного кита зловили рибаки недавно коло берегів полудневої Африки. Кит був такий великий, що коли його, вбитого, перевозили залізницею, то треба було на це аж чотирьох довгих залізничих возів — плятформ (лише колеса і підлога, т. зв. „льори"). Кит, як відомо, це є морське звіря, подібне до величезної риби. Але на ділі це не є риба, лише звіря — ссавець.

В Америці власти взялися на добрий спосіб проти непослушних дітей. Річ в тому, що власти одної американської держави, Пенсильвенії, строго заборонили дітям до 14. року життя ходити по місті без опіки старших по 9. годині вечором. Як бачимо, розпорядок розумний, — бо пощо діти мають вечорами волочитися по вулиці? Але біда в тому, що американські діти якось не хотіли послухати цього зарядження, і дальше собі вечорами ходили. І ось хтось піддав добру думку: кожна дитина до 14 літ, яку поліцай зловить на вулиці саму по 9. год. вечором, мусить на комісаріяті випити велику ложку рицинусу. І страх перед непріємним ліком поміг!

Перед львівським судом присяглих була **розправа** С. Мартиняківної й М. Головківної, яким закидували приналежність до тайної орґанізації. Першу засудили на 4 роки, а другу на 3 роки.

На **японсько-китайській** границі знов розгорілися бої. Якось на Далекому Сході ані руш не може дійти до тривкого спокою.

—o—

Погладив Іцко бороду, покрутив пейси, цмокнув та по хвилі обізвався:

— Варшава? Ну щож? — Варшава. Місто як місто. Велике місто. Багато жидів у ньому, як звичайно в місті. От і маєте — Варшава.

— А дуже воно велике? — допитував цікавий Прокіп.

— Буде таке як Львів? Бо я чув, що той Львів теж має бути великий. Кажуть: далеко більший чим наше місто.

— Що Львів! — пояснював Іцко. — Львів — то так пасує до Варшави, як наше місто до Львова. Але то ніц. Мудрий чоловік, як його спитати, чи знає він дорогу, як йому прийдеться десь кудись уперве їхати, то він вам буде відповідати: „на кінці язика". Отак і вам. До Львова завезе вас колія, а у Львові пересядете на другу „персонку", купите собі білет і поїдете до Варшави. А в Варшаві, це не Турки, ані не Німці, йно Жидки й трошки Поляків. Ну, то ви, такий мудрий чоловік, не малиби допитатися, чого вам буде потрібно?

— А може маєте там якого знакомого жидка, Іцуню, то напишіть, будь ласка, на папірчику до нього за нас дві-три слові, то може він нас порятував би — просив Прокіп.

— Ну, ну, чому ні? Я вам буду написати, але аж в неділю, бо в шабас нічого не вольно писати. Чому би я не мав знакомі? Жидок у цілому світу має знакомі жидки. А там у Варшаві є таке кавалок міста, де самі жидки мешкають, склепи мають і собі нівроку, гандлюють. Воно називається: „Наліфкі". А ви, пане „застемпца" прийдете до мене в неділю рано, то я вам буду давати і те дві фляшке моє Іцкуфке і те лист до мого знакомого на Наліфках. То есть шваґер мого шваґрового шваґра, то я йому напишу, щоби вас там і на нічліг приняв і в нього можна й випити й закусити, бо він там має шинк. А я листа буду писати по жидівськи, щоби вам хто по дорозі не перечитав. А у Варшаві, як злізете з колеї, то когобудь спитайте, до ту ест Наліфкі. Як вам покаже де, то ви першому-ліпшому жидкові показуйте того листа, то він вам буде показати, де сидить той мій шваґрового шваґра шваґер. Як собі схочете запамятати, то він називається: Аврум Коркес. Ну, то вже добраноц панам врадним, я вже буду іти спати.

Пішли...

III.

Все пішло гей по маслі. Писар з присяжним в суботу пополудні дали знати війтові, що вже зібрали 22 мішки пшениці й чотири підводи вже замовлені на понеділок рано відставити збіжжа. Зі стійками поїхав війт з писарем, пшеницю продали. Знайома жидівка заплатила їм 15 міліонів, зашила міліони в полотенце, яке взяв зі собою Прокіп, так що виглядало це наче яка подушина, — і наші депутати в одинацятій годині сиділи вже в вагоні поїзду, що відходив до Львова. Сіли собі напроти себе біля вікна, бо нікого, крім

ВЕСЕЛА ІСТОРІЯ.

Міліонер зі жарту. Недавно трапилася в Парижі цікава а заразом смішна історія. Один панок захотів відограти ролю міліонера і для того умовився з кількома своїми приятелями, щоби йому відповідно помогли. Отож після тягнення великої французької льотерії цей панок прийшов до ресторану, до якого все приходив, а кельнерка розпустила між гістьми вістку, що він виграв міліон. Гості, переважно знайомі, почали йому віншувати, а він, у заплату, зафундував кілька колійок „моцної". Забава тревала довго, а за той час вістка про нового „міліонера" розходилася по передмістю, мов лискавка. Другої днини зявився вже в „міліонера" якийсь репортер газети по інтервю (розмову, яку потім у газетах оголошують). „Міліонер" очевидно інтервю дав і заявив великодушно, що 200 тисяч франків зі своєї виграної дасть на шпиталь для хорих на сухоти. Цей гарний чин розтрубіла негайно ціла преса, вихвалюючи благородного жертводавця. Приклад „міліонера" поділав так, що шпиталь також зробився славним і люде почали також посилати туди свої пожертви. І ось від того часу двері мешкання „міліонера" не зачинювались. Появилися купці з брилянтами і ріжними дорогоцінностями, предкладаючи йому ці богацтва на кредит. Приходили також банкірі з проханням: „та візьміть собі 20.000 франків. Вам потреба, ми підождем, і так Вам ще льотерія не виплатила грошей". Почалася дефіляда ріжних агентів ріжних фірм, самоходових, торговців диванів, меблів і т. п. Посипався дощ запрошень на ріжні концерти, балі.

Аж нарешті ціла афера вийшла на верх. Викрилося, що це все був лише жарт. Очевидно „міліонера" взяли на поліцію і почалося переслухування за обман. Однак зараз виявилося, що це був лише невинний дотеп, бо „міліонер" не взяв від нікого ніяких грошей, ані не приняв у загалі нічого. Тоді його запитали, чому він це зробив. Відповів, що колиб був хотів, міг би був справді поповнити ошуканства на міліони, але цього не зробив. Він хотів лише помочи бідному шпиталеві для сухітників, який немав за що вдержуватись та в якому лежала хора його жінка. І справді одинокий, що скористав з цього жарту, це був згаданий шпиталь, який став славним і одержав багато пожертв.

них, не було в переділі. Прокіп сів на подушцині з міліонами, а Гриць біля себе поставив у кутку міща з харчами. З курташини з кишені несміло визирала шийка пляшини зі славною „іцкуфкою".

— Ну, й гарно це панам їздиться в такій халупині — обізвався перший Прокіп. — Де я собі коли гадав, куме Грицю, що мені доведеться їхати тим гайдзибаном.

Нараз обидва впали собі в обійми, бо поїзд заскрипів й поволеньки рушив з місця.

— Вже їдемо, Прокопе. В Імя Отця й Сина й Святого Духа, заведи нас, Господоньку, щасливо.

Перехрестилися та гляділи у вікно як то їм поперед очі тікали дерева, телеграфічні стовпи та хати.

— Чекайте-но, куме Грицю, мми собі мусимо тото все достоментно розтлумачити, бо то далека дорога, гай! Може я зле кажу?

— Тай не близька дорога, Прокопе; бо то кажуть, той Львів то теж собі кавалок дороги, а де, де ще та Варшава! Але тут нема що дуже тлумачити. „Білета" маєте?

— Ба, якже, в палярушi маю три папері: один від війта з печаткою, другий від Іцка до того його, бодай ті! Якже то він називається?

— Абрумко — відповів Гриць, — а пишеться, — о, глядіть: — з кишені в камізельці добув кусок корка, вишкірив зуби й блиснув червоними яснами — Коркес пишеться. Я навмисне взяв собі кусок корка, щоби не забути того жидка з „Наліфкі", як казав Іцко. Я знов тото памятаю: Наліфкі, Наліфкі. Нумо Грицю, коли Наліфкі, то щоби краще затямилося, наливайте но тої Іцкуфки. А килешок ви маєте? Трошки випємо тай закусимо, вже й так мусить полудне...

Випили, відсапнули, врубали ножиком по кускові пшеничного книша й сала, тай закусують.

— Знаєте, Грицю, що я вам скажу? — спитав по хвилі Прокіп.

— Ну?

— Воно по правді, то добре їдеться тим гайдзибаном, не трясе, християнин сидить собі як у канцелярії, — йно одно мені не подобалося.

— Щож таке?

— Аво так дурно сидіти, а день довгий, християнин привик завжди щось длубати. Шкода, що я не взяв зі собою кілочків та віснячка, був би без дорогу настругав трохи зубців до грабель.

— Тай я то кажу, на той приклад, коли би знав, що дорога так навкучиться, йно було візьми свої причандали, то був би виплів зодва кантарі для коней.

— Пропало, — махнув рукою Прокіп.

Нараз під ними щось зашкваркотіло, поїзд спинився і наші подорожні знов почоломкалися.

(Далі буде).

—o—

Євангелія.

Неділя 31.

І сталося, коли приблизився до Єрихону, один сліпець сидів при дорозі і просив. А почувши, що переходить нарід, спитав, що се такого? І сказали йому, що Ісус Назарянин переходить. І закликав, кажучи: Ісусе, Сину Давидів, помилуй мене. А ті, що йшли наперед, наказували йому, щоби мовчав, та він ще дужче кликав: Сину Давидів, помилуй мене. А Ісус станувши, звелів привести його до Себе; а коли приблизився, спитав його, кажучи: Що хочеш, щоби Я тобі зробив? А він сказав: Господи, щоб я прозрів. А Ісус сказав йому: Прозри, твоя віра спасла тебе. І зараз прозрів і пішов за Ним, прославляючи Бога; і всі люди побачивши, віддали хвалу Богу. (Лука, гл. 18, ст. 35—43).

Неділя 32.

І ввійшовши, переходив через Єрихон. І се муж, на імя Закхей; а він був старший над митарами, і був богатий. І старався побачити Ісуса, хто Він, та не міг ізза народу, бо зростом був малий. І побіг наперед і виліз на смоковницю побачити Його, бо мав тамтуди переходити. І як Ісус прийшов на місце, поглянув в гору і сказав до нього: Закхее, скоріш злази, бо сьогодні маю бути в твоїм домі. І скоро зліз і радісно приняв Його. А всі, що бачили, негодували, кажучи: До грішного чоловіка зайшов в гостину. А Закхей ставши, сказав до Господа: Се половину мого маєтку, Господи, даю убогим, і коли кого в чім скривдив, зверну в четверо. Сказав до нього Ісус: Сьогодні спасення зійшло на сей дім, бо й сей є сином Авраама. Бо Син Чоловічий прийшов шукати і спасти те, що загинуло. (Лука, гл. 19, ст. 1—10).

Трьох Святих.

Не може укритися місто положене нагорі. Ані не засвічують світильника і не ставлять його під посудину, а на свічнику, і світить усім, хто в хаті. Так нехай світить ваше світло перед людьми, щоби бачили ваші добрі діла і прославляли вашого Отця, що на небесах.

Не думайте, що Я прийшов знівечити закон або пророків: Я не прийшов знівечити, а доповнити. Бо істинно кажу вам: Поки не минеться небо й земля, одна йота або одна черта не минеться з закона, аж усе не станеться. Хто отже нарушив би одну з сих найменших заповідей і так учив людей, найменшим назветься в царстві небеснім; а хто заховав би і учив би, той великим назветься в царстві небеснім. (Матей, гл. 5, ст. 14—19).

МІСЯЧНЕ НАМІРЕННЯ.

За Католицьку Акцію.

Католицька Акція є, як знаємо, апостольством світських людей, що співпрацюють з церковною Єрархією, — з духовенством. Це велике достоїнство, бож те апостолування має на меті докінчити діло спасення людського роду, яке започаткував Сам Христос Спаситель і яке віддав у руки Своєї Обручниці, св. Церкви. І коли ми ширимо добру пресу, втягаємо ближніх до церковних братств, коли відводимо їх від блудної дороги, коли апостолуємо добрим прикладом — усе це є Католицька Акція. Отже щонебудь зробимо для Божої справи — ми те робимо і для спасення свого і ближнього. Просім Христа, щоб Він загрів наші серця апостольською ревністю і збільшив число світських апостолів — бо жниво велике, а робітників мало.

Щоденна молитва.

Божественне Серце Ісуса! В злуці з тим наміренням, яким Ти на землі віддавав славу Богові й тепер кожного часу віддаєш у Пресвятій Тайні Евхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви всі свої молитви, діла, слова, думки й терпіння нинішнього дня в нагороду за всі обиди, яких Ти дотепер дізнав. Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за св. Церкву, за навернення грішників і за всі наміренія Апостольства Молитви, визначені на цей місяць і нинішний день.

Відпуст 100 днів раз на день. Папа Лев XIII. 19. 7. 1883.

В кількох словах.

В Любіні великім здавен-давна є звичай, що **в Йорданській процесії** беруть участь хлопці верхи на конях. Але цього року з того приводу вийшли перешкоди. Поліція не допустила до участи у Водосвяттю хлопців на конях.

При веселлях і забавах памятайте на Рідну Школу! Надходять мясниці: дні весіль і забав. При цій нагоді всі свідомі Українці повинні памятати про Рідну Школу та між особисто знайомими збирати датки для неї. На основі арт. 3 розпорядку Президента Річипосполитої Польської з дня 15. березня 1933 р. (Д. З. Р. П. ч. 22. з 31. березня 1933 поз. 162) не треба окремого дозволу на збірку у приватних льокалях, серед осіб знайомих особисто тому, хто збіркою займається (уст. е). Так отже не треба дозволу на збірку в гостині, з нагоди весілля, уродин, іменин, чайного вечора і т. п., якщо той, хто збирає, бере датки лише від осіб йому особисто знаних.

Велика буря шаліла минулого тижня в нашому краю. Особливо багато шкід наробила буря в Бориславі та околицях, де знищила й ушкодила багато копалень нафти.

Знаємо вже, як **скінчили** два молоді Крушельницькі, знані приятелі большевиків. Недовго після виїзду зі Львова на совітську Україну, самі таки большевики їх постріляли. Їхній батько Антін Крушельницький, замкнений до большевицької вязниці, кажуть, недавно збожеволів.

У Болгарії мало не дійшло до перевороту. Найстарший болгарський міністр Георгієв хотів скинути болгарського короля Бориса і проголосити републику. Але король випередив свого міністра і скинув Георгієва та цілий його уряд.

Календар.

ЛЮТИЙ 1935.

Стиль н.	Стиль ст.	Дні	СВЯТА греко-катол.
1	19	П	Січ. Пр. Макарія
2	20	С	† Евтимія Вел.
3	**21**	**Н**	**31. по С. Макс., Евг.**
4	22	П	Тимотея, Атаназія
5	23	В	Климентія
6	24	С	Пр. Ксенії
7	25	Ч	† Григорія Богослова
8	26	П	Ксенофонта й ін.
9	27	С	† Перен. мощ. Ів. Зол.
10	**28**	**Н**	**32. по С. Єфрем., Сир.**
11	29	П	Ігнатія Б., Романа
12	**30**	**В**	**Трьох Святителів**
13	31	С	Кира, Івана Безср.
14	1	Ч	Лют. Трифона
15	**2**	**П**	**Стрітення Господне**

Від дня 20. I. до дня 10. III. **мясниці.**

Сонце сходить дня 1. II. о год 7.01, заходить о год. 16.15; дня 11. II. сходить о год. 6.42, заходить о год. 16.34.

Місяць: нів дня 3. II., год. 17.27; перша чверть дня 10. II. год. 10.25.

Столітній календар каже, що до дня 6. II. буде хмарна погода й холодні вітри, в днях 7.—12. II. гарна погода і легкий мороз, потім відлига.

Лютий — це **місяць тверезости.** Поучуйте своїх знайомих про шкідливість піянства!

———o———

Читання для наших господарів.

Господарські поради на лютий.

В лютому треба викінчувати всі ці зимові роботи, яких ми не встигли зробити в січні. Стайні добре пильнувати — бо звичайно в той час родять корови, кобили й вівці. Кобили завчасу розкувати, і відгородити клітку. Приготовити збіжжя, горох і ін. до засіву. Пильнувати кіпців з окоповими плодами. В морози ламати сніжну шкаралупу, в часі відлиги спускати воду з нив.

В саді треба повідтинати сухі вітки з овочевих дерев і кущів, нищити гнізда гусениць, шкробати і білити пні.

В городі по можности багато копати. Можна також заложити парники, щоби мати вчасну ярину: салату, редькву, огірки і ін. Але з цим треба перше добре навчитися обходитися.

Яринй й овочі, заховані по пивницях, треба часто переглядати, і викидати зігнилі.

Для голодних роїв пчіл давати осінні плати меду, або цукровий сируп.

Памятати, що місяць лютий призначений на боротьбу з піянством. Будьмо тверезі!

Дописи.

ЛЬВІВ. **Ялинка для найменших.** Заходом Порадні Матерей уладжено в великій салі „Української Бесіди" Ялинку, що принесла неабияку втіху 1—6-літнім діточкам, а водночас виявила благородну добродійність пань під проводом п. Раковської. Під високою, чудовою ялинкою згуртувалося ок. 80 дітей, і їх обдаровано сорочками, одягами, панчішками, ну тай солодощами. Крім цього нагодували дітей добрим какао і булочками. Торжество звеличнв Преосв. Кир Никита в товаристві о. сов. Садовського. Преосвященний звернувся з прегарним словом до батьків дітей; а по відспіванню колядок — на велику втіху дітей — розібрано ялинку, а її солодкі прикраси знайшлися в рученятах дітворн. Як бачимо, ялинка вміла підійти під смак і потребу дітей, а Порадня Матерей дала новий доказ своєї любови і печаливости для наших найменших.

Веселий кутик.

У ГОДИННИКАРЯ.

— Я приніс когута, — каже хлопчина до годинникаря.

— А нащо? — питає здивований годинникар.

— Бо зачав спізнюватися, не кукурікає на час, тож ми дома не знаємо, коли вставати до роботи.

ПОПРАВИВСЯ..

В читальні, після відчиту, каже прелегент до приятеля:

— Я недобрий на твого брата. Саме в середині мого відчиту він встав і вийшов.

— Вибач йому і не бери йому того за зле. Він хорий. Йому часто трапляється, що він підчас сну встає і ходить по цілій кімнаті...

ГАРНА ЗАБАВА.

Івась: Ми вчора бавилися відгаданки. Я ховав шпильку, а тато відгадував, де я її сховав.

— Ну і що, відгадав?

Івась: Ні, але потім сів на ліжко і відгадав...

— І щож далі?

Івась: А потім, я дістав в шкіру...

З ІСТОРІЇ ПОДРУЖА.

— Як жеж тобі поводиться в новім стані „малженськім"?

— Ріжно. Перед шлюбом то я говорив, а вона слухала, по шлюбі вона говорила, а я слухав, а тепер ми обоє говоримо нараз, а сусіди слухають...

ПОДЯКА.

„Новий Час" зложив на Рем. Бурсу при вул. Пасічній дар від св. Миколая 30 зол. ВП. п. Дир. Тиктор жертвував з тієї нагоди кількаканацять книжок. Ласкавим жертводавцям складає щире Спасибі

Управа.

ПЕРЕДПЛАТА ПІВРІЧНО 1.20 ЗОЛ., РІЧНО 2.40 ЗОЛ. — **Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, вул. Японська 7. II. пов. — Тел. 94-56. Видає „Мета", Видавнича Кооператива з відповідальністю уділами у Львові. Редагує Колегія. Відповідальний редактор: Петро Козіцький. Друкарня „Діло", Львів, Ринок 10.**

Opłatę pocztową opłacono ryczałtem.

Ціна 10 сот.

Нашадила Христос Рекс

ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ПРИСВЯЧЕНИЙ ПОГЛИБЛЕННЮ РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНОГО і НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ РОДИН. ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Л ь в і в, **15. лютого 1935.** **Ч. 4. (52).**

Св. Отець Папа Пій XI.

12. лютого минає 13 літ, як вступив на Папський престіл теперішний св. Отець Пій XI. На перший плян Його правління вибивається організація місій і введення в життя Католицької Акції, себто співпраці мірян з духовенством для поширення Христового Царства на землі. Як велике є значіння місій для насадження християнства серед поган, вказують числа: в Азії є вже 2.265 семинарів, в Африці 420, на островах Океанії 24, в Америці 125. Папа Пій XI. є подвижником ще одної ідеї, яку підняв за Своїм великим Попередником, Львом XIII.: соціяльної рівности. Він поборює противенство кляс і голосить, що треба оперти взаємини робітників і працедавців на основі науки Католицької Церкви. Задля своїх прикмет Папа Пій XI. користується великою пошаною в цілому світі: так католицькому як і некатолицькому, а навіть поганському. У 13-ліття Його правління хай і наші побажання, разом з побажаннями всіх народів, зринуть до Бога: На многая і благая літа! Молитвами і синівським відданням допоможім св. Отцю здійснити Його працю!

ЛЬВІВ УНІВ

Наука, яку мусимо витягнути.

Попереднього разу ми представили, як то між собою польські ендеки сперечаються, чому їм ще не вдалося нас зїсти. Ми сказали, що з цієї суперечки виходить ясно одно: нас чекає дальша, нова боротьба, в якій ендеки позмінюють дотеперішні способи дразнення Українців, а приступлять до нових методів, хто знає, чи не гірших, ніж дотеперішні. І тут ми висунули трівожне питання: чи в нас усе в порядку?

Щоби на це питання відповісти, пригляньмося, як розвивається наше політичне і громадське життя сьогодні. Бо лише політичний відпір, громадська активність і праця наших орґанізацій може унешкідливити чужий наступ, який іде і буде йти на наші землі.

Придивившися до нашого громадсько-політичного життя, мусимо ствердити дві його прикмети, які перед лицем польського наступу є рішаючі: 1) наше політичне життя є дуже розбите; 2) та наша громадська активність, якої потребує загально-народня справа — паде.

Щодо політичних сил, які тепер ділають на нашій території, то після війни маємо тут такі найважніші зміни: з українського боку виступила тепер нова ґрупа, яка називає себе націоналістичною, а з польського сільський елемент, який рекрутується з польського напливового елементу та який тепер є зорґанізований в польських проурядових орґанізаціях, з котрих найважнішою є „Стшелец". Виступ на політичну арену в Східній Галичині з одного боку ОУН, а з другого ББ зі всіми його формами і засобами, це два рішаючі чинники, що змінили дуже сильно політичне обличча Східної Галичини. Те обличча, колись спокійне, одностайне, тепер скорчилося у ґримасах боротьби. Як з одного боку політичне зріжничкування має свої добрі сторони, так з другого воно має і злі. Виступ націоналістів на політичну арену мав ті злі сторони, що поріжнив дуже наші активні кола між собою, ваіс пустомельство і безвідповідальщину в наше громадське життя, причинився дуже багато до його деморалізації і врешті розбурхав проти нас польські чинники, які всі проти нас обєдналися.

Ця скріплена активність тих польських кол, які серед нас живуть, і наше політичне розбиття уможливлює Полякам нову політику, якої найбільш яскравим прикладом є громадська самоуправа. Те, що не можна, чи не вдається зробити на підставі закону, права, регуляміну, те вони роблять нашими руками, те за них робимо ми. Що ми так фатально програли в більшій частині наших сіл вибори до громадських рад, а вже майже поголовно програли вибори до волосних рад, цему винні у яких 80% таки ми самі. Наша незорґанізованість, несолідарність, лінивство, занедбання, шкурність, уступчивість і всі інші громадські язви, довели до того, що ми маємо дуже мале заступництво у волостях, а майже його вже не матимемо у повіті. Наслідком того буде колись повна програна в виборах до сойму (має вийти нова ординація, на підставі якої рішаючий вплив на кандидатів матимуть вищі щаблі ґормадської самоуправи, себто ті, де ми не маємо майже своїх людей) і перспектива, що цілих пять років господарка на наших землях ітиме без нас. Як це сталося, не пишемо. Наші читачі це добре знають.

І тому можна сказати: не страшні були би нам ендеки і не страшна була би нам ніяка польонізаційна політика, як би ми в себе були в порядку. А при нашій деморалізації і розбиттю, політика польських ендеків буде для себе вигортати з нашої печі хліб нашими таки руками. І то є найважніша наука, яку мусимо для себе з ендецької дискусії витягнути!

В кількох словах.

В Мексику уряд далі переслідує католиків. Недавно прийшло навіть до кривавих боїв між католиками й безбожниками.

——o——

У варшавському **соймі** йшли дальші наради про буджет. Справи загранічної політики Польщі обговорив мін. Бек. В дискусії від Українців забирав голос Др. Д. Левицький.

——o——

Страшна **громовиця** пролетіла недавно над перемиським повітом. Такого дива, щоби серед зими били громи, — не памятають люди ще від 1916. року.

——o——

Між Анґлією й Франціею дійшло до порозуміння в справі **знесення** тих частин мирового договору, які роззброюють Німеччину. Таким чином Німеччина здобуває собі повну рівноправність, яку їй відібрали були по світовій війні.

——o——

У Франції, а головно **в Парижі,** були знова великі **вуличні заворушення,** з приводу річниці минулорічних кривавих демонстрацій.

——o——

За вигляд Божого Дому.

Коли зайдемо до якоїсь хати, оглянемося по стінах і обстановці, то відразу пізнаємо, які тут господарі живуть. Може бути хата бідненька, — але як там заметена долівка, обмита лава, на столі лежить якась книжечка, на стіні висить незакурений образ, вишиваний ручник, а на вікні видніє якась квітка, то мило нам там побути. Кажемо, тут мешкають люди чесні, працьовиті, гідні й побожні. Та може бути хата багата, — але, як у ній незастелене ліжко, порозкидані горшки, по стінах павутиння, замурзані вікна, то хочеться нам якнайскорше тікати. Кажемо тоді, тут мешкають люди ліниві, недбалюхи, несвідомі.

І так воно й справді є. В кого душа гідна, чесна і побожна, в того і в хаті все милий вигляд. Де в душі порядок, там і в хаті чистота і привітливість.

Так само, коли зайдемо до читальні. Де люди горнуться до читальні, вичувають її потребу і вагу, там і вигляд цієї читальні милий і гідний. Там господарі дах направлять, подвіря упорядкують, а молодь долівку позамітає, стіни вибілить, а на них побачимо святі образи, портрети славних мужів, і квітки, і вишивки, усе, як годиться в домі просвіти. Побувши в такій читальняній домівці, мусимо сказати: „Слава вам, просвітяни!"

Зате, де люди не розуміють ваги читальні і про неї не дбають, там вона радше на коршму подобає. І зверха обдряпана, вікна побиті, а в середині поломаний стіл, підлога цілий рік не мита, закурені стіни, ні ручничка, ні образочка, — одним словом, пустка і смуток.

Та ходім дальше. От хоч би до церкви. Побувши у ній, і оглянувши її, теж дещо можемо подумати собі про місцевих парохіян. Буває, церковця так пристроєна і прикрашена як писанка. Так і зараз видно, що тут прикладаються руки вірних людей. Аж весело помолитися у такій церковці. Але буває і в багатому селі церковця дуже бідно виглядає і смуток визирає з кожного кутика.

Ясна річ, що церквою завідує священик, а вигляд її залежить від матеріяльного стану самої церкви. Багатша церква багатше прикрашена. Але ще більше вигляд церкви залежить від самих людей. Буває, церковця хоч бідна, а виглядає дуже чепурно і мило. Бо там зійдуться хлопці і упорядкують цвинтар, могили, а в середині церкви пообмітують павутиння зі стін і вікон. Там дівчата зійдуться кожного місяця і вимиють чистенько підлогу. Повитирають накапаний віск, пообмивають лавки, образи, почистять ліхтарі, кадильниці, тощо. Обруси чистенькі, щораз змінювані. Як добрі й цікаві дівчата, то самі вишиють обрус, хоругву, а навіть фелон. Старі ризи й обруси позашивають, випрасують. Бодай якийсь вишитий ручничок, а багато красить Божий дім. По деяких селах люди і диваник самі зроблять до церкви. Літом навіть малі діти зносять до церкви гарні городові й лісні цвіти, що красою і запахом наповняють цілу церкву. Кожного тижня дівчата ще також повитріпують хідники і позамітають усю церкву. Тоді всюди панує лад і порядок, люди вичищують при вході до церкви свою обуву, не кидають нічого на підлогу. Чистенька і причепурена церковця стає гідним мешканням Христа, люди горнуться до неї, моляться і вчаться гарних пісень, і Бог їх благословить.

Тому доложім трошки труду, доброї волі й охоти, — а тоді гарно і гідно буде виглядати наша хата, і читальня, а найважніше: Божий дім. **О. Горицвіт.**

Схаменіться, будьте люди!

(З нагоди лютого — місяця тверезости).

Всі часописи пишуть із острахом, що на наших землях знов підіймає грізну голову страшна язва: піянство. Старі й молодь, а то і діти зачинають розпивати себе й других. І за панщини і по панщині ми просто потапали в грязюці піянства, — а тепер, ледви трохи протверезилися, знов поринаємо в цім „скаженім" спірті та інших плюгавих напитках. Коли врешті визволимося з тих ганьблячих пут і гидкої мерзоти?! Коли перестанемо затрачувати в собі образ і подобу Божу?! Чи ж не знаємо, що піянство відчиняє на остіж ворота для всякого гріха, для поганьблення чести? Пропаде одиниця, родина, пропаде громада а то і ввесь нарід, як нищитимемо горілкою своє здоровля, маєток і чистоту своєї душі. Мусимо станути до боротьби з цим жахливим лихом. Себе й дітей треба здалека тримати від чарки, других від неї відтягати, вияснюючи, що піяки — це свідомі молі і червяки, що підгризають моральне й тілесне здоровля нашої Нації.

Пишуть румунські часописи, що президент Чехословаччини таки зречеться свого становища, з огляду на старечі літа й слабке здоровля. Тоді президентом став би Бенеш, а міністром закорд. справ — Крофта. Нас ті речі цікавлять, бо тепер під Чехами є наше Закарпаття й Пряшівщина, а з другого боку Мадяри хочуть назад відібрати ті землі, щоб їх гнобити й мадяризувати.

Громадські бібліотеки.

В польській пресі пишуть тепер багато про новий бібліотечний закон. Його проєкт є такий: Під наглядом і опікою міністерства освіти будуть основувані бібліотеки під опікою самоуправних тіл. А саме в повітах мають бути центральні бібліотеки, що орґанізуватимуть рухомі бібліотеки і випозичатимуть комплєти книжок громадським бібліотекам. Кожна ґміна, що матиме щонайменше 2.000 мешканців, матиме свою окрему бібліотеку. Менші ґміни мають випозичати рухомі бібліотеки з центральної повітової бібліотеки. Міські ґміни, що мають понад 50.000 населення, матимуть одну бібліотеку на 25 тисяч мешканців. Ґміни, на яких терені є комунальні або приватні бібліотеки, які будуть признані відповідними, не мусітимуть закладати нових бібліотек. Кошти основування і вдержування бібліотек будуть покривати повіти і ґміни зі загальних буджетових сум. Їх загальну висоту для воєвідств окреслюватиме розпорядок міністерства освіти, скарбу і внутрішніх справ. При тому в державному буджеті будуть визначувані річні квоти на опіку, надзір, субвенцію і вишкіл інструкторського персоналу. На покриття цих усіх коштів буде установлений податок річно 5—25 ґрошів від особи. Користання з бібліотек має бути безплатне, але впродовж перших 10 років можна буде побирати оплату около 20 ґр. місячно, себто 2.50 зол. річно від позичаючого. За ушкодження або незвернення книжок будеться стягати відшкодування, яке стягатимуть на випадок невплачення на час в дорозі екзекуції.

Це є в основних зарисах проєкт бібліотечного закону. Не можемо сумніватися, що його введуть. Знаємо вже з досвіду, що на обличча нових законів ми не маємо впливу і не можемо перешкодити їх ухвалюванню. Тому мусимо бути готові на всі тягарі і наслідки й цього закону. З него ясно, що, окрім податку, дуже важне для нас буде те, щоби бібліотеки „Просвіти" могли бути признані як ці громадські бібліотеки. Тому справу нового закону і його проведення в життя мусять мати на увазі і не занедбати цього наші волосні і громадські радні.

Звірята і музика. В місті Ню-Йорку, у звіринці грала орхестра зложена з 60 музиків. Музики були цікаві, що на це „скажуть" дикі звірі, зібрані в тім звіринці. І вийшло ось що: як тільки заграли марша, то слон став проливати ревні сльози, а два леви, що саме жерли великі кусні сирого мяса, кинули смачну страву й слухали з великою увагою. Вовки і тигри прижмурили очі й наче пяні слухали музики. Медведі повставали й давай танцювати. Але як тільки заграли вальса, то звірята — солодко дрімали, якжеж заграли похоронного марша Шопена, всі стали несамовито — вити.

В Назареті.

Одного разу, коли Ісусові було ще тільки пять років, сидів Він на порозі столярської майстерні св. Йосифа і ліпив пташечок з грудки мягкої глини, яку подарував йому гончар з протилежної сторони вулиці. Ісусик був дуже щасливий, бож усі діти говорили йому, що гончар дуже суворий чоловік, що його не можна зворушити ні ласкавим поглядом ні солодкими словами, і тому Ісус ніколи не важився попросити у нього чогонебудь. Але оце — він і сам не знав, як це сталося. Він постояв тільки на порозі сусідової хати і боязко подивився на його роботу, й той, вийшовши зі своєї робітні, подарував йому стільки глини, що йому старчило б її на цілу амфору до вина.

На сходах сусідньої хати сидів Юда. Його негарне, обрамлене рудим волоссям обличчя було вкрите синяками, а одіж уся порвана — сліди його постійних бійок з вуличними хлопцями. Але тепер він був тихий і смирний, нікого не дражнив і ні з ким не боровся, — а також, як і Ісус, працював над грудкою глини. Але цю грудочку глини отримав не він сам; він навіть не хотів попасти на очі гончареві, бо той посуджував його, що він кидає каменюками в його вироби, і завше погрожував йому костурякою; це Ісус поділився з ним своєю глиною.

Діти виліплювали своїх глиняних пташечок і розставляли їх біля себе. Вигляд цих пташок нічим не відріжнявся від подібних виробів усіх часів. Замісць ніжок — червоні грудочки, відсутність шиї, ледви помітні крила і коротенький хвостик. Все таки відразу можна було помітити ріжницю в роботі обох хлопчиків. Пташки Юдові були такі незугарні, криві, що постійно валилися, і як він не старався, не вмів надати їм гарну форму. Він поглянув крадькома на Ісуса, щоб подивитися, як це у нього виходять пташечки, такі зграбні, гладенькі.

З кожною закінченою пташечкою радість Ісуса збільшувалася. Кожна вдавалася йому краще другої, і він з любовю і гордістю дивився на них. Вони повинні були стати його товаришами, спати з Ним в Його постельці, говрити з Ним, співати Йому пісні, коли Він залишиться сам дома.

В цей час проходив вулицею, зігнувшися під тяжким міхом, водоноша, а вслід за ним показався верхом на ослі торговець овочами. Водоноша положив руку на ясну, кучеряву голівку Ісуса і запитав Його про пташки; й Ісус почав розповідати.

Ісус так чудово розповідав, що водоноша і торговець забули про свою працю, за-

слухавшися. Вкінці, коли зібралися відходити, Ісус вказав їм на Юду.

— Подивіться, яких гарненьких пташечок виробляє і Юда.

Торговець добродушно затримав свого осла і спитав Юди про його пташки. Але Юда нічого не хотів сказати. Вперто мовчав і не підносив очей від своєї праці; торговець з пересердя штовхнув ногою одну з його пташок і поїхав далі.

Минув південь, і сонце спустилося так низько, що його проміння проходило крізь невеличкі міські ворота, які стояли в кінці вулиці, прикрашені римським орлом. Світло сонця при заході було яскраво червоне і ніби змішане з кровю; закрашувало і посуду гончаря, і дошку, що скрипіла під рукою майстра і білу хустину на голові Марії. Але найчудовіше всього блиснуло соняшне проміння в плесах води поміж великими нерівними камяними плитами, якими була вимощена вулиця.

Ісус опустив руки в найближчу до нього калюжку. Йому прийшло до голови окрасити сірих пташечок блискучим соняшним промінням, яке придавало таку чудову фарбу і воді і стінам хат.

І соняшне проміння радо давалося йому до рук, і Він як фарбами покривав ним своїх глиняних пташечок, які засяли наче самоцвіти. Юда, який кидав час від часу поглядом на Ісуса, щоб доглянути чи не більше в нього пташечок, і чи не краще вони у нього виходять, скрикнув зі захоплення, коли побачив, що Ісус окрашує своїх пташечок соняшним промінням. Юда встромив свою руку до блискучої води і намагався зловити соняшне світло. Але це йому не вдавалося. Проміння тікало поміж пальці, і як він не спішився ворушити руками, щоб його схопити, воно зникло.

— Підожди, Юдо, — промовив Ісус, — я прийду і прикрашу й твої пташечки.

— Ні! — відповів Юда. — Не смій рушати! Вони гарні й так.

Він встав, нахмарився і стиснув зуби, підніс свою широку ногу над пташечками і вмить обернув їх усіх у безформні грудки глини. Коли всі його пташки були знищені, він підійшов до Ісуса, котрий сидів відвернувшися від нього і закохано дивився на своїх сіяючих усіма фарбами веселки пташечок. Юда мовчки подивився на них, потім підніс ногу і роздушив одну з них. І коли він побачив, що замісць пташки, залишилася одна тільки сіра глина, він відчув таку радість, що почав сміятися. І знов підніс ногу, щоб роздушити ще одну.

— Юдо, — вимовив Ісус, — що ти робиш?

Але Юда сміявся і роздушив ще одну пташку. Ісус оглянувся, шукаючи помочі. Юда був великий і у Ісуса не було сили стримати його. Він оглядався за Матірю. Вона була недалеко, але доки б Вона прийшла, Юда вспів би знищити усіх Його пташечок. Сльози виступили на очах Ісуса. Юда роздушив вже чотири пташечки, залишаючи ще три. Ісус мав жаль до своїх пташечок, що вони так тихо стояли і дозволили себе знищити. Щоб їх розбудити, Ісус заплескав у долоні й кликнув:

— Летіть! Летіть!

І пташечки заворушили крильцями й несміливо замахали ними, піднеслися в повітря і опустилися на дах хати. Коли Юда побачив, що по слові Ісуса, пташечки полетіли, він голосно заплакав, вхопився за голову, як це роблять дорослі в горю і жаху, і кинувся до ніг Ісуса. І, як собака, лежав у пороху коло ніг Ісуса.

Марія, яка увесь час слідкувала за іграшками дітей, підступила тепер до них, піднесла Юду, посадила його на коліна і сказала:

— Бідна дитина! Ти не знаєш, що ти захотів зробити те, чого ніхто не може. Чого може добитися той з нас, хто хоче змагатися з Тим, Котрому соняшне проміння служить фарбою і Котрий вдихає у мертву глину живий дух!...

За **З. Лягерлєф** подав **П. Павлюк.**

ЗІ СВІТА.

1279 перекладів Господньої молитви на різні мови і з різних часів є у Папських збірках у Ватикані. Найбільш поширена книжка на світі — це, як відомо, Біблія. Напр. лише одного минулого року розпродали аж 11 міліонів примірників Біблії в 678 мовах.

——o——

В Бельґії є дуже молочні корови. Ось ґазети пишуть, що одна корова в місті Антверпах дала за один рік 13.543 літри молока, т. зн. пересічно 37 літрів денно, через цілий рік.

——o——

Сплячка — це така дивна недуга. Ось один залізничник у Анґлії, як заснув ще в 1930. році, то збудився щойно по Різдві цього року. Зі здивуванням побачив, що вже 4 роки лежить у шпиталі.

——o——

61 осіб нараз убив грім, влетівши до одного дому в місті Клєрксбері.

У Франції вмерла саме у віку 86 літ пані Телемон, яка залишила 236 потомків у простій лінії, — в тому числі 160 правнуків.

Криваві числа.

При кінці 1932. р. чванькуваті большевики розтрубіли по всьому світу, що вони побудували канал (штучне водне річище) від білого моря до східнього озера. Це в їх очах велитенське діло, нечуване в історії, — бо треба було викопати річище довге 228 кільометрів. А як т. зв. панамський канал, довгий 82 кільометри, копали колись 9 літ, так большевики виконали своє діло за 18 місяців — та ба, **кровю і смертю 140 тисяч вязнів, майже тамих Українців.**

Ті політичні вязні, здебільша „кулаки" (заможніші селяни) в голоді й холоді мусіли витинати в пень старезні ліси, промощувати довжезні шляхи в бездоріжних полосах і побудувати 26 нових гребель. Треба було копати глибокі ями, розбивати скелі і багато будівельного матеріялу підготовляти. Самого цементу при тих роботах пішло 33 тисячі кубічних метрів, а на руштування зужили 928 тисяч к. метрів матеріялу. Так подають самі комуністичні газети.

Люди дивувалися, як те все большевикам так хутко пішло; чому вони про це скоріше не писали, але аж тоді, як канал був уже готовий. Ту загадку розвязав один часопис з Риму. Він подав жахливі вісті: канал не будували добровільно свобідні люди — а **150 тисяч політичних вязнів,** що не визнавали соціялістичних кличів червоних катів. Їх тримали за кільчастими дротами у восьми величезних таборах відокремлення. Вони мусіли працювати під строгим наглядом ГПУ, а за свою гірку чорну працю одержували 400 грамів хліба й ринку капусняку! Лише 10 тисяч люда видержали ті терпіння. Решта, себто 140 тисяч найшли спільну могилу над берегом каналу.

У поганській старині невільники виконували такі праці. Величаві піраміди будували єгипетські фараони виключно руками засуджених полонених. Таким **поганським** способом збагачуються тепер московські кати; вони продовжають „роботу" гнобителів України Петра першого і Катерини. А в нас є ще збаламучені людці, що читають комуністичну бібулу й вірять в обіцянки комуністів та їх прихвостнів — соціялістів.

О. Год.

М. Земан: „Книжка, це наче добрий приятель: вона все дає, а нічого не жадає".

Шпирка.

ДЗВОНИ.

(Продовження).

На стації до переділки всунувся жидок з чорною бородою.

— Добре полудне, панове господарі. Куди так їдете?

— Куди нам треба, — буркнув Прокіп.

— Ну, ну, нема чого зараз гніватися, — підніс жидок руку вгору, — а ось я не роблю ніяке секрет, що я їду собі до Красне, а потім трошки буду пересідати й поїду до Броди.

— Та чому, Прокопе, не сказати чоловікові, як питає, може розбалакаємося та щось довідаємося. Ми їдемо...

— Може до ві Львове?

— Що до Львова — говорив уже ласкавіше Прокіп, — ви ще може й не були там, куди ми їдемо. Ми їдемо аж до самої Варшави!

— Оввa, мициє: Варшава, Варшава, я там уже три рази був, відколи ми стали Поляками. Ніби я там може не маю моє сестри синка, що має склеп з ружне делікатеси?

— Ми з Темрявинець, а гміна вислала нас рахувати до Варшави за дзвонами. А що ми ще не знаємо, як по Варшаві ходити, то нам орендар Іцко написав папірчик до свого свояка.

— Ану, покажіть мені того паперу, що вам ваш Іцко написав, то я буду вам сказати, чи добре він там усе пописав.

Прокіп сягнув за пазуху у мошонку, добув свій американський „паляруш", і виймав папері. — Нате, читайте!

Жидок розгорнув папірчик, почитав, прицмокнув, усміхнувся і віддав Прокопові.

— О, той ваш Іцко, то я вам скажу, добрий собі „шікер". Він вам тут написав, щоби Вас Абрум Коркес взяв до себе до хати й переночував і всюди вас запровадив, а ви йому за тото дасьте два міліони. Так стоїть у листі. І защо то давати два міліони? Знаєте, панове господаре, що я вам буду казати?

— Ну? — спитав Гриць.

— Ви до того Коркеса не йдіть, я вам буду зараз написати лист, до мого кревного. Він називається Пінкас Друк. Ви будете пійти до нього, скажете, що йому покланяється його дядько Мошко Пляц, орендар з Галіціе, то він вам все покаже і зробить і переночує, ну й не треба буде за то два мізерне міліоне давати.

Жидок добув з кишені зашмальцований записник, видер листок, послинив олівця й писав, а наші дядьки приглядалися цікаво.

Лист готовий. Якраз поїзд задержався. Стація.

— Маєте лист, памятайте собі: Пінкас Друк, склеп делікатеси на Наліфках.

— Дякуємо вам на той приклад, — взяв Гриць письмо і подав Прокопові.

Жидок висідав.

КОРОТКІ ВІСТКИ.

Кажуть, що в місяці квітні уряд хоче розписати нову внутрішню позичку; тепер стан задовження такий: 1.346.316.522 зол. — внутрішнє задовження, а 3.185.734.075 зол. — заграничні довги

Сестра померщого короля Бельгії, Альберта І., княжна Йосипа поступила в манастир у Швайцарії.

Щурі втікають. Комуністи покидають масово зарський край, що його всенароднє голосування привернуло до матірнього пня, до Німеччини.Більшість з них їде в Московію, де заснують окрему оселю „Красносаарск". Частина червоних утікачів зголошується до чужоземної легії (війська) у Франції, щоб опісля ширити комуністичну отруту в Африці й в Азії, де якраз стоять ті легії.

1. січня 1935. року було в Польщі вже 374.047 радієвих відборців. Серед них є дуже поважна скількість Українців, але якось управа радія не дуже любить допускати до голосу Українців. Шкода, що не подали числа Українців-відборців, бо тоді лекше було б боротися за свої права.

Дивні дива.

Новочасна вавилонська вежа. Ми вже нераз писали про величаву будову, яка має станути впродовж двох років у Парижі. Це має бути вежа висока на дві тисячі метрів! (два кільометри!). Що це буде за велит, досить пригадати, що теперішня вежа Айфля, побудована за часів паризької вистави з 1889. р. має 301 метрів висоти, а з ню-йорських двох найвищих хмародерів один має 381 а другий 323 м. висоти. Недавно виставлено вже в Парижі на прилюдний вид пляни тієї великанської вежі. Отже тепер можна дещо більше про неї написати. — Її будову переведуть під кличем „небезпека в повітрі": ця вежа буде перш усього призначена для повітряної оборони Парижа. Фундаменти її сягатимуть глибини 75 м. і спеціяльно забезпечуватимуть вежу перед бурями і вихрами. Обраховано, що шпиль вежі зможе без шкоди відхилитися підчас бурі від свого первісного, прямовісного положення на 20 метрів у бік. Промір вежі виноситиме 210 метрів, а стіни, зі спеціяльної стали і бетону, будуть грубі на 12 м. На першому поверсі вежі, 600 м. над землею, знаходитисяме перше летовище, схоронища і варштати. Звідти злітатимуть аеропляни на випадок повітряної атаки. А треба тямити, що в летунській війні справді найкращою обороною буде найскоріша атака. Час, потрібний літакові для того, щоби він піднявся вгору, звичайно є досить великий. І може трапитися, що поки оборонні літаки піднімуться на відповідну висоту, ворожі літаки вже зможуть свій набіг виконати. Саме цьому скороченню часу служитимуть лето-

---

— А до того Абрума Коркес не йдіть, — ще раз повторював виходячи.

До вагону найшло народу всілякого: і панів, і хлопів, і жидів. Наші сиділи в своєму кутку й тільки покивували головами.

— І жидівська віра, а добрий якийсь жидок. Може я зле кажу, Грицю? га?

— Я міркую, — докинув Гриць, — що нам нема вже чого йти до того Коркеса, коли він нас має обрабувати на два міліони. Ми тото письмо від Іцка подрім та киньмо без вікно, щоби письма не помішалися. А підемо до того Пінкаса Друка.

— Ба, а не знать, що той Мошко нам понаписував? — спитав пошепки Прокіп.

— Аво, спитаймо онтого жидка, що на другій лавці сидить, покажім йому нашого листа, — відповів Гриць.

Прокіп підсунувся до нового подорожного з письмом:

— Просимо вас, прочитайте нам тото письмо. Це написав нам один з вашої віри, де ми маємо йти, як приїдемо до Варшави, а ми не знаємо вашого письма.

— Ви до Варшаве? — спитав новий жидок і взяв письмо у руки. — Ну, ту стоїть написано, що ви маєте піти до Пінкаса Друка на Наліфкі, там вас переночують і все скажуть, де вам треба йти за ваше інтерес, а за то Пінкас Друк дістане від вас 3 міліони.

— А, драбня жидівська! А рабівники! — крикнув Прокіп на все горло.

Нараз счинився ґвавт, метушня, ярмарок відразу на двох кінцях вагону. Три жидки і той четвертий, що листа читав, обступили наших депутатів біля вікна й яли навипередки їх лаяти, а водночас рипнули двері і ввійшов кондуктор ревідувати білєти. Кондуктора знову обступило пять жидків і яли домагатися, щоби викинув з вагону ті два хлопи, що ображують жидів. Кондуктор розвів руками, серед гамору неспроможний визнатися в чому річ. Підійшов до наших подорожних з коротким, твердим словом: „Цо єст?" Жиди втишилися, а Гриць поволеньки розказав усю історію.

— Ша! — крикнув кондуктор до жидів і пояснив їм, що не мають чого злоститися, бо той жидок, що на попередній стації опустив вагон, справді хотів наших людей піддурити. Поперетинав білєти, сказав нашим, що у Львові мають пересідати і в дверях ще крикнув: Зараз вже буде Львів.

На третій лавці сиділо трьох селян і якийсь молодий панок, та вони підчас цеї метушні поставали собі під своїм вікном і тільки приглядалися усій хрії. Наші люди, як звичайно, держаться своєї народної приповідки: наша хата з краю. Не так жиди. Хоч чужі собі, з усяких сторін, незнакомі, а як прийшлося боронити жидівської справи, всі наче ті шершені збіглися до купи й гей же на „ґоїв". І тепер посідали собі всі на останніх лавках біля дверей тай живо шварґотіли між собою. Наші зісталися самі на своїх місцях.

(Далі буде).

вища нашої вежі. Вона матиме три летовища, одно на висоті 600 м., друге 1300 м., а третє на висоті 1800 м. Тут треба зазначити, що в зимі вже перше летовище зникатиме в сіро-оловяних хмарах, а третє видно буде лише в ясний погідний день. Кожне летовище буде мати довжину 50 м. а ширину 30 м. і буде замкнене з чотирох боків великими сталевими дверми, які можна буде замикати і відчиняти автоматично. Летуни могтимуть летіти у довільному напрямі. Вилет аероплянів з летовищ буде подібний до злету ос. На даний знак поотвираються двері і з вежі вилетять хмари, немов хижих птиць, що творитимуть на небі ключі, готові до смертельної боротьби. Кожна така птиця-літак матиме у своему нутрі скорострільні, бомби а навіть легкі гармати. Після кожного лету аероплани повертатимуть на найнижчу плятформу, звідти сильні електричні двигуни переноситимуть їх на вищі гнізда. Окрім літаків кожний поверх матиме скорострільні гарматні батерії, скорострільні і сильні рефлєктори. Ці оборонні уладження, очевидно, не будуть доступні для ширшої публики. Зате вежа матиме стацію метеорольогічну і радієву, на нижчих поверхах міститисямуть готелі і санаторії, огороди, врешті ресторани з дансінгами — словом, чого душа забажає. — Коли читати в французькій пресі опис цієї новочасної вавилонської вежі, мимохіть виринає питання, чи це не фантазія. Але що може бути сьогодні фантазією? У добі радія, літаків і телевізії (далекого бачення)?

ВІДОЗВА.

У Межирічу, повіт Жидачів, дня 22. липня 1934 р., упав такий град, що знищив в поли збіжа, а також бараболю. Комісія з жидачівського староства узнала 80% шкоди та в дійсности було її більше. Тому що населення села Межиріча находиться в прикрих матеріяльних відносинах, звертаємось цею дорогою до милосердних людей о ласкаву поміч. Жертви просимо ласкаво слати на руки парохіяльного Уряду в Межирічу для вибраного до тої ціли парохіяльного комітету допомоги потерпівшим від граду.

Межиріче, дня 28. січня 1935.

о. Мирон Яцкевич, завідатель.

МОЛОДОМУ СОЦІЯЛІСТОВІ

Якийсь Березюк у соціялістичних „Каменярах" накинувся по дітвацьки на наш часопис за те, що ми відтягаємо молодь від соціялістично-радикальних організацій. Те й далі робитимемо, хочби не знати як п. Б. кивав пальцем у чоботі — і безупинно заохочуватимемо Юнацтво вступати в католицькі і здорово національні установи, як Рідна Школа, Просвіта і т. п. Ми не журимося, що буцімто „тратимо грунт під ногами" — бо це неправда. Натомісць тим журяться соціяліст. батьки", що з гірким жалем ствердили на останній своїй конференції велике посилення католицьких організацій, і то не лише в нас, але й у Італії, Австрії і інших краях.

З Біблії.

МІДЯНИЙ ВУЖ.

Мимо наглядної і безупинної Божої опіки над ізраїльським народом, ствердженої численними чудами в часі мандрівки через пустиню, не бракло нарікання та бунтів. Ізраїльтянам навкучилося блукання в пустині, і стали вони знов нарікати на Господа і на Мойсея. Тому допустив Бог на них їдовитих вужів, котрих укушення було смертельне. Дуже багато покусаних вужами померло тяжкою смертю. Коли нарід побачив це, прийшов розкаяний до Мойсея і сказав: „Згрішили ми, що нарікали проти Господа і тебе. Проси, щоби відіймив Господь від нас змії". Мойсей, невтомний у любові й терпеливості, молився за ними, і Господь сказав до Мойсея: „Зроби мідяного вужа, і вистав його на дереві; кожний укушений, котрий гляне на нього з вірою, буде жити". Мойсей так зробив, і всі укушені, котрі на нього глянули, були уздоровлені.

Так само людський рід в особі прародичів є ранений смертельно пекольним змієм. Божий Син з превеликого милосердя стає чоловіком і вмирає на хресті, на горі Голгофті. Всі, що з вірою і любовю споглядають на Розпятого, лічаться з ран, завданих їм гріхом, спасаються від вічної смерти.

Але мідяний вуж був виставлений перед очима тільки одного народа і тільки на якийсь час. А Ісус Христос умер для всіх, щоби завсіди лічити рани людства аж до кінця світа.

Сам Спаситель порівнав Себе з цим мідяним вужем, кажучи: „Як Мойсей взніс змію в пустині, так треба взнестися Синові Чоловічому, щоби кожний віруючий в Його мав життя вічне".

МОЙСЕЙ.

Всіх Патріярхів і Пророків Старого Завіту перевищає своєю великоумністю і значінням Мойсей. Ціле життя Мойсея було посвячене Божій славі і добру народа. Муж цей великий духом і Божими ласками у всіх пригодах життя заховав кріпку віру і непохитну надію на Бога. Зате Бог прославив його тим, що йому показав Свою славу на Синайській горі, до нього говорив і Сам його похоронив на горі Навав.

Довше перебування і розмова з Богом викликали на лиці у Мойсея дивне явище. Лице сіяло надземським блеском. Була це ознака небесної сили, яку одержав Мойсей від Бога. Через це малярі і різьбарі представляють Мойсея з двома промінями, що виходять з його голови.

Мойсей був провідником, суддею і головою народа, великим пророком, письменником

і вченим. Мойсей, найзнаменитший серед законодавців і організаторів, яких мали народи, утвердив в Ізраїлі віру в Одного Бога і дав жидівському народові такий устрій, що в цілім його життю мав бути завсіди на першім місці Бог. Мойсей був великим посередником при заключенню Старого Завіту, а своїм життям, чудами та релігійною діяльністю був найвизначнішим прообразом Месії, Творця Нового Завіту.

В часі, коли Мойсей народився, грізний Фараон велів усіх жидівських хлопців топити в ріці. Колиж прийшов на світ Спаситель, видав Ірод строгий приказ, щоби в Вифлеємі і в усій околиці всіх дітей нижче двох літ убити. Мойсей уникнув гніву Фараона; вихований був здалека від родини, на дворі єгипетського короля. Спаситель перед напастю несправедливого тирана Ірода удався також до Єгипту і переводить дитячі літа на чужині. Так отже Мойсей і Христос зараз після народження були призначені на смерть і оба перевели свою молодість в Єгипті.

Мойсея вибрав Бог на освободителя Ізраїльтян з неволі Фараона. Заки дався Жидам пізнати, перебув сорок літ на пустині, творив великі чуда, щоби свій нарід переконати, що є посланий Богом. Ісус Христос спасає людство з неволі діявола. Заки виступив явно як Відкупитель, жиє трицять літ в укриттю на самоті, а сорок днів на пустині; відтак творить великі чуда, щоби переконати, що є Посланцем і Сином Божим. Так отже Мойсея покликав Бог на пустині — і покликання Ісуса Христа було проголошене також на пустині. Мойсей сорокдневним постом приготовлявся на проголошення закону, а Ісус на голошення Євангелія. Мойсей своє покликання ствердив великими чудами; так само Христос.

Мойсей приказує заколоти на жертву пасхальне ягня; Ісус, правдивий Агнець жертвенний, Сам жертвується на смерть і приказує Апостолам і їх наслідникам, щоби в безкровний спосіб повторяли Його Жертву. Мойсей перепроваджує Ізраїльтян через Червоне море і відділяє їх тим способом від Єгиптян; Спаситель перепроваджує своїх ісповідників через спасенні води св. Хрещення, котрі відділяють християн від невірних.

Мойсей веде Ізраїльтян через пустиню до країни текучої медом і молоком; кормить свій нарід манною, котра спадала з неба. Спаситель учить, що земське життя є подорожю до неба; в часі цієї мандрівки кормить християн Хлібом живим, котрий зійшов з неба, то є Тілом Своїм.

Мойсей надає ізраїльському народові закон. Проймаючі грозою знаки товаришать оголошенню цього закона; чуда любови і безмежної доброти товаришать оголошенню закона Христового. Мойсей лагодить часто Божий гнів, викликаний гріхами його народа. Спаситель лагодить безнастанно гнів Бога Отця, Котрого ображаємо гріхами.

Але Мойсей не мав щастя впровадити Жидів до землі Обіцяної. А Спаситель отворив людям небо, впроваджуючи з Собою всіх праведників Старого Завіту і приготовляючи місце для всіх вірних, котрі житимуть до кінця віків.

о. С. Ковалів.

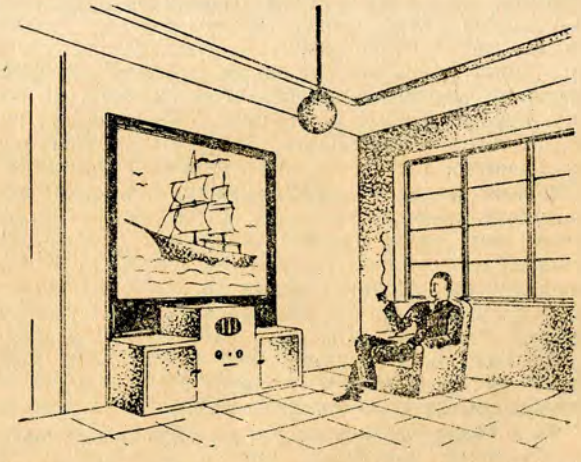
ЦІКАВІ ДРІБНИЧКИ.

Атентат, який не мав собі рівного. Вбивство короля Александра I. в Марсилії, пригадало людям один атентат, який справді не має собі рівного в цілій історії терору. А було це так:

6. лютого 1858 р. принесли італійські газети таку відомість: „вчора доконано нечуваного атентату на королю Фердинанді II. На щастя, замах минув без ніяких злих наслідків для Їх Королівської Милости. Коли король проходжувався над морем, якийсь особняк стрілив до него з пістолі, але не трафив. Злочинець після невдачі, боячись руки справедливости, кинувся в море і потонув".

Тимчасом вся ця історія з атентатом на короля була лише видумкою. До газет пустив її шеф поліції італійської, якого знову піддурив один маляр. Річ була у тому, що один англійський льорд і маляр заложилися між собою. Цей льорд закпив собі раз з маляря і сказав йому: „малярі такі труси, що Ви не важитеся вистрілити зі сліпого патрона при королі". Заложилися о 1.000 фунтів (5.000 долярів). Маляр заклад приняв, бо був у кепських матеріяльних умовинах і потребував грошей. Він видумав таку штуку. Зараз написав до шефа королівської поліції, ось якого листа: „Ексцеленціє! Я належу до заговірників, які мають убити короля. З відразою

ТЕЛЄВІЗІЯ.

Вчені вже винайшли такий прилад, яким можна бачити на віддаль. І ось не є виключене, що за кількадесять літ можна буде собі сісти дома у вигідному кріслі, як ось цей панок — і на великій шибі бачити чужі краї й моря, та ріжні події — а з радієвого апарату, уміщеного під шибою, чути одночасно, що там десь далеко за морями говорять.

думаю про злочин. Але, коли його не виконаю, то мене вбють, а замах виконає хтось другий. Тому хочу простим способом вирятувати життя королеві і собі. Прошу оголосити в часописях, що замаховець віддав стріл, потім кинувся в море і втопився".

Шеф поліції прийшов до пересвідчення, що це буде справді найпростіша розвязка справи. Він повірив, що листа написав терорист і оголошення, якого домагався від него невідомий замаховець, до газет дав. Льорд заклад програв і виплатив 1.000 фунтів маляреві. Маляр іменно переконав його, що, перепливши під водою якийсь простір після вистрілу і скоку в воду, вирятувався, чого, мовляв поліція не знала. Тих тисячу фунтів стали маляреві в пригоді. Він скоро зробився славний і розбагатів. Тоді признався льордові, що ніколи не стріляв до короля, а цілий замах видумав лише у листі до шефа поліції, який, повіривши, казав газетам про замах написати. Однак льорд гроший не приняв, уважаючи, що заклад таки програв.

Диво, не риба. В одній ріці північної Америки виловили дивну рибу. Вона важить ніврок 80 кільограмів, хребет має плоский, а голову крокодиля.

Отеплення Сибіру. Один совітський інженір оголосив дуже цікавий, майже фантастичний плян, як піднести температуру Сибіру. Він каже, що Сибір тому такий холодний, що тепла морська струя, гольфштром, яка пливе зі середущої Америки до Скандинавії, не доходить до його берегів. Отож плян інженіра полягає на тому, щоби при допомозі великих там і гребель теплу струю гольфштрому допровадити до берегів Сибіру, а зимні струї, які тепер опливають Сибір, від него відпровадити. Кошти проведення в діло цього пляну булиби величезні та ще більші булиби труднощі будови в суворому кліматі та в недоступних місцевостях. Але інженір з того собі не багато сьогодні робить, бо ще діло не почалось... Він лише обіцює, що кошти оплатилисяб, бо змінений клімат Сибіру зробив би його велитенські простори врожайними, а це малоби далекосягле значіння для цілого світу. Безперечно найбільші користи малиб з цього — совіти. Та покищо це фантазія.

Походження Літвінова. Коли ми вже при совітах, то не зашкодить пригадати, що пише жидівська газета „Гайнт" про Літвінова, совітського міністра закордонних справ. Ця газета каже, що властиве призвище Літвінова є Майр Валах. На друге імя йому додано Генех, у честь одного рабіна з Литви. Літвінов ще й тепер любить проводити час серед своїх жидів, у розмові з якими послугується радо жарґоном. Кажуть навіть, що він на судний день потайки приїзджає до своєї родини. Так то жиди, що обсіли совітські комісаріяти, для „ґоїв" пропаґують безбожництво, а для себе зберігають свої вірування...

Фільма як засіб усування подружих невзгодин. Предсідник розводового суду в одному американському місті видав недавно своєрідний присуд. Він „покарав" незгідливих подругів, які зголосили до суду розводову скаргу, щоби пішли до... кіна на висвітлення фільми, в якій представлено сумні і погубні наслідки подружих невзгодин. На жаль, часописи не подають, чим покінчився цей оригінальний присуд. А саме не відомо, чи подруги погодилися та чи цофнули розвід після представлення...

Як у казці. Незвичайна історія трапилася одному прогульковому кораблеві, що недавно прибув до Шанґаю та на якому їхала прогулька дітей, 42 хлопців і 28 дівчат. Це були вихованки одної місійної школи, що вислала дітей на Різдво з Гонґ-Конґ до Шанґаю. При повороті дістались на корабель морські розбійники як пасажири, котрі на морі опанували корабель, залогу і офіцирів обезвладнили, дітей замкнули у великій сали корабля та приступили до грабунку. По якомусь часі показалися раптом над горизонтом аеропляни, а з далеку сунули воєнні англійські кораблі — просто на корабель, спанований розбишаками. Не було рятунку: розбишаки пізнали, що хтось їх зрадив, бо якимсь нерозгаданим способом англійська влада довідалася про напад. Розбишак без труду полапано і повязано. Тоді виявилося, що вістку про напад дав телеґрафіст діточого корабля, який, заки його бандити звязали, цю вістку при помочі бездротного телеґрафу вспів ще у світ пустити. Апарати анґлійських кораблів телеґраму перелапали, і тоді вислали наперед літаків, а потім самі пігнали. Діти вернулися вже щасливо до своєї школи і матимуть уже ціле життя про що розповідати...

Веселий кутик.

СТРАШНЕ!

Мала Оленка оглядає книжку з малюнками. Нараз питає:

— Мамо, чи звірята знають, як вони називаються?

— Ні, Оленко.

— Ну, то їх щастя. Бож це було би страшне для осла, або для свині.

СЕРЕД ЖИДІВ.

— Іцик, ти спиш?

— Ні.

— Позич мені 20 злотих.

— Я вже сплю...

ВИБІР ЗВАННЯ.

— Чим ти хотів би бути? — питає сестра свого малого братчика.

— Комінярем, — відповідає, — бо я не мусів би тоді митися.

ЯК ІДЕ У ЛЬВОВІ НАШ ЧАСОПИС?

Найбільше добрих часописів і книжок іде в церкві св. Ап. Петра і Павла на Личакові. Ось у місяці січні пішло тут:

„Христос Наша Сила" — 194 примірників.

„З нами Бог" — 19 прим.

„Лиш борися" — не мирися" — 40 прим.

„Історія України" — 5 прим.

І так воно йде що-місяця. Місцеві священики що два тижні мають коротке слово про вагу преси, а наслідком того вірні щораз краще усвідомлюють собі потребу доброго слова. Слід зазначити, що „Христос Наша Сила" читає тут досить багато інтелігенції.

Друге місце займає Богданівка (о. Милевич). Тут що-місяця розходиться 100 примірників „Христос Наша Сила". Крім того в останньому часі пішло тут: „Ювилейна посвята" укладу ВПреосв. Митрополита — 250 прим., „Лиш борися — не мирися" — 33 прим., „З нами Бог" — 13 прим.

Св. Юр у місяці січні розпродав 46 примірників „Христос Наша Сила".

Церква св. Успення бере місячно 140 примірників „Христос Наша Сила", — інших книжечок по кільканацять примірників.

Знесіння купує місячно 60 примірників „Христос Наша Сила" — інших книжечок розходиться тут доволі багато, завдяки старанням місцевого душпастиря о. Харини.

Інші львівські церкви, на жаль, не проявляють живішої діяльности на тім полі. Може з 1935. р. справа піде краще...

Євангелія.

Неділя Мит. і фар.

Двох людей увійшло в храм помолитися, один фарисей, а другий митар. Фарисей стоячи, так в собі молився: Боже, дякую Тобі, що я не такий, як прочі люди рабівники, несправедливі, чужоложники, або як і сей митар. Пощу двічи у тиждень, десятину даю з усего, що маю. А митар з далеку стоячи, не хотів і очей звести до неба, а бив себе в груди, кажучи: Боже, милостив будь мені грішному. Кажу вам, сей відійшов у свій дім більш оправданий від того; бо кожний, хто виносить себе, буде понижений, а хто понижає себе, буде вивищений.

(Лука, гл. 18, ст. 10—14).

Неділя о блуд. сині.

Один чоловік мав двох синів. І сказав молодший з них батькови: Отче, дай мені часть маєтку, що на мене припадає; і розділив їм маєток. І після немногих днів зібрав все молодший син і відїхав в далеку країну, і там розтратив свій маєток, живучи блудно. Коли ж прожив все, настав великий голод в тій країні, і він почав бідувати. І пішов і пристав до одного з горожан тої країни; і той післав його у свій хутір пасти безрогн. І бажав наповнити свій живіт лушпиням, котре їли безроги, та ніхто йому не давав. Та ввійшовши в себе, сказав: Скільки наємникам в домі мого батька збуває хліба, а я тут з голоду гину! Встану і піду до свого батька, і скажу йому: Отче, я згрішив на небо і перед тобою; я вже недостойний зватися твоїм сином; зроби мене як одного з твоїх наємників. І вставши, пішов до свого батька; і коли був ще далеко, побачив його батько його і змилосердився і прибігши, упав на його шию і поцілував його. І сказав йому син: Отче, я згрішив на небо і перед тобою, я вже недостойний зватися твоїм сином. І сказав батько до слуг своїх: Винесіть скоро одежу найпершу і одягніть його і дайте перстень на його руку і обув на його ноги; і приведіть годоване теля і заколіть, і їжмо та веселімся, бо сей мій син був мертвий і ожив; згинув був і знайшовся; і почали веселитися. А був старший його син на полі; і коли прийшов та приблизився до дому, почув співи і танець. І покликав одного зі слуг і спитав, що се є? А він сказав йому: Твій брат прийшов; і заколов твій батько годоване теля, бо здорового його прийняв. І розгнівався і не хотів увійти; а його батько вийшов і почав його просити. Він же у відповідь сказав своему батькови: Се стільки літ служу тобі і ніколи твоєї заповіди не переступив, та ніколи не дав єси мені кізляти, щоб я зі своїми другами забавився. А коли сей твій син, що проїв свій маєток з розпустницями, прийшов, заколов єси йому годоване теля. А він сказав йому: Дитино, ти завсігди зі мною єси і все моє є твоїм. Та треба було веселитись і радуватися, що сей твій брат був мертвим і ожив; був згинув і знайшовся.

(Лука, гл. 15, ст. 11—32).

Дописи.

ПІТРИЧІ. В день Нового Року наше село мало неабияку радість. Вперше від кількадесяти літ місцевий хор власними силами дав концерт коляд і колядок. Концерт відбувся по вечірні. Перед концертом місцевий сотрудник о. І. Оришкевич сказав коротке вступне слово про розвиток і значіння коляди та колядки, та візвав парохіян до датків на добродійні цілі. Хор під умілою рукою мр. П. Оришкевича відспівав 9 коляд і колядок. Концерт перейшов з повним успіхом. Дохід в сумі 13 зл. призначено на добродійні цілі. Це перший крок Пітрич уперед.

Учасник.

Календар.

ЛЮТИЙ 1935.

Стиль н.	Стиль ст.	Дні	СВЯТА греко-катол.
16	3	С	Симеона Анни
17	4	Н	**Мит. і фар. Ізидора**
18	5	П	Мч. Агафії
19	6	В	Вукола, Юліяна
20	7	С	Пр. Партенія
21	8	Ч	Теодора Стр.
22	9	П	Мч. Никифора
23	10	С	Харлампія, Порфірія
24	11	Н	**О Бл. сині**, Влас., Всев.
25	12	П	Мелетія, Марини
26	13	В	Прп. Мартеніна
27	14	С	Прп. Авксентія
28	15	Ч	Онисима, Евфроз.

До дня 10. III. **мясниці.**

Сонце сходить дня 21. II. о год. 6.25, заходить о год. 16.50.

Місяць: повня дня 18. II. о год. 12.17, остання чверть дня 26. II., год. 11.14.

Столітній календар каже, що в половині лютого буде студінь і сніг. Від дня 23-го морозна погода. Нарід каже, що яка погода буде дня 22. лютого, — така потривае дальших 40 днів.

Піянство — це шкідливий наліг. Памятайте, що **лютий це місяць тверезости.** Поучуйте кожного про шкоди, що їх нам приносить горівка!

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР.

Лютий.

Дня **20. лютого 1054. р.** помер славний український князь **Ярослав Мудрий.**

В тому самому місяці померли, в пізніших часах, два українські відомі діячі: князь **Костантин Острозький** дня **26. лютого 1608. р.,** а козацький полковник **Іван Богун** дня **27. лютого 1664. р.**

День **4. лютого 1793. р.** записаний у історії Волині й Поділля, як день **прилучення цих земель до Росії.**

Українське письменство записало день **24. лютого 1872. р.,** як дату уродження поетки **Лесі Українки.**

З історії недавніх днів слід тямити, що в днях **2.—10. лютого 1915. р.** були великі **бої Українських Січових Стрільців з Москалями,** коло Славська і Лавочного, — а дня **9. лютого 1918 р.** Україна заключила **Берестейський мир** з центральними державами.

Св. Петро Канізій: „Служба пера (отже служба журналіста, письменника й ученого) є неменше важна, як навертання диких поганських племен!“

Захотів котик пити — і добре собі порадив. Виліз до водопроводу, спробував, чи вода не дуже зимна, — підставив язичок, і пє.

За оголошення редакція не відповідає.

На загальне бажання продовжили ми термін конкурсу до дня 25-го березня 1935 р.

500 золотих нагороди !!!

Великий конкурс фірми „Польський Консумент“

1.	нагорода	200·—	зол.	в готівці
2.	„	100·—	„	„
3.	„	80·—	„	„
4.	„	60·—	„	„
5.	„	40·—	„	„
6.	„	20·—	„	„

На прохання широких мас консументів, постановили ми продовжити до дня 25-го березня 1935 р. конкурс з грошевими нагородами за правильне розвязання шаради.

Правильне розвязання треба вислати одночасно зі замовленням одного з нижче поданих добрих реклямових комплетів.

У вісім вільних кратках належиться вставити довільні числа від 1—9 в цей спосіб, щоби їх сума у всіх напрямах дала число 15 (вздовж, вширш і впоперек).

Беручи під увагу загальну господарську кризу постановили ми прийти з допомогою знижаючи рівночасно ціну наших комплетів до поземи ніколи до тих часів не бувалого, що слідує:

лише за 12·60 зл.

висилаємо: 3 метри матерії на мужеський одяг або на жіноче пальто (найновіші десені теперішнього сезону) повної подвійної ширини 140 цм., 1 мужеський зимовий светер (пульовер) з шалевим ковніром, грубий і теплий, 1 мужеську сорочку з гарним сатиновим викінченням або 1 пару підштанців з доброго трикоту, 1 пару зимових шкарпиток, 1 пару мужеських рукавичок в добрім гатунку, 1 довгий вовняний шаль і 3 мужеські хустинки до носа з гарним кольоровим пружком („шляком“).

Лише за 13·15 зл.

висилаємо: 4 метри модної матерії на гарну жіночу зимову сукню, 1 зимову хустку в гарно кольорові крати ясні або темні, 1 пару жіночих пантофель (подати розмір взуття), 1 жіночу зимову апашку, чисто вовняну наймоднішу, 1 жіночу мадаполямову сорочку, чепурно гафтовану у всіх кольорах, 1 пару трикотових реформ досконалого гатунку, 1 пару панчіх, 3 дамські батистові хустинки з шовковим беріжком, 1 великий роговий гребінь і 1 зеркальце до торбинки

Лише за 25 зл.

висилаємо: 1 штуку білого полотна 17 метрів дуже доброго гатунку на всякого рода білля, 6 метрів фляпелі на білля, мягкої і пушистої на ріжне білля або на піжами і шляфроки, 6 метрів зефіру в модні пружки на мужеські сорочки, 6 метрів кремового полотна густого виробу на постіль або простирала, 5 метрів канвових фіранок до вікон в найгарніші жакардові десені і 9 метрів ручникового чисто білого або 2 білі простирала з кольоровим пругом.

Згадані комплєти висилаємо за почтовою посліплатою на листове замовлення. Платиться при відборі товару на почті. Без ризика. Коли товар не подобається, приймаємо зворот і сейчас звертаємо гроші. Замовлення треба адресувати лише:

Firma „ŁÓDZKO-BIELSKA TKANINA“,
Łódź, ul. św. Andrzeja Nr. 7/90

ПЕРЕДПЛАТА ПІВРІЧНО 1.20 ЗОЛ., РІЧНО 2.40 ЗОЛ. — **Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, вул. Японська 7. II. пов. — Тел. 94-56. Видає „Мета“, Видавнича Кооператива з відповідальністю уділами у Львові. Редагує Колегія. Відповідальний редактор: Петро Козіцький. Друкарня „Діло“, Львів, Ринок 10.**

Opłatę pocztową opłacono ryczałtem.

Ціна 10 сот.

Христос Наша Сила

ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ПРИСВЯЧЕНИЙ ПОГЛИБЛЕННЮ РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНОГО і НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ РОДИН. ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Л ь в і в, **1. березня 1935.** **Ч. 5. (53).**

В Е С Н А І Д Е...

Сніги поволі тають, по наших полях чути перші подуви березня. Придорожні верби чекають на теплий легіт, який розбудить природу до повного життя.

ЛБ АН УКСР

о. С. Ковалів.

Церква національна чи соборна?

В нинішніх часах вештається між нашим народом багато ріжних пройдисвітів, які стараються підкопати у людей віру в Бога та вірність до нашої св. Церкви.

В тій цілі заходять вони в розмови з людьми, яких заохочують до відступства від нашої віри та до вписування у їхні секти. Послугуються вони при тій роботі ріжними евангелицькими книжечками, які даром розпихають між народ. Щоби читачі часопису „Христос Наша Сила" вміли дати тим сектярським баламутам належну відповідь, подаємо цю статтю.

Народня церква — слуга держави. Католицька Церква і політика. — Любов Бога і любов батьківщини. — Правда мусить бути соборна. — Католицька Церква і свобода народів.

Від найдавніших часів істнували народні релігії. Найбільше „народня" зі всіх церков була перед війною схизматицька церква в Росії, котрої „найвищим епископом" був сам цар, і протестантська церква в Німеччині, котрої головою був німецький цісар. Обі ті церкви служили державі.

Але католицька Церква має інші завдання. Є границя поміж релігією і політикою. Релігія стоїть понад всякими політичними справами.

Знане є привязання Українців до католицької Церкви.

Але коли річ іде про наше національне добро, — деякі земляки готові виповісти послух Церкві.

Тимчасом таке поняття про цілі й засади Церкви є зовсім мильне. Завданням і послідною ціллю католицької Церкви є добро душ. „Царство Боже не є з цього світа", — каже Спаситель, але стоїть посеред світа, аби його здобути для Бога. Кожний нарід має сам в собі стільки життевости й відпорности, що при добрій волі зуміє заховати свої народні скарби ненарушеними. Церква йому не тільки в тім не перешкаджає, але навпаки, навіть помагає.

Але католицизм не повинен випливати з любови до батьківщини, — лише навпаки, патріотизм з любови Бога. Не тому є ми католиками, що любимо батьківщину, але любимо батьківщину тому, що ми католиками. Любов батьківщини добре понимана є тільки випливом Божої любови; хто не любить своєї батьківщини, той навіть грішить, бо вона є йому другою матірю, котрій по рідній матері завдячує все.

Католицька Церква з природи річи є соборна (вселенська, всесвітна), себто установлена для всіх народів цілої земської кулі, без ріжниці народности. Вона дбає з рівною печаливістю про всі народи, маючи на оці тільки їх вічне спасення.

Правдива Церква мусить бути всесвітна, соборна, призначена для всіх народів. Всяка національна церква не може бути правдива через те, що не зуміє як слід заспокоїти духових потреб чоловіка. Бог не може вибрати собі одного осібного народу, якого би лиш самого наділяв всякими добродійствами і ласками. Вправді в Старім Завіті вибрав собі Бог жидівський нарід, але рівночасно і у поган удержував через натхнених мужів, пророків та фільософів віру в прихід Месії. А вже сам Спаситель проповідав Євангеліє не тільки Жидам, але і поганам.

Католицька Церква саме тому, що є соборна, підтримує інтереси поодиноких народностей. Полишає всім народам їх народні свободи, права й привілеї, позваляє свобідно рости й процвітати одному біля другого в згоді і єдності. Релігія і народність це не є поняття суперечні. Це поняття стисло зі собою злучені. Народність є немов узлом, який посередничить між людством і Богом, серцем чоловіка і серцем Божим. Якби католицька Церква панувала всюди, якби кожна держава кермувалася її засадами, не було би всесвітньої війни, у якій брат рідному братові посилав убійчу кулю — а панувалаб на цілім світі найбільша згода, єдність і любов. Не булоб ні кривди, ні гнету. Тоді панувалоб на цілім світі найбільше вдоволення, а долина плачу сталаб для нас наче справжнім раєм.

(Докінчення буде).

Безбожництво у Мексику.

В Мексику ведеться така протирелігійна боротьба, як у совітах. Скрізь поширюється брудні образи, рисунки, книжки, а також фільми і радіо є на службі сатани, тьми і ложі. Перед у тім веде міністр хліборобства Кампбаль. Він силує урядників читати брудні книжки й вписуватися в ряди соціялістів і масонів. На подвірю того міністерства спалено на великому костирі книги св. Отців і церковну утвар. Замісць пильнувати розвитку хліборобства, щоб люди не голодували, той міністер усім урядникам каже відповідати на таке: якої ви релігії? Чи ходите на Службу Божу й до Сповіди? До якого братства ви вписані? Чи пристаєте з провідниками церковних організацій? До якої школи ходять ваші діти? Такі і подібні дають питання, щоб усіх налякати й відвести від Бога. Але царство сатани довго не потривае, бо запануе над ним переможна сила Христа і Його Благодати.

——o——

9. березня 1814.

10. березня 1861.

Минають саме роковини народин і смерти великого поета, Тараса Шевченка, який вогненним словом розбудив український нарід до нового життя. Подаємо один менше знаний портрет нашого поета.

ЧУДО В БРАЙТОНІ.

Англійські часописи пишуть багато про чудесне вилічення німої від народження семилітньої дівчинки Арнольди Бенті. Дівчинка прийшла на світ спараліжована, при чому хороба вдарила на мозок. До пяти років свого життя вона лежала на спині, з бездумним виразом лиця не видаючи зі себе ні звука. Однак мама любила свою дитину без памяти. Вона звернулася о поміч до Церкви. Молилася і просила других, щоби за її дитину молилися. Врешті пішла до церкви в Брайтоні, де є парохом один побожний священик, славний проповідник. Положила дитину до ніг священика і просила його о молитву. Священик почав довго і гаряче молитися. І ось по якомусь часі дитина, що мала голову на колінах матери, підняла голову і видала зі себе якийсь невиразний звук, немов би хотіла щось з трудом сказати. На лиці дитинки появилася щаслива усмішка. Вона ще раз напружилася і крикнула. Її треба було винести з церкви. Маси народу, які були цього свідками, впали на коліна; уся церква, вірні і священик почали далі молитися за виздоровлення дівчинки. Дитину знову принесли до церкви. Вона з величезним зусиллям, піддержана священиком, зробила кілька кроків. І тоді перший раз сказала слово „мама". Це чудесне оздоровлення зробило в Англії велике враження.

—o—

НЕВЖЕЖ ЗВОРОТ ГІТЛЄРА ДО КАТОЛИЦИЗМУ?

Велике враження викликала в берлінських католицьких колах відомість, що канцлер Гітлер і міністр Герінг взяли участь у приняттю, яке видав Папський Нунцій у Берліні, монсіньоре Орсеніго, з нагоди річниці коронації Папи Пія XI. У цьому катол. кола добачують звязок з майбутніми переговорами Ватикану, які мають бути переведені з урядом Німеччини у справі виконання конкордату. Також звертають при тому загальну увагу на факт, що міністр Герінг, усупереч дотеперішній поведінці, позволив уладити в Берліні 17. лютого велику маніфестацію у честь Св. Отця.

Слухайте!

Що пишуть некатолики про католицьку Церкву?

(М) Подаємо кілька голосів визначніших некатоликів про католицьку Церкву. З цього наші читачі переконаються, з якою пошаною до тієї Божої Установи відносяться чужі. Отже з тимбільшою пошаною повинні до неї відноситися свої.

Визначний протестантський історик Грегоровіюс пише: „Історія не має досить слів, щоби — хоч у приближенню — розказати про всесвітню працю й великі діла та непроминаючу славу Папів... Довгий ряд Папів творить на небі світової історії систему, якої блеск перевищає всі династії королів і князів усіх часів". (З книжки: „Історія міста Риму в середніх віках").

Ляватер, великий протестантський проповідник, в одному листі до графа Штольберга, що перейшов з протестантизму на католицизм, каже: „Католицька Церква, старинна, величня будівля, спірається на могутніх гранітних підставах, а криється в ній стільки краси, що я не можу досить начудуватися і налюбуватися. Розвал цієї будівлі мусів би спричинити руїну цілого християнства. Я вважаю послідовного католика людиною гідною найбільшої пошани і найблаженнішим продуктом людства".

„Перша, раціональна управа рілі, це заслуга монастирів. І так як ті монастирі були середовищами, де плекано духову культуру, так також були вони осередками господарської культури." — Ось слова іншого ученого соціольога — Рошера.

„Коли би старці з церкви св. Петра (т. зн. Папи) не мали ніяких інших заслуг перед людством, як тільки ті, які положили вони в тяжкій боротьбі крізь довгі століття за єдність подружа, то вже через те саме їх імена були би безсмертні по всі часи!" — так говорить відомий ворог католицької Церкви, німецький історик Іван Міллер.

„Те, що Европу не зруйнували Гунни, Сарацени, Монголи, Татари, Турки, є в першу чергу заслугою римських Папів!" — так висловився один великий німецький фільософ — некатолик.

А врешті слова чоловіка, що багато літ подорожував по Африці: „Я бачив і пізнав творчість і діла католицьких місій в Африці і мушу висловити своє щире захоплення для тих людей, що там працюють. Там твориться річ, яка при помочі великої посвяти місіонарів, готова перемінити до основ той дикий край".

——o——

Шпирка.

ДЗВОНИ.

(Продовження).

Нараз молодий панок з третьої лавки підійшов до них і сів біля Прокопа:

— Куди, батьки, їдете? — спитав їх ввічливо.

— До Варшави, пане, їдемо — відповів Гриць, — за дзвонами нашої церкви.

— А щож це вас жиди так обсіли?

Прокіп розказав коротко всю історію, а панок жалував, що їх недосвідних спіткала така халепа.

— А пощож ви брали від свого орендаря лист? Бачите, письма жидівського не знаєте, тай жид понаписував, що хотів.

— Та бо ми, пане, — зашепотів Прокіп — ніякого значить письма не знаємо. Ми гадали, що переїдемо щасливо і все зорудуємо, а тепер самі бачимо, що без письма, значить, християнин гейби сліпий.

— А чомуж ваша громада не вислала кого письменного? — питав панок далі.

— Ба, говоріть здорові, — відрубав Прокіп, — коли бо в нас йно один писар знає письмо, а всі господарі, значить, сліпі.

— Ов, то дуже негарно, що ваше село ще таке темне. А школа у вас є?

— Та є, вже либонь 15 років, як є. Та не великий з неї спасибі. Професори щороку нові, вчуть тільки по польськи, а за войни то пару літ зовсім школи не було...

— То чомуж ви собі не уладили в селі курс для неписьменних? А священик у вас є?

— Є, але на другому селі. До нас єгомость приїздять тільки що третю неділю на відправу. Вони нам теж кілька разів радили, щоби ми собі таку школу для неписьменних господарів заложили й єгомостеві панич обіцяли до нас приїздити й нас навчати, але гміна зійшлася на нараду та вхвалила, що нам того не треба, бо ніби стидно, щоби нас, старих господарів учити гей яких школярів. Аж тепер бачимо, що гміна недобре вхвалила.

— А чи маєте — питає панок далі — яке письмо від громади, щоби вас до тих ваших дзвонів допустили?

— Та маємо таке письмо. Писар написав, війт печатку прибив. Покажіть-но, Прокопе, панові те наше засвядчення.

Прокіп добув письмо й дав панкові. Панок письмо читав, то всміхався то похитував головою.

В кількох словах.

Довідуємося, що за почином ВПреосв. Митрополита незадовго відбудуться **у Львові великі Місії** під проводом оо. Редемптористів. Про подробиці напишемо пізніше.

——o——

В справі протиалькогольної боротьби появилася в щоденній пресі відозва українського протиалькогольного товариства „Відродження". Під відозвою є також підпис ВПреосв. Митрополита Андрея. Підписані теж Президії Т-ва Відродження", „Просвіти", „Рідної Школи" і ;;Союзу Українок". У відозві м. ін. читаємо:

„Кличемо: На рятунок! „Відродження" само не в силі побороти зло. Круг нашої діяльности малий, наші слова й писання доходять тільки до зникаюче малої горстки і так уже свідомих абстинентів. А лихо всенароднє. Кличемо до боротьби всіх, кому життя-буття народу не байдужа річ. Ставайте до боротьби з отрутами! Рятуйте нарід, що потапає в морі зла!"

——o——

Українське Гігієнічне Товариство оголосило обширну відозву в справі поборювання страшної недуги туберкульози (сухоти), яка стільки лиха приносить також і нашому народові. Товариство проголосило місяці лютий і березень місяцями протитуберкульозної пропаганди, та взиває до пильного освідомлювання себе, знакомих та широких мас про небезпеки туберкульози і про способи її поборювання.

——o——

Справа будови Українського Дому в Празі для Музею Визвольної Боротьби України стоїть уже на певному шляху. На цю справу зібрано вже 100 тисяч корон. Та цього замало. Ніодин Українець не повинен ні хвилини зволікати зі своїм посильним датком-жертвою на цю ціль.

——o——

Помер у Львові дня 14. м. м. відомий діяч і популярний письменник Вячеслав Будзиновський.

——o——

Губернаторство Закарпаття після смерти губернатора Бескида довгі роки було необсаджене. Вкінці губернатором став посадник Ужгороду о. К. Грабар, проти якого гостро виступали закарпатські москвофіли.

——o——

Австрійський канцлер Шушніг з одним міністром відбув **подорож до Парижа і Лондону.** Приняли австрійських міністрів доволі холодно, були навіть побоювання перед соціялістичними демонстраціями проти них, бож соціялісти ненавидять австрійську владу, яка

— Бачу, панове господарі, що й той ваш писар малощо більше письменний від вас. А якже те ваше село називається?

— Темрявинці.

— А чомуж вам тут пише Цемжавіньце? Таж усяке імя в кожній мові однаково звучить. І взагалі не знати, чи на те письмо вам дзвони дадуть. Що посміються трохи, то певно, а мабуть без дзвонів вернете до своїх Темрявинців.

— Ну то щож нам тепер робити, радьте пане, га!

— Вже пропало, білєти маєте заплачені до Варшави, їдьте, трібуйте. Я у Варшаві вчуся на правника, може коли адвокатом буду, але поїду до Варшави аж за тиждень. Та вам пораджу, зголосіться там до мого товариша Івана Сенети, він мешкає на Мйодовій вулиці ч. д. 8, то він вам дасть пораду, як і куди вам треба за вашою орудкою йти.

— Ай дякуємо вам паночку, тай дякуємо.

І розпрощалися. Панок висідав.

— То може й нам треба висідати, як це вже Львів? — спитав ще Гриць.

— Ви ще поїдете одну стацію, бо на тій стації не можна на варшавський поїзд пересідати. А там попросіть кондуктора або якогось послугача, дайте йому 100 марків, то вас заведе до вашого поїзду. Ну гаразд!

Пішов, а за ним усі пасажири. В вагоні лишилися тільки Гриць та Прокіп. Від вікна не відступали, приглядалися місту, його каменицям. По хвилі місто щезло з очей, вїхали на поля в якісь гайки, сіножаті.

— Ой пробі! Грицю! Вже Львів минувся, а ми десь далі їдемо!

— Не лякайтеся, Прокопе, таж то свій чоловік той панок, він чейже нас не дурив би.

І дійсно, незабавком знов показалося місто. Поїзд наближався до головного двірця. Як вїхали у скляну галю, як побачили цілі ряди поїздів, як почули гамір, свист, метушню — обидва просто заніміли. Аж якийсь залізничник увійшов до вагону порядки робити, запримітив їх тай до них-же.

— А ви дядьки, чому не вийдете?

— Ми маємо їхати до Варшави, та не знаємо як до того „цугу" втрапити — прохав Гриць.

— А дасте синенький папірчик? То вас заведу.

— Ддамо, йно ведіть.

Пішли за своїм поводатерем. Йдуть наперід по камінцях гладеньких, а далі

так рішуче здавила у себе соціялізм. Подорож австрійських державних мужів матиме мабуть якісь політичні наслідки.

——o——

Міністр внутрішніх справ Косцялковський виголосив у варшавському **сенаті** дуже гостру промову, в якій закинув українським послам, що вони що інше говорять з ним на нарадах, а що інше в соймі. У відповідь на цю промову пос. Др. Д. Левицький звернувся до міністра з отвертим листом, у якому просить подати факти такої „дволичної гри“ українських послів.

——o——

Президент Польщі полагодив **прохання за уласкавлення** З. Матли і Г. Куликівця, засуджених на кару смерти у звязку з нападом на поліційного агента та на директора кооперативи в Жовкві. Обом засудженим замінили кару смерти на безречинцеву вязницю.

——o——

В **Німеччині** гітлерівський уряд арештував багато вищих урядовців, мабуть з політичних причин.

——o——

У Хорватії, в селі Шібіні, хорватські селяни виступили проти сербських властей, які держать цілу Югославію в своїх руках — і дійшло до кривавих боїв з жандармами. Згинуло 5 селян, а священика арештували.

Хто такий Драгоманов?

Від якогось часу товчеться в Товмаччині і в усяких гірських околицях драгоманівський дух. Ба і в Рогатинщині старається побільшити ряди своїх прихильників. А передньою його стежею — є радикально-соціялістичні „Каменярі“. А що вони за всяку ціну прагнуть поширити думки М. Драгоманова, тому не від речі буде сказати про нього кілька слів; тут ще раз зазначимо, що недавно читали у Львові реферат про нього, а також вийшла книжечка п. н. „Драгоманов без маски“, де маємо змальоване правдиве неукраїнське лице Драгоманова таки з його писань. Не перечимо, що Драгоманов був учений і рухливий чоловік; проте треба з натиском підкреслити, що він москвофіл і приклонник злуки з Московщиною. Він був проти самостійної української держави, а завжди захоплювався і високо цінив московське письменство. Не треба й згадувати, що він ширив московський патріотизм, а його думки густо заправлені соціялізмом (безвірством). Його хибними думками перенялося багато Українців і тим нанесли величезну шкоду українській справі. Тепер іде протверезіння. На жаль багато юнацтва не є свідоме того, та й дається втягати в члени обожателів Драгоманова, ба вчитується в драгоманівсько-радикальні видання, як „Само-

---

веде їх поводатор десь-кудись східцями то під землю, то знов до гори й буцімто вони знов там де були напереді... Аж в очах начеб якісь зірки мигають, а голови їм ходором ходять. Провів їх вкінці перед якийсь поїзд що ще й машини при ньому не було, всадив до вагону, велів сісти собі біля вікна.

— Ну, тепер сидіть тут і не рухайтеся, а білєти маєте?

— Маємо аж до самої Варшави.

— То добре. Ну, давайте соточку, тай держіться здорово, бо в Варшаві будете аж рано в семій годині.

— Тріснув дверми й пішов.

— Поки ми самі, куме Грицю — почав Прокіп — то добре було би, якби ми собі якийсь рахунок зробили.

— То рахуймо, — притакнув Гриць. — Ну за „білєта“ то ми дали ще на нашій стації, півпяти сотки йно без чотирох, о! Ну, а тепер онтому якомусь від колєї далося одну сотку, то вже є півшести без чотирох. А той панок посмішкувався з нас, що читати не вміємо. Але рахувати таки вмію.

— Та воно правда, куме Грицю, що тоті папері тай пюра, то панські витребеньки, але, бачите, як собі нагадаю за тото, що оце нинька ми мали до „чинення“ з тими жидками й з тим панком, то таки трохи вомкно, що не вчився читати й писати.

— Ну, але рахуймо далі. То, на той приклад, ви ще маєте в паляруші два міліони і сотку і шістьдесять без сімох. Добре я нарахував?

Добув Прокіп паляруша, висипали обидва папірчики на лавку й справдили, що якраз тільки мали гроша при собі.

— А тепер, Грицуню, закурімо собі дзигар. Тютюну маємо доста, я накришив повний капшук, папірці є, сірники є. Ага Грицю, що я придумав... Сірники, значить... Висиплю всі сірники в одну кишеню в камізолі, а що видамо яку тисячку, зараз покладу сірник до другої кишені. О! Може я зле кажу?

— Добре кажете на той приклад. Але я пити хочу, що хоч гинь.

— Витримайте трохи. Тай я хочу, та де вам тут взяти води? Погодіть в Варшаві напетеся.

— Ая, чекай на Варшаву до ранку. А щоби ваші коні казали якби ви їх без цалу добу не напоїли?

Якраз за вікном почули тоненький голосок. — Свієжа вода, свієжа вода!

освіта", „Громадський Голос" і згадані вже „Каменярі". Нещасна збаламучена молодь повинна собі усвідомити шкідливий вплив Драгоманова, зірвати з його приклонниками та їх пресою, і сміло піти туди, куди її кличе Церква і Нація! **О. Год.**

ЗІ СВІТА.

80.000 людей вмирає річно в Німеччині, і це в молодому віці, наслідком піянства. Знову ж 30.000 остає на ціле життя невиліченими каліками, зданими на ласку родини чи громади. І чи ж в обличчі тих чисел не є це наказом хвилі боротися з цим страшним ворогом людського життя — горілкою?

——o——

Англійський учений **Прентіс** відкрив 13. грудня м. р. у сузірю Геракля **нову зірку.** Зірка заховується дуже неспокійно. Раз вона яснїша, то знов темніша.

——o——

Мадярський учений Стефан Брібіль в Будапешті відкрив промені, при помочі яких можна **кожний предмет зробити невидним.** Досвіди виказали, що нпр. мармурова статуя, освітлена тими промінями, стала зовсім невидною.

——o——

— Ай, Прокопе, якесь дівчинисько несе цілу путню води, кликнім її. Добудьте з мішка горня хутко!

Прокіп вихилився крізь вікно тай на ввесь голос яв кликати. — Дівче, а гов, а дайно нам напитися!!! і махав горнятем. Дівчина завернула, обидва випили по горняті.

— Ой та дякуємо тобі гарненько, а рости велика тай хутко віддавайся.

— А гроші! — впімнулася дівчина.

— Гроші? — Прокіп роззявив губи.

— По сто марків за горня, двіста марків давайте, бо я не маю часу гаїтися.

— Двісті марків? Куме Грицю, ччули ви? А то що за край, що за воду гроші беруть? Та яби тобі, донцю, цілу путню напомпав з моєї кирниці, якби ти до мене прийшла.

Добув Гриць з паляруша два паперчики:

— На, бери гроші, коли ти така. Вмирати буду, а не забуду якто у Львові води за сотку напився.

Коло поїзду почався рух. Вже на переді машина посвистувала, якийсь ходив попри вагони, раз-у-раз схилявся і бив у колеса молотком, вже й подорожні почали по вагонах розміщуватися. Всипалося доста миру хрещеного й пейсатого і до вагону наших депутатів.

На китайських водах розмножилося багато **морських бандитів.** Вони мають свої озброєні кораблі. Нападають на товарові кораблі й ограбовують їх. Буває, що забирають з собою й багатих купців-чужинців, щоби за їх визволення дістати грошевий викуп. Тепер між Англією й Китаєм підписано договір, в якому умовлено, щоб обидві держави працювали разом в боротьбі з бандитами й до коренця винищили їх на водах Китаю.

Англійські воєнні кораблі будуть стежити по китайським побережжям. Китайські війська робитимуть облави й обшукувати всі місця, де є тайні сховища бандитів.

——o——

В часі жовтневої революції в Еспанії було: 1.335 убитих, 2.451 ранених, 1.032 будинків погоріло, 750 домів, 65 державних будинків і 58 церков. Грошеві втрати по банках і крамницях є на грубі міліони.

——o——

Турки заборонили присилати до свого краю 11 французьких часописів, які ширять бруд і погань.

——o——

Страшний буревій пролетів дня 17. м. м. над Німеччиною, Голяндією й іншими краями. Вихор зірвав і розніс кілька бальонів і літаків, понищив багато домів. Були й численні жертви в людях, особливо над морем.

——o——

Літом 1933 р. сталася в однім німецькім селі така подія: підчас молочення викинули зі стодоли кітку, яка зробила собі гніздо між снопами. У цім гнізді лишила вона котятко, що мало ледви кілька днів, і відреклась його зовсім. Господар дому велів занести це котятко до кухні і кормити його молоком. Але котя не приймало ані руш молока. За дня перебувала у кухні сучка. Вона взяла в писок котятко, занесла до свого коша, положилася коло нього і дала йому ссати. Вкоротці котятко поживилося і від того часу сука постійно кормила котятко та виховала його. Навіть тоді, коли котятко вже виросло і не потребувало сучого молока, можна було бачити часто, як сука ловила на подвірю котятко, заносила в писку до свого коша і там давала йому ссати.

——o——

ВЖЕ ПОЯВИЛАСЯ нова книжечка о. Годунька:

„ЧИТАНКА НА ВЕЛИКИЙ ПІСТ"

стор. 24, з 4 образками. Ціна одного примірника 15 сот., почта 10 сот. При гуртових замовленнях треба додавати на пересилку по 5 сот. більше на кожних 5 замовлених примірників. Замовлення керувати на адресу **Львів, Японська 7. II. п.,** або: **Книгарня Рідної Школи, Львів, Сикстуська 20.**

Дохід на Рідну Школу!

Вплив доброї книжки.

(Правдива історія.)

(М) Один сільський хлопець до 17. року життя пас худобу своїх батьків і був найбільшим збиточником у селі.

Одного дня дала йому його мати побожну книжку в руку і просила його, щоби він в тому часі, як пасе товар і не має що робити, прочитав її. І наш хлопець почав її читати. Спершу читав нерадо, — от тільки тому, що мама казала; але чим більше читав, тим глибше починав відчувати всю красу тої книжки .І не тривало це довго, як наш пастушок цілком змінився. Він уже не находив радости у своїх попередних збитках, а зате полюбив молитву, ходив часто і радо до церкви і там часто причащався, а навіть на других впливав, щоби подібно робили.

Потім забажав він стати священиком, і місцевий парох почав приготовляти його до гімназійної матури. Можемо представити собі, скільки мусів напрацюватися цей пастушок, щоби здати матуру. Опісля вступив до Духовної Семинарії, і маючи 30 літ таки став вкінці священиком.

Ставши священиком, зголосився до місійної праці в далекому Китаю. Там працював він аж до 60 року життя, яке закінчив мученичою смертю за Христову віру.

Ось так добра, побожна книжка вчинила зі збиточного хлопця героя, святого і мученика.

КОРОТКІ ВІСТКИ.

У 20-ліття вимаршу **Українських Січових Стрільців** на поле бою відбувся у Львові, крім гарної вистави стрілецьких памяток — великий концерт стрілецьких пісень, дня 24. ц. м. Взяли участь добрі хори й славні співаки.

——o——

В 1934 р. в місті Люрд окрема комісія лікарів признала **14 подужань за чудесні.** Ці досліди вело 797 лікарів.

——o——

В Японії працює вже 151 священиків Японців і 564 місіонарок-Японок; давніше їх місце займали місіонарі з чужих країв; тепер усіх католиків є там 250.747. В 1934 р. приняло християнство 9.232 особи. Як бачимо, Церква розвивається по всій землі.

——o——

Старенький лат. священик о. прал. д-р Пехнік згинув у своєму помешканню у Львові, при вул. Сикстуській 64. Помер на удар серця; падаючи перевернув нафтову лямпу, так, що в кімнаті вибухла пожежа.

У великому промислі й торговлі Польщі грають жиди першу скрипку. Понад 60% акційних капіталів є в їх руках. В подрібній торговлі — ще гірше. В 211 містах на двацять кілька тисяч крамниць — жидівських фірм є поверх 22 тисячі. Нерухомості у самій Варшаві є у 70% жидівські. Земля і фільварки теж переходять в їхні руки.

Адвокати й лікарі в Польщі від 70—90% є жиди. Майже всі часописи, навіть „чисто" польські, затруднюють так чи інакше жидів; багато письменників є жиди, або півжиди, а багато з них пише під прибраними польськими прізвищами. По театрах і кінах усякі актори й акторки — жиди й жидівки. Ось і не дивниця, що в Польщі шириться неморальність, а християни попадають в залежність від жидів.

——o——

100 міліонів безробітних начислює на всій землі міжнародне бюро праці. З того в Зєдинених Державах П. А. є 12 міліонів, так, що кожний десятий чоловік є там безробітний.

——o——

Італійсько-абісинський спір триває ще далі. Річ іде про пограничні землі між Абісинією й італійськими кольоніями в Африці. В Італії панують ще далі ворожі, воєнні настрої проти Абісинії — хоч здається, що цей спір таки можна буде полагодити мирним способом.

——o——

Безбожники залюбки роблять безбожницькі вистави, реферати і т. п., щоби лише видерти віру з сердець людей. Але їм не везе; ось недавно один письменник вернув з радянської України та й пише, що дівчата і жінки носять на собі хрестики, лише що сховані перед оком московських аґентів. А щоби широкі маси народа освідомити релігійно, то католики придумали таке: по великих містах Швайцарії, у Лондоні, Парижі, а тепер Штрасбурзі є уладжена вистава звернена проти безбожників. На тій виставі люди бачать, яку то юдину роботу виконують безбожники по всьому світу. При відчиненні тієї вистави один з промовців згадав, що французькі комуністи їдуть до Москви, там учаться як боротися з релігією, а потім вертаються й ширять у себе безбожницьку отруту. Тому християни мусять бути чуйні і зєднані в боротьбі з лихом.

——o——

Гавптмана, обвинуваченого за пірвання і вбивство малого синка Ліндберґа, американський суд признав винним і засудив на смерть. У Америці панує велике огірчення на того злочинця, який не завагався наложити руку на малу дитину.

——o——

Читання для наших господарів.

Господарські поради на березень. .

Кінчиться зима. Треба спершу ломати снігову шкаралупу та спускати рівчаками воду. Слід провітрювати стайні — але занадто їх не вистуджувати. Більше давати їсти коням і волам, які скоро пічнуть важку працю. Направити віз, упряжу, і плоти. Побілити хату, додаючи до вапна алуну; таким способом винищимо заразки мух, які стільки клопоту спричиняють на селі у літніх місяцях. Насіння і навози повинні вже бути готові! Пильнувати бульбу, щоби не зростала. Вибрати з кіпця бульбу на насіння, перебрати і розложити в темноті, щоби перевяла. На сухі сіножаті виходити з легкими боронами, здерти мох, згромадити і вивезти; порозкидати кертовиння і вичистити замулені рови. Не зачинати сіяти, доки рілля не присохне. В першу чергу сіяти горох, овес, яре жито й пшеницю, моркву, і трохи мішанки на пашу. Волочити під пізніші засіви.

В квітовому городі садити братки, незабудьки, примульки, ляки і ін. В яринному городі копати й сіяти. Охоронити очка в улиях, щоби сонце не будило пчіл, бо ще для них вилітати за зимно.

———o———

ЗНАЧІННЯ ГАРБАРСЬКОГО ПРОМИСЛУ.

В минулому ми вже писали дещо про виправлювання шкірок для домашнього вжитку. Нині ж хочемо згадати вже про ширше закроєний гарбарський промисл.

Селянин оре і сіє землицю, і коли з овочів своєї тяжкої праці не має спромоги утримати ані себе ані рідні — старається за всяку ціну в орґанізації найти собі новий шлях для здобуття кращої долі.

Всі знаємо з досвіду, яку вартість представляє на селі шкіра. Жаден селянин не може обійтися без шкіри, а ця галузь промислу покищо виключно в чужих руках. Ніхто з наших людей якось не подумає над тим, що і на шкірах можна гарно заробити. Тільки не треба пускати її в чужі руки. А це можна зробити в легкий спосіб. Приходить на село купець — продати тільки мясо з худоби, а застерегти собі шкіру. В той спосіб можемо мати в селі резерви і гуртувати шкіру до висилки до українських гарбарень, як напр. гарбарський варстат в Уневі, гарбарня в Яворові і інші.

Найважніша річ підготовитися до сортування шкір після якости. В літі здорову, свіжу, непорізану шкіру солиться (2 кіля соли на штуку) і складається в трубку, щоби не зігнила, або просушується. При висилці залізницею долучити все посвідку від громадського оглядача, що шкіра здорова — інакше залізниця при відборі робить перешкоди.

А пізнати ближче тайни оброблення шкір — дуже легко. Український Господарський Інститут в Подебрадах приймає на писемні курси оброблення шкіри. На основі знання, набутого через ті курси, можна практично вишколитися в одній з українських гарбарень.

При закладанню гарбарні треба мати ось що: 1) Будинок просторий, 3—4 кімнати; 2) Рвучу річку для заведення електричного току, до пущення гарбарні в рух; 3) Різню в сусідстві, або запевнену скількість сирівця; 4) Знаряддя (кошти, на початок, ок. 2000 золотих).

Де тільки найдеться відповідний терен до будови гарбарні — можна розпочати діло, при Божій помочі.

В Польщі проживає около 8 міліонів Українців. Кожний мусить мати бодай одну пару чобіт. Рахуючи тільки по 20 зол. за пару, — дістаємо річно видаток 160 міліонів зол., які переважно потапають у кишенях чужинців.

Чому так діється? Чиж Українці не доросли мати свої гарбарські підприємства?

Ю. Соневицький.

ЦІКАВІ ДРІБНИЧКИ.

Наука на услугах слідства. Сучасний поступ у добуванні зізнань від арештованих і підозрілих о злочини зазначується в тому, що тепер уже менше тортурують, як колись. Не печуть на вогні, не ломлять костей на колесі, не вириває нігтів, — то правда. Вже й менше бють, або й зовсім не бють. Майже не вживають уже тілесних тортур. Натомісць часто уживається моральних. Підозрілого спроваджується на переслухання вночі, переслухується довгі години, аж до перевтоми, часами цілими днями й ночами, аж поки підозрілий не „заломиться“ і не признається до злочину. Але й проти таких посередніх моральних і фізичних тортур виступають сучасні вчені-кримінольоґи, себто такі люди, які хотять у судівництво впровадити здобутки науки. Вони кажуть, що можна без усяких насильних засобів добути від підсудних правдиві зізнання. Для тієї цілі служать відповідні інструменти. Один з таких інструментів називається „поліґраф Келера“. Це апарат подібний до того, яким лікарі мірять тиснення крови. Він автоматично занотовує на тасьмі, яка порушається (щось у роді як тасьма при телеґрафічних апаратах), дуже докладно всі зміни удару бючки (пульса). Слідство відбувається так: „поліґраф“ закладають на рамя переслухуваного, і починається допит. Поки переслухуваний говорить правду, лінія бючки, нотована на тасьмі йде рівно. Коли ж тільки пічне говорити неправду, поліґраф виказує наглий зріст тиснення крови і лінія бючки виказує великі вагання. Переслухуваний, не хотячи зрадитися, хоче сказати на поставлене питання неправду і тоді напружує сильно свою волю. Тому тиснення крови збільшується, а лінія на тасьмі змінюється. Тоді, очевидно, слідчому судді легко приперти його до муру і добути правду. Цей поліґраф уже вживано 500 разів і він не завів ні разу. Другий прилад, який служить до подібних цілей, називається психоґальванометер. Обвинуваченому дають у руку малий апарат, через який іде слаба електрична струя. На апараті є маленька стрілка. Поки обвинуваченний говорить правду, стрілка заховується спокійно. Коли ж пічне брехати, стрілка негайно сильно ворушиться і зраджує його. Як це пояснити? Вчені переконалися, що, коли наступають „неприємні“ питання, обвинуваченний починає легко потитися. Тоді вогка рука ставить інакший опір електричній струї і стрілка „психоґальванометра“ відзивається. — Є ще один засіб до тої цілі, який називається скопуляміна до застриків. Коли її застрикнути люди ні, тоді ослаблюються ті нервові осередки, які треба напружувати, щоби можна сказати неправду. Ці нерви є якийсь час гейби спараліжовані і допитуваний, навіть, коли б хотів, не може сказати неправди... От чудасія! Не знати, коли то в нас стануть це примінювати. І не знати, чи з успіхом...

Звуковий тестамент. Один зі заможних американських фармерів попав на цікаву думку, як не допустити після своєї смерти до судових процесів поміж своїми свояками з приводу спадку. Замісць писати тестамент, він постановив його закріпити при допомозі фільми і звуку. У приявї двох свідків і нотаря, себто так, як наказує право, він відчитав голосно і виразно свою останню волю. Таксамо голосно і виразно повторили свідки і нотар, що фармер при повній притомності й у їх приявї подиктував свій тестамент. Це все, що вони говорили й робили, схоплено на звукову фільму. Після 24 годин звукову фільму відограно перед усіми тими, що брали участь у „списуванні" тестаменту і всі могли тоді переконатися, що фільма віддала цілком правильно голоси і вигляд усіх учасників підчас списування тестаменту. Після того фільму зачинено в залізне пуделко, опечатано і віддано нотареві до переховання. Після смерти фармера спадкоємці могтимуть зібратися у кіновій салі і вислухають волі небіжчика. Цей тестамент є перед правом важний, а практичний він тому, що усуне всі неясності й унеможливить спадкові судові процеси.

Обезпечення на пять міліонів долярів. На таку величезну суму обезпечив себе директор автомобілевих закладів Форда, пан Серензен. Обезпеченням поділилися чотири товариства. Вони окружили Серензена незвичайно дбайливою опікою, щоби йому, борони Боже, нічого не сталося. Не вільно йому виходити нікуди самому, його дому і бюра пильнують без перерви два детективи. В подорожі товаришать йому чотири цивільні аґенти. Коли захоче йти до якоїсь реставрації, або театру, дирекцію повідомляють заздалегідь, щоби могла зміцнити осторожність. Його авто оглядає щодня механік, присланий обезпеченевим товариством, а кожний шофер мусить здавати спеціяльні іспити. Нема що говорити! Дорого коштує те обезпечення, бо товариства хотять за всяку ціну забезпечитися, щоби не заплатити за скоро тих пять міліонів.

Велитенська статуя Мусолінія. Заходами фашистівської молоді ставлять у Римі величезну статую Мусолінія. Вона матиме 80 метрів височини і буде зображувати лише голову і погруддя. Голова вже на викінченню, пригадує розмірами порядний дім, а рука, довжини 25 метрів, підноситься у фашистівському привіті вгору. На повне викінчення потрібно буде ще двох років. Статуя стане на горбі Монте Маріо. Вага її така значна, що горб треба буде скріпити залізобетоном.

Гибіль повітряного велета. Недавно часописи донесли про катастрофу бальону „Мекон". Це найбільший воздухоплав світу, побудований у Зединених Державах. Упав він у море в Каліфорнії. Його втрата зробила величезне враження в Америці. Та йшло тут не так про кошти (бальон коштував чотири і пів міліона долярів), як про пригноблення. Бо це була вже третя катастрофа воздухоплава, побудованого в Америці, тим прикріша для Американців, що подібні німецькі бальони літають досі неушкоджені. „Мекон" мав на собі у хвилині катастрофи 83 людей залоги, з чого врятувалося 81, а лише двоє не вдалося виловити з моря.

Командантом бальону був капітан Вілі, людина, яка пережила вже дві катастрофи передтим; вийшов ціло. „Мекон" був бальон типу Цепеліна, довгий на 293 метри, його промір виносив 40 метрів. Підчас лету заломалася його керма, потім вибухли дві ґазові комори так, що бальон утратив рівновагу і впав у море. Перед тим ще вспів надати алярмуючі сигнали SOS (рятунку!) так, що кораблі, які були недалеко, поспішили на місце катастрофи і вспіли виловити потапаючих. Перед „Меконом" Зединені Держави мали такий самий бальон, що звався „Аркон". Він уляг катастрофі 4. квітня 1934, і з 77 людей залоги врятувалися тоді лише 3 особи, між ними саме капітан Вілі. „Мекон" брав участь у маневрах і показав, що бальони його типу можуть мати велике значіння підчас війни. Перший раз цього року роблено з ним проби зі штучною імлою. Бальон заслонювався нею, а багато літаків обороняло його, так, що він не дався досягнути. Тому не диво, що катастрофа цього бальону дуже болюче вразила Американців.

Калєндар.

Березень 1935.

Стиль		Дні	СВЯТА
н.	ст.		греко-катол.
1	16	П	Лют. Памфила
2	17	С	Теодора
3	**18**	**Н**	**Мясопустна.** Льва п.
4	19	П	Архипа, Теодота
5	20	В	Льва еп., Агатона
6	21	С	Тимотея
7	22	Ч	Петра й Атаназія
8	23	П	Поликарпа
9	24	С	1 і 2 найд. гол. Ів. Хр.
10	**25**	**Н**	**Сиропуст.** Тараса еп.
11	26	П	Порфірія, Сев.
12	27	В	Прокопія
13	28	С	Власія, Нестора
14	1	Ч	Берез. Евдокії
15	2	П	Теодота

До дня 10. III. **мясниці.** Від дня 11. III. до 27. IV. **Великий Піст.**

Сонце сходить дня 1. III. о год. 6.09, заходить 17.03; дня 11. III. сходить 5.50, заходить 17.19.

Місяць: нів дня 5. III. год. 3.40; перша чверть 12. III. год. 1.30.

Столітний калєндар каже, що перші дні березня будуть морозні, а після 10. III. відлига, вітри й дощі. Нарід каже, що дня 10. III. бувають звичайно громи; коли того дня не гремить, то весна спізнилася.

Березень це місяць дешевої книжки. Купіть у цьому місяці бодай одну добру, католицьку українську книжку!

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР.

Березень.

Дня **8. березня 1169. р.** Москаль Боголюбський **зруйнував українську столицю,** Київ.

За козацьких часів, — дня **16. березня 1664. р.** згинув трагічно гетьман **Іван Виговський.**

Великий український поет **Тарас Шевченко** родився в селі Моринцях дня **9. березня 1814. р.,** — а помер дня **10.** того самого місяця в **році 1861.**

В дні **7. березня 1917. р.** вибухла **революція** в Росії й на Україні.

День **20. березня 1917. р.** приніс утворення **Української Центральної Ради** в Києві.

Євангелія.

Неділя Мясопустна.

Коли ж прийде Син Чоловічий в Своїй славі і всі ангели з Ним, тоді сяде на престолі Своєї слави; і зберуться перед Ним всі народи, і відлучить їх один від других, як пастир відлучує вівці від козлів; і поставить вівці по Своїй правиці, а козлів по лівиці. Тоді скаже Цар тим, що будуть по Його правиці: Прийдіть благословенні Мого Отця, наслідуйте приготоване вам царство від основання світа. Бо Я був голодний, а ви дали мені їсти; Я був жаждучий, а ви напоїли мене; Я був подорожний, а ви приняли мене; нагий, і ви одягли мене; недужий, і відвідали мене; у вязниці був, і ви прийшли до мене. Тоді відповідять Йому праведники, кажучи: Господи, коли бачили ми Тебе голодного і накормили, жаждучого і напоїли? Коли ж ми бачили Тебе подорожним і приняли Тебе, або нагим і одягли Тебе? Коли бачили ми Тебе недужим, або в вязниці і прийшли до Тебе? А Цар у відповідь скаже їм: Істинно кажу вам, оскільки ви се вчинили одному з сих Моїх найменших братів, Мені вчинили. Тоді скаже і тим, що будуть по лівиці: Ідіть від Мене прокляті в огонь вічний, приготований діяволу і його ангелам. Бо Я був голодний і ви не дали Мені їсти; був жаждучий і не напоїли Мене; подорожний був і не приняли Мене; нагий і не одягли Мене; недужий і в вязниці, і не відвідали Мене. Тоді відповідять Йому і ті, кажучи: Господи, коли бачили ми Тебе голодним або жаждучим або подорожним або нагим або недужим або в вязниці, і не послужили Тобі? Тоді відповість їм, кажучи: Істинно кажу вам: Оскільки ви не вчинили сього одному з сих найменших, і Мені не вчинили. І підуть сі на вічну муку, а праведники в життя вічне.

(Матей, гл. 25, ст. 31—46).

Неділя Сиропустна.

Бо коли відпустите людям їх провини, відпустить і вам Отець ваш небесний; а коли не відпустите людям, то й ваш Отець не відпустить вам ваших провин. Коли ж постите, не будьте як лицеміри сумними; бо вони опоганюють свої лиця, щоби показатися людям, що постять. Істинно говорю вам, що вони одержують свою нагороду. А ти, коли постиш, намасти твою голову й умий твоє лице, щоби не люди бачили тебе, коли постиш, а твій Отець, що в тайні; а твій Отець, що бачить в тайні, заплатить тобі.

Не збирайте собі скарбів на землі, де ржа і міль нищить, і де злодії підкопують та крадуть. Збирайте ж собі скарби на небі, де ані ржа, ані міль не нищить, і де злодії не підкопують, ані крадуть; бо де є скарб твій, там буде й серце твоє.

(Матей, гл. 6, ст. 14—21).

Лянгбен: „Те, що не є Боже, належить до сатани!"

В дні **17. березня 1919. р.** паризька конференція признала **Закарпаття Чехословаччині,** — а **Галичину** признала Антанта Польщі дня **14. березня 1923. р.**

Так само в березні, а саме дня **18.**, в році **1921** відбувся польсько-большевицький **мир** у **Ризі,** яким частину українських земель віддано Польщі, а решта припала большевикам.

МІСЯЧНЕ НАМІРЕННЯ.

За християнську мораль у подружжях.

У св. Тайні подружжа дві вільні християнські особи, чоловік і жінка, **нерозлучно зеднюються до спільного життя й одержують від Бога ласку, щоб подружі обовязки вірно сповняти аж до смерти.** Така є наука Христа і св. Церкви. Тимчасом усякі пекельні сили при помочі безвірницьких союзників стараються усунути ту св. Тайну, встановлену самим Христом, а завести „вільну любов", чи скажім по щирості — життя на віру; про людське око церковні вінчання були б заступлені цивільними шлюбами, що не мають ніякої вартости в очах Божих. Ще інші безбожні кличі лунають тепер у світі — а саме, обмежити всякими засобами число новородків. Отже або так поступають, щоб взагалі не почалося нове життя, або як уже й почалося, то стараються його скинути. А ми ж мусимо знати, що хто свідомо не хоче дітей, або хто радить, помагає (н. пр. лікар, акушерка) й сам на це призволяє, щоб позбутися плоду — такі люди тяжко грішать і підпадають строгим церковним карам. Такі люди це ж великі шкідники народу, бо зменшують його число. Не можна забувати про Боже Провидіння, що піклується родинами, як то і наш нарід гарно каже: Дав Бог діти, дасть Бог і на діти. В наших родинах має панувати мир і любов, як у Пресв. Родині. А як би часом і подружилися не дуже підходящі люди, то повинні вести те життя спільно терпеливо, а ту їх чесність Господь певно нагородить. Треба ревним християнам єднати розсварених супругів, треба вишукувати навірників і приводити їх до церковних вінчань — а надівсе треба молити, щоб наші родини виховували покоління Богу миле й Народові корисне. Яка родина, такий нарід — кажуть люди, а нам треба здорової родини морально і фізично, бо інакше прийде руїна всього народу. Це тим більше, що на радянській Україні та справа зле стоїть.

Щоденна молитва.

Божественне Серце Ісуса! В злуці з тим наміренням, яким Ти на землі віддавав славу Богові й тепер кожного часу віддаєш у Пресвятій Тайні Евхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви всі свої молитви, діла, слова, думки й терпіння нинішнього дня в нагороду за всі обиди, яких Ти дотепер дізнав. Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за св. Церкву, за навернення грішників і за всі наміренння Апостольства Молитви, визначені на цей місяць і нинішний **день.**

Відпуст 100 днів раз на день. Папа Лев XIII. 19. 7. 1883.

Найсолодшому Ісусови і Єго пресвятому Серцю, Пречистій Діві Марії, що чудами с'яє в чудотв. образі в Гошові, св. о. Ніколаю, Йосафатови, Володимирови і всім Святим, замногократні благодати і дари, а передовсім за виратування від смерти шибениці в 1914 р., і на фронті 1916 р. (де один лише остав на цілій лінії), за тайну священства, і кількакратні вздоровлення жени і дітей, та ясні лучі в неодній тяжкій хвилі,

прилюдну подяку складає

Свящ. Ігнатій Козак.

Орявчик, 18. II. 1935 р.

Лянгбен: „Тоді коли Христос приказує: „Єднай і служи", підшептує сатана: „Діли і пануй!"

Веселий кутик.

МІЖ БОЛЬШЕВИКАМИ.

По смерти Кірова перестрашені „граждане" ходили віддавати честь його порохам. Прийшла і якась баба та почала, як то буває у звичаю на похоронах, голосно плакати. Якийсь високий червоний достойник, зворушений тим виразом співчуття, звертається до баби:

— Не плач, матушко, помер Кіров, але ідеї остались.

— „В том то й дело, товаріщ, — відповідає неосвічена баба, — що вже остались лише самі юдеї (жиди)..."

„Червоні суботи" в Мексику. З днем 26. січня завели там безбожники такі протирелігійні виступи: на базарі в місті Мексику мають палити святі образи, а водночас через радіо накликуватимуть нарід пірвати „пута", що вяжуть його з Церквою. Отже один день у тижні „червона субота" буде призначена на особливу боротьбу з Богом і св. Церквою. Таке то заводять у Мексику побратими московських безбожників.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

На загальне бажання продовжили ми термін конкурсу до дня 25-го березня 1935 р.

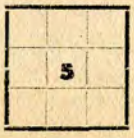
500 золотих нагороди!!!

ВЕЛИКИЙ КОНКУРС ФІРМИ „ПОЛЬСЬКИЙ КОНСУМЕНТ".

1.	нагорода	200	зол.	готівкою
2.	„	100	„	„
3.	„	80	„	„
4.	„	60	„	„
5.	„	40	„	„
6.	„	20	„	„

На велике бажання широких мас консументів постановили ми продовжити до дня 25. березня 1935. р. конкурс з грошевими нагородами за правильне розвязання шаради.

Правильне розвязання шаради належить переслати рівночасно зі замовленням на один з нище поданих реклямових комплєтів.

Пояснення: у вісьмох вільних кратках вставити довільні числа від 1—9 в той спосіб, щоби їхня сума у всіх напрямках дала число 15.

Беручи під увагу загальну господарську кризу постановили прийти з допомогою знижуючи ціну наших комплєтів до поземи до тепер не нотованого, що слідують:

ЛИШ ЗА ЗОЛ. 12,60

висилаємо: 3 метри матеріялу на мужеське убрання дуже модне (десені більських камгарнів) повної подвійної ширини 140 цм., 1 мужеський светер з десенях жакардових, грубий і теплий з шальовим ковніром, або з американським замком., 1 мужеську сорочку в добрім ґатунку з модним сатиновим викінченням, 1 пару підштанців в добрім ґатунку, 1 пару скарпиток дуже міцних, 1 замшевий пасок з гарною ніклевою клямрою, 1 мужеський зимовий шаль і 3 мужеських хусточки до носа з гарною коліровою обвідкою.

ЛИШ ЗА ЗОЛ. 13,15

висилаємо: 4 метри матеріялу на модну жіночу сукню у гарних десенях і узорах теперішного сезону, або гарну жіночу сукню готову після моди вшита з доброго матеріялу, 1 хустку зимову грубу у крати ясні, або темні, 1 пару жіночих пантофлів (подати розмір обуви), 1 жіночий светер зимовий жакет у найновіші паси і кольори „останній крик моди", 1 жіночу мадаполінову сорочку з гарною шовковою вставкою у всіх кольорах (на бажання), 1 пару реформ з доброго трикоту у всіх розмірах, 1 пару жіночих панчіх в добрім ґатунку (у всіх кольорах), 3 жіночі хусточки батистові зі шовковою обвідкою і 1 бомбонєру тоалєтову.

ЛИШ ЗА ЗОЛ. 25

висилаємо: 1 штуку білого полотна 17 м. на всякого рода білизну фірми „І. К. Познанського Сп. Акц.", 6 м. фляпелі пушистої і мягкої на всяку білизну, або піжами і шляфроки, 6 м. зефіру на мужеські і діточі сорочки, 6 м. кремового полотна на простирала, постіль і т. п. і 9 м. чисто білого полотна на ручники, або 12 ручників вафлевих з френзлями.

Кожний хто пришле правильно розвязану шараду враз з замовленням одного з вище поданих комплєтів, буде поміщений на листі учасників при роздачі нагород. Поділ нагород відбудеться при присутності Реєнта Лудзького в дні 25. березня 1935 р.

БЕЗ РИЗИКА. Коли товар не подобається, приймаємо з поворотом і заразже звертаємо гроші.

Адресувати:

Firma: „Polski Konsument"
Łódź, Al. Kościuszki Nr. 36-3

Кожний повинен використати нагоду, бо купуючи комплєт першорядних товарів може також дістати грошеву нагороду за розвязання шаради.

НАСІННЯ гварантоване городовини, пашних ростин, цвітів, садівниче приладдя, поручає **Інж. Б. ПОПОВИЧ** Львів, вул. Руська 20. — Жадайте цінника. 1—2

ПЕРЕДПЛАТА ПІВРІЧНО 1.20 ЗОЛ., РІЧНО 2.40 ЗОЛ. — Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, вул. Японська 7. II. пов. — Тел. 94-56. Видає „Мета", Видавнича Кооператива з відповідальністю уділами у Львові. Редагує Колегія. Відповідальний редактор: Петро Козіцький. Друкарня „Діло", Львів, Ринок 10.

Оплатę pocztową opłacono ryczałtem.

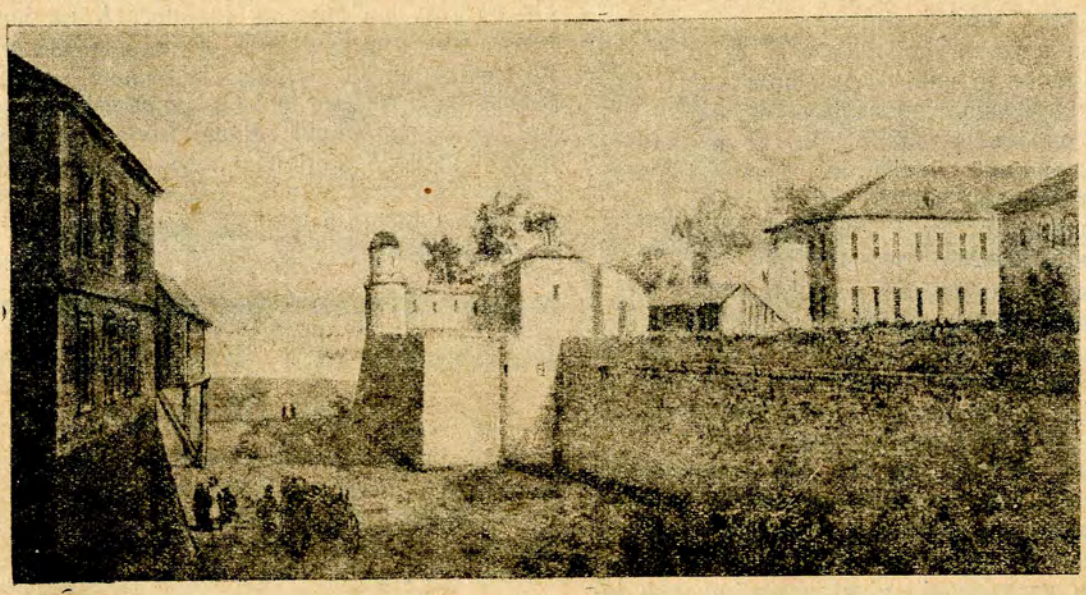
Ціна 10 сот.

Христос Наша Сила

ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ПРИСВЯЧЕНИЙ ПОГЛИБЛЕННЮ РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНОГО і НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ РОДИН. ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Львів, 15. березня 1935. Ч. 6. (54).

З НАШОЇ ВОЛИНІ.

На образку бачимо старе волинське місто Дубно. Так виглядала одна частина того міста 60 літ тому.

ЛБ АН УРСР
Ж. К.

Нова дійсність — старі вимоги.

(З приводу нової польської конституції).

У хвилині, коли ці стрічки дійдуть до наших читачів, нова польська конституція буде польським Соймом ухвалена. Таким робом Польща вступить у нову фазу свого внутрішнього життя, настане нова доба державного польського будівництва. Можна сказати, заістнує дата, від якої грядучі польські покоління числитимуть нову свою історію.

Як-не-як, ми є громадянами польської держави і ціле наше прилюдне життя, всі його культурні і національні прояви, ціле наше приватне і національне господарство втиснене і живе на ґрунті чи в рямцях польських державних законів. І тому для всього того нашого життя не є байдуже, на якій підставі, на якій конституції воно опирається. Не є отже для нас, Українців, байдуже, який вид матиме ця нова польська конституція. І тут виринають зразу два питання: чи могли ми мати вплив на новий її вид і чи зміняться умовини нашого життя на краще, коли вона настане. На оба ці питання можемо вже тепер дати негативну відповідь. Ані українське парляментарне Представництво не мало впливу на творення нових фундаментів польського державного життя, ані не можемо нині надіятися великих змін на краще для нашого національного розвитку, з хвилиною, коли ці нові форми польського державного життя настануть. Що більше, ми ще сьогодні навіть докладно багато подробиць нової конституції не знаємо. Справді здивований читач може поспитати: то чогож уже тепер пишете про речі, які ще непевні, або щойно творяться?“

Отож відповідаємо: хоч подробиці нової конституції нам ще невідомі, хоч від неї не можемо надіятися змін на краще в нашому національному житті, то проте і для нас пічнеться від тепер виразно нова доба, на яку мусимо заздалегідь приготовитися.

Головною, для нашого життя рішаючою, вже відомою прикметою нової конституції буде те, що вона створить рямці розбудови всесили польської держави і народу і що в ній не будуть узгляднені ніякі окремішности інших народів, які замешкують польську державу. Коли досі ми в наших національних змаганнях могли бодай теоретично опиратися о постанови давної польської конституції, то від тепер і та теоретична можливість щезне. Право українського народу на окреме національно-культурне життя, на окрему школу, на плекання питомої, рідної культури не буде в новій конституції навіть проявлене. Жити мемо в державі, яка всі свої засоби, всі сили і спроможности зосередить і узгіднить лише для одної мети: для створення і вдержання могутньости держави польського народу.

І коли Поляки викувають історичну дату своєї долі, ця дата, чи ми хочемо цього, чи не хочемо, буде поворотною і для нашої історії на цих землях. Перед нами стоїть сьогодні питання: як зберегти нам в умовах нової польської дійсности, яка на наших очах твориться, наше українське обличча, нашу національну окремішність? Позбавлені в майбутньому незалежного парляментарного представництва — в дотеперішній формі, — в умовинах нових державних законів, які не знатимуть української дійсности, без спроможности до когонебудь апелювати, без надії на якунебудь скору зміну, ми проте мусимо так наше життя уладити, щоби воно своїх українських форм не затратило. І сьогодні вже певне, що те життя мусітиме опиратися на таких старих засадах: на національній солідарности, підпорядкуванні нашому національному і релігійному Проводові, на усуненні партійного і гуртового розбиття, врешті на поглибленні громадської дисципліни. Принципові всесили держави мусимо протиставити засаду всесили нації, а для принципу всюдиприсутности держави мусимо в собі виробити засаду підпорядкування всіх наших збірних і приватних інтересів одному найвищому інтересові, національному. Ось так наступає доба, яка ставитиме до нас величезні вимоги моральної натури і в якій здаватимемо іспит з духової і національної самодисципліни. Лише моральні і духові первні нашого національного, збірного життя є тими, на яких мусимо опертися! Тоді матимемо надію, що з нової історичної проби вийдемо побідно.

Поголоски про задуманий напад на Папу.

Французькі ґазети пишуть, що у Ватикані ще вчас відкрито задуманий замах на Св. Отця Пія XI. Кілька днів тому зголосився до Ватикану якийсь підозрілий осібняк, прохаючи авдієнції у Св. Отця. Осібняка притримали — і показалося, що це визначний мексиканський безбожник. Знайшли схований на грудях Мексиканця штилет (ніж) і догадуються, що він мав виконати атентат на Папу. Ось до таких сатанських помислів доводить безбожництво!

Поширюйте католицьку пресу!

Голод у Яворівщині.

Голос розпуки!

В українських часописах появилися вістки про грізне марево голоду серед селянського населення Яворівщини. Одночасно Філія „Сільського Господаря" і Допомогова Секція в Яворові видали обширну відозву, в якій закликують усе українське громадянство на поміч голодуючим. Ось виїмки з тої відозви, подані за яворівським „Українським Словом" з дня 1. березня ц. р.: Важкі часи настали для Яворівщини.

Над всіми запанував усевладно грізний і немилосерний цар-голод.

Попередили його два приморозки, що пізною весною 1934. р. знищили озимину та ярину, а що трохи відродилося, те знищили опісля в часі злив слоти й виливи рік-потоків.

І так пропав хліб для людей і паша для худоби.

Дотепер повіт наш ніколи не витягав руки за прошеним хлібом. Цього року мусить це зробити, бо цього року вже нема в повіті переднівку, а є масовий справжній голод.

Після нашого пляну мусить ця допомога в першій мірі бути опертою на **самодопомозі.**

Є ще декілька сіл, головно в західній частині повіту, в краковецькій судовій окрузі, які, хоч живуть у недостатках, та голоду ще не мають. Ті села повинні отже дати можливо найбільшу допомогу. В селах, де населення ще поголовно не голодує, повинні засібніші господарі запомогти своїх потребуючих односельчан.

Є багато уроженців нашого повіту, що перебувають поза межами повіту чи то на ріжних посадах, чи в службі, на зарібках. До них усіх також кличемо, щоби помогли грішми або харчами своїм родинам і своїм односельчанам.

Врешті відносимося до всего українського населення тих частей нашого краю, яких цього року оминув цар-голод і просимо:

Допоможіть голодуючому населенню нашого повіту, осушіть своїм датком сльозу з сумного личка голодної дитини, внесіть ясний промінь братньої любови в холодні й голодні хати наших сіл і передмість.

Датки грішми проситься слати до Українбанку „Народний Дім" в Яворові ч. 800 вкладкової книжочки, або чеком П. К. О. ч. 154.499, а датки харчами з поближчих повітів зголосити листівкою до **Філії „Сільського Господаря" в Яворові.**

—o—

Геть з отрує!

Якийсь Юхим Фолюшняк зо Станиславова розсилає всім даром свої вітром, а не знанням підшиті листки. На них шкода й дивитися тямущій людині; але що наші люди читають усе що їм попаде під руки, тому скажемо кілька слів про ту фолюшнівську писанину. Може той протестант пише там проти ворогів нашого народу? Ні! Перше вістря звернене в нього проти нашого Святого Йосафата. Він пише, що св. Йосафат не є Українець, бо так написав якийсь польський священик. Чи наша рідна земля не буде українська, якщо так напише польський політик?!... Тепер і нездинені православні Українці дивляться на св. Йосафата прихильно, бо знають, що то Москалі виписували всякі клевети на св. Йосафата, щоби Українці відпекалися свого Святого,— а тут протестант-байбелник береться кусати. Чи не за крихкі зуби...?

Друге вістря звернене проти зверхньої влади й першенства св. Петра над Вселенською Церквою. Про це не буду ширше писати, бо в наших церквах на Трьох Святителів було читане прекрасне послання Митрополита Андрея в тій справі. Тут хиба наведу з нього місце, виняте з наших церковних книг, де поміщена наука Східньої Церкви з часів перед розділом Церков. Там св. Петра називають слушно: „Предстатель Церкви, первопрестольник, верховний учень Христовий, якому Спаситель доручив керму і ключі від неба, власть вязати й звільняти і зробив його ключарем благодати". Ясно?!

Ще й деякі речі поплуталися в голові Ю. Ф. Він живе в Галичині й повинен знати, що ми, уніяти, є **католики** східнього обряду, а Поляки, Французи і т. д. є католики латинського обряду (римо-католики). Чому в нього така саламаха?

В другім листку є політика і релігія, одним словом, протестант став нараз „патріотом" і хоче спекти протестантську печеню (політичних справ тут не рухаю). Ще й кличе несамовито: „впамятайтеся!" Дав би Бог, щоб ти, лікарю, ісцілився сам, опамятався і знайшов правду в Христовій Церкві. Брошуркою „Де правда" займемося пізніше.

При тій нагоді слід пригадати, що ніяких „духовних" книжок, які не мають підпису Епископа, вірним не вільно читати. Взагалі книжки, що руйнують християнську віру й мораль, є недозволені. Їх треба виминати, як заповітрених. Ба навіть т. зв. „байдужі" („індиферентні") книжки й видання, де ніби не виступається проти релігії, є шкідливі, бо наносять повільне, але постійне затроювання ду-

ші байдужістю до Бога й Церкви. Не можна казати: зла книжка або брудний часопис мені не шкодять, бо я утверджений в добрім. Ні! Ми стаємо ліпші або гірші через друзів і через читання. Таж мельник у млині теж не хоче бути обілений мукою, — а проте від неї він білий. І коминяр не хоче бути чорний, — проте є сажею заваляний. Злу, брудну книжку, газету, образок, кожний відразу кине. Але неодин і не спостережеться, що пе отрую з книжки й газети, яка ніби є „нічого собі". Тому будьмо обережні, а в сумнівах радьмося добрих християн і священиків. **О. Годунько.**

Повчаючий приклад

національних змагань.

В одній польській газеті помістив наш учений і політичний письменник, О. Бочковський, цікаву статтю про національні рухи. У цій статті доказує п. Бочковський, що тепер у цілому світі йде відродження націй. Йде процес поглиблювання національної окремішности всіх народів, навіть кольорових. Дуже цікавий приклад такого національного освідомлення виказують американські Мурини. І ми про це хочемо тут написати.

Невільництво знесено в Америці в 1863. році. Від того часу, впродовж кількадесяти років, наступив велитенський господарський і культурний розвиток Муринів. Кілька прикладів: В часі скасування невільництва Мурини мали 12000 своїх Народних Домів, сьогодні вони їх мають поверх 600.000, своїх ферм мали вони тоді 20.000, сьогодні один міліон, вартість їхнього майна виносила тоді 20 міліонів долярів, сьогодні один міліярд! У царині культурній теж замітний у них великий поступ. Після знесення неволі мали Мурини в Америці 15 середніх і виділових шкіл, сьогодні мають їх 510, тоді вчилося 100.000 чорних дітей у тих школах, сьогодні вчиться їх один міліон 800 тисяч, число учителів зросло від того часу до сьогодні з 600 до 4200, видатки на вдержання шкільництва з 700.000 долярів річно на 18 міліонів долярів, скількість їхніх церков зросла зі 700 на 45.000, число недільних шкіл з 1000 до 46.000!

Ті цифри безперечно цікаві і для нас Українців. Нас у Польщі більше ніж Муринів в Америці. А порівнаймо, як ми стоїмо з нашими кількадесять приватними школами, пятьсот учителями в них і трьома міліонами злотих річного всього обороту в тих школах! Іншої ради нема: Якщо хочемо, щоби й ми стали новітньою, освіченою нацією, закусім зуби, закотім рукави — і до праці!

КОРОТКІ ВІСТКИ.

Большевики казяться з приводу збіркової акції **на поміч голодним** СРСР, яку веде відомий віденський комітет під проводом Кард. Інніцера. Большевицькі газети виписують гидкі клевети на цей комітет.

*

Американські часописи подають нові жахливі сцени **голоду на Україні.** Американський журналіст Вокер поїхав до совітської Росії минулої весни разом з гуртом інших туристів совітського подорожного бюра, але по дорозі на Україні відлучився від громади і подорожував самостійно. Там поробив він світлини і мав щастя вивезти їх із совітів. Поміщено чотири світлини. Одна представляє людину застрілену за те, що визбирувала колоски недалекого колхозу, якого вона була членом. Над умерлим батьком стоїть старший хлопчина і плаче. Друга світлина показує здохлу коняку, над котрою стоїть якийсь урядовець, щоб відогнати селян та не допустити їх забрати мясо. Третя картина представляє чоловіка, що виліз на віз із сіном і там помер з голоду, четверта дві селянки, що визбирують зерна збіжжя на колхозі. Ціла стаття нанизана описом жахливих сцен, а зачинається словами: „Недавно я перейшов Україну в совітській Росії, де 6 міліонів селян згинуло з голоду за останніх 18 місяців тому, що большевицький уряд наложив на їх жниво завеликі налоги. Останньої зими салдати червоної армії на розказ з Москви забрали стільки збіжжя від селян з останнього збору, що вони не могли виживити себе і своєї худоби в зимі".

*

З Березі Картузької вийшло дня 1. ц. м. на волю 20 Українців. Залишилося в таборі 79 осіб, у тому 58 Українців.

*

В „Ділі" появилася стаття Д-ра С. Барана, в якій автор звертає увагу на **нову акцію ОУН** серед американських Українців. В американських українських газетах появився зазив складати 40-тисячний фонд на цілі ОУН. Є в тамошній пресі натяки на те, що терор ОУН має бути відновлений і посилений. Стаття „Діла" перестерігає перед дальшою хвилею терору, який приніс би необчислимі шкоди українському громадянству.

*

На 10 років вязниці засудив трибунал у Тернополі інж. Евгена Костецького. Судді присяглі по переведеній розправі в середу 6. березня ц. р. заперечили злочин намови до вбивства поліцая Гловяка і потвердили пи-

тання приналежности до ОУН. Як відомо трибунал у Тернополі засудив уже раз інж. Е. Костецького на кару смерти за намову до вбивства поліцая Гловяка в Токах збаражського повіту. Одначе оборонець підсудного зголосив касацію і Найвищий Суд скасував цей присуд. Тому тепер відбулася друга розправа.

* *

Суд присяглих у Львові засудив Дмитра Труша з Піддубець на **15 років вязниці.** Акт обвинувачення закидав Трушеві намагане вбивство поліциста Ф. Шляхціковського, дня 7. квітня 1934, в Піддубцях. Оборона зголосила касацію.

*

У варшавському сенаті виголосив сен. Ю. Павликовський велику промову про **страшне положення нашого селянства.**

*

Нотарів спровадили у Львові до одної спільної каменици (Баторія 9), де тепер усі разом урядують.

*

У **Відні** почалася розправа проти б. австрійського посла в Римі Рінтелєна, за звязок з учасниками липневого перевороту в Австрії.

*

В Парижі відбулися **наради** мін. Саймона з прем. Фляндєном і мін. Лявалем, про міжнародні проблєми.

*

Король Сіяму зрікся престолу, і хоче поселитися у Швайцарії.

*

В Мадярщині була **зміна уряду.** Прем. Гембеш створив новий кабінет міністрів. Політика нового уряду не буде ріжнитися від дотеперішньої.

*

18 політичних вбивств було в большевії у одному місяці лютому ц. р.

*

В большевії такі порядки, що там незвичайно часто трапляються **залізничі катастрофи.** За останні 2 місяці в самій лише середущій Росії було 1358 катастроф на залізницях. Ось порядки, нема що казати!

*

Совіти заводять тепер про людське око всякі зміни. Між іншими дозволили мати поодиноким членам збірних господарств — аж чверть гектара землі... От до чого довела соціялістична дурійка. Та й той кавальчик землі не вільно вживати як засівну площу, а лише на садок або город.

ДЕЩО ПРО ПІСТ.

Ми знаємо, коли Церква приказує постити, в які часи й дні; між іншим у кожну середу й пятницю крім загальниць обовязує нас піст. Від постів розрішає диспенза, яку оголошує священик у церкві, або дає на сповіді тим, що того конечно потребують. Хто дістає диспензу чи з амвона чи у сповіді, ось як тепер у Великому Пості, той у ті дні, коли вільно їсти мясо, має змовити приписані молитви. Тимчасом деякі люди не знають про це й навіть в заказані недозволені дні їдять мясо та кажуть, що не мають гріха, бо... змовили молитву.

Це фальшиве думання. Хто без дозволу, без причини не постить, той грішить, хоч би і змовив молитву. Очевидна річ, що кожний християнин перед кожним їдженням і по їді повинен бодай перехреститися, бож це дари Божі, треба за них подякувати. Але й піст є для нас корисний і Богу милий. Через піст ми спокутовуємо свої гріхи, усмирюємо пристрасті; через піст тіло стає лекше, душа скоріше чує Божий голос. Через піст стаємо подібні до Спасителя, що постив на пустині, і в інших часах та обставинах. Тепер маємо облекшені пости, — не так, як було в давнину; а проте, як легко люди переступають той святий закон і догоджують свому грішному тілу! А чейже й тіло є Божим твором, і повинно Богові одному служити й поклонятися. Якаж велика відповідальність лежить на батьках і хліботавцях, що нехтують пости! Тут особливо провинюються жінки, що заряджують кухнею, — бо від них здебільша залежить те святе діло посту. Колиж хто не годен постити, той іншими добрими ділами має приподобатися Богу, й виконати те, що поручить його о. сповідник, від якого слід брати розрішення від посту.

Добрий християнин не то що не буде викручуватися від святого закону посту, але буде старатися направити своє життя, усмирювати свої норови й приподобатися Богові. А піст є один з найліпших засобів до цього. Може саме через наш піст Бог усуне ту язву голоду, що грізно повисла над українською землею, і дасть усім зажити кращим життям.

ЯК БУДЕМО ПОСТИТИ?

Цього року ось так:

Кожного понеділка, середи й пятниці не вільно їсти мяса, — але вільно набіл. В інші дні можна їсти мясо, але треба відмовити 5 Отченаш і Богородице Діво перед обідом і вечерою. (Священики пс. 50: Помилуй мя Боже.). Тою молитвою надолужуємо піст.

В перший та й у Страстний тиждень забороняється мясо взагалі, молочніж страви позволяється у вівторок, четвер і суботу. В понеділок, середу і пятницю приписані страви без набілу.

Хто задля важних причин не міг би заховати й цього злагідненого посту, той перед тим мусить взяти розрішення у свого отця сповідника.

Слід при цьому пригадати, що піст не обовязує: 1) тих, що слабують, або по тяжкій слабості вертають до здоровля; 2) дітей до 7. року життя; 3) тих, що кормлять, або при надії; 4) **тяжко** працюючих; 5) тих, що не мають іншої страви, як ту що дістають, н. пр. жебраки і т. п.; 6) подорожних і тих, що не годні дістати пісної страви.

ЯК БУДЕ ПОСТИТИ ШКІЛЬНА МОЛОДЬ?

На цьогорічний Великий Піст є таке зарядження Духовної Влади:

Шкільна молодь усякого рода шкіл, її батьки, вчителі й їх родини мають таку диспензу:

Набілу і мясної омасти (смальцю) вільно вживати через усі дні цьогорічного Вел. Посту, крім Великої Пятниці.

Мясні страви дозволені за виїмком пятниці усіх тижнів, — а в першому тижні посту і у Страстний тиждень не вільно їсти мяса теж у середу; хто з тих осіб їсть мясо у дозволені дні, той має відмовити тоді перед обідом і вечерою один раз Отченаш, Богородице Діво і Слава Отцю. Хто і в інші дні не міг би постити, мусить перед тим просити на це розрішення від о. сповідника.

(За Льв. АЕпарх. Відомостями з 15. II. 1935).

РЕВОЛЮЦІЯ В ГРЕЦІЇ.

В Греції вибухла революція.

Перед двома роками орґанізація „Військова Ліґа“ зорґанізувала переворот, після якого ґенерал Пластірас оголосив себе диктатором. Його диктатура тривала всього три дні, ґен. Кондилісові вдалося — при невтральности Венізельоса — привернути легальну владу і Пластірас мусів утікати на французьку Рівієру. Запанував лад і ніхто не припускав, що під землею клекотить далі. Великий атенський патріот, Венізельос, відсунувся від політики і проживав останки свого життя на родинному острові Креті. Тепер Венізельос стоїть на чолі революції і приготовляє революційний уряд.

Причини революції треба шукати у внутрішній боротьбі поміж приклонниками репу-

---

Шпирка.

Д З В О Н И.

(Продовження).

Якийсь вояк сів біля Прокопа і крутив дзиґар. Підсунувся ближче та заговорив до наших:

— А ви, батьки, куди їдете?

— Ми до Варшави, а ви, пане вояк? — спитав Прокіп.

— І я до Варшави. Я був дома на урльопі, а тепер вертаю до війська, бо я служу у Варшаві. Приїхав з Волині, звідти, де город Володимир, що то там колись була Расея, у Львові пересів тай поїдемо разом. А ви звідки?

— Мми тутешні, значить, з Галіції, наше село Темрявинці, теж близько давньої границі. А ви знаєте, як по Варшаві ходити?

— А чомуж би ні! Та я там уже другий рік служу. Я при панові капітанові за денщика. Добрий пан. А пані капітанова теж добра. Як прийде неділя, то каже: Харитоне, як пуйдзіш з нами до косцьола, то дам злотий. — Ай, кажу, розказ пані капітаново, але я юж давно не був в нашій церкві. — То не дам злотего. — І йду з паном в косцьол. А вечерами то вчить мене читати по польському. Але балу, балу, я за себе розбалакався й не поспитав вас за чим ви їдете до Варшави?

— Ґміна нас вислала, — пояснював Прокіп. — Там большевик відіслав наші дзвони й ми їдемо ті дзвони забрати. Війт таке письмо дістали, що там треба за тими дзвонами зголоситися до митрополичого консистору. А ви, Харитоне, знаєте де той консистор?

Харитон почухався в потилицю:

— Гм, то бачите так: Чи ви молитеся в костьолі, чи в церкві?

— Та в церкві, — відповів Гриць.

— Значить вам треба йти до руської консисторії, бо знов для тих, що ходять у костьол, є в Варшаві польська консисторія. А руська церква є на Празі. Там недалечко мої пани живуть. От і гаразд складається. Як приїдемо сядемо на трамвай й заведу вас до самої церкви.

Поїзд уже давно їхав. За деякий час вояк дивиться у вікно, і каже:

— Ось і „Жулкеф“. Тут стоїть пять мінут, може хочете, батьки, води напитися. Як маєте глечик то давайте мерщій, я піду до керниці, сам напюся і вам принесу.

— Гриць дав банячок, поїзд станув, Харитон уже біг до стації. За хвилину вернувся.

блики, на чолі яких стоїть Венізельос, і монархістами, яких впливи в останньому часі дуже зросли. Теперішний уряд Тсальдаріса не є монархістичний, але має кількох міністрів-монархістів. Республикани побоювалися відновлення монархії.

На такому підкладі вибух бунт серед війська, головно у воєнній фльоті, та на деяких грецьких островах. Уряд опинився в дуже важкому положенні, і не зумів відразу здавити революцію збройною рукою. Почалися затяжні, завзяті бої з участю всіх родів зброї. Останні вістки кажуть, що урядові війська почали саме великий наступ на повстанчу армію. Не знати ще, хто переможе. Якщо дотеперішній уряд втримається — то Греція мабуть незабаром знов буде мати короля або диктатора. Колиж виграють повстанці — Греція залишиться републикою, але хто знає чи також не буде диктатури.

Студенти в Будапешті взялися на спосіб, щоби сяк-так вижити. Заснували пекарню, де всі роботи від мішення тіста аж до розвоження печива є в руках студентів. Союзові пекарів це не дуже сподобалося, — але горожани вдоволені таким сміливим почином.

ЦІКАВІ ДРІБНИЧКИ.

Здійснені мрії людини. Від кількох днів ціла Америка живе під враженням сміливого вчинку молодого 22-літнього летуна Клем Сона. Дня 28. лютого вилетів він з летунського майдану на Фльориді в товаристві одного летуна і осягнув 4000 метрів висоти. Після того тисячі зібраних на майдані людей були свідками, як з літака вискочив Клем Сон і почав падати на землю. По якомусь часі він розвинув два штучні крила; порушаючи їх руками і ногами, летів поволі далі, неначе велика птиця, і поволі здоров та цілий опустився на землю. Зібрані товпи народу, які зі запертим віддихом дивилися на це все, повитали летуна дуже щиро. Ось справді він здійснив давні мрії людини, яка споконвіку бажала вміти птицею уноситися в повітряних просторах. Клем Сон від довшого часу пильно приглядався будові крил у ріжних птахів. Вкінці йому вдалося, як бачимо, осягнути бажану мету. Його крила мають два метри довжини і метер ширини; зроблені вони з вітрильного полотна, напнутого на дротах з алюмінія (це дуже легкий металь). Летун припинає їх до плечей і порушає ногами й руками. Молодий винахідник постановив зробити прилюдну пробу лету, з нараженням власного життя. Ця проба йому блискуче вдалася. Він летів спокійно, поклався раз на бік, потім знову летів рівно, а навіть раз перекинувся, та врешті злетів на землю, наче яструб. У найближчому часі він має повторити свій лет перед ученими, що добре на цій справі розуміються. — Отже загадка лету на крилах, що непокоїла людство від непамятних часів, здається, розвязана.

Фантастичні винаходи. Одна льондонська газета приносить вістку про працю, яку від довшого часу веде англійський учений Матюс. Він свої винаходи

В одній руці банячок, а в другій чимала пляшка:

— Тожто я собі води вцідив, а й вам приніс. — Мати-мемо на дорогу. Тільки нема затички. Може у вас є?

Гриць виняв з кишені корок, усміхнувся, показав Прокопові.

— Вже нам його, на той приклад не треба, до того Абрумка Коркеса не підемо. Нате Прокопе, заткайте фляшку.

— Знаєте, що я вам скажу? Як минемо тую якусь Жулкеф, то хибань покладімося тай дрімаймо, то дорога не буде нам так довжитися. Вже й так смеркає.

Лавки в їхньому переділі були порожні, порозкладалися; і як тільки поїзд рушив у дорогу, вже Прокіп хропів на всі заставки й незабаром і тамті обидва пішли за його приміром.

IV.

— Грицю, Харитоне, та вставайте! — термосив Прокіп своїх товаришів подорожі, — сонце вже на дві коромеслі від землі відскочило, а вони сплять. Ще тую Варшаву проґавите!

Відплющували очі, чухалися ліниво, підносилися.

— Ов, на той приклад, — промовив Гриць — ото собі християнин уснув. На голій дошці, а спалося гейби на перині та під периною. А ви, Прокопе, давно встали?

— Го, го, го, вже аж навкучилося отак самому без вікно глядіти. Минаємо розмаїті села, поля, ліси, міста. І ніби не зимно мені, а тут на дворі сніжок трохи притрусив землю. О, бачите в цім ліску теж лежить сніг.

Тамті обидва скочили до вікна. Нараз Харитон засміявся на ввесь голос:

— Та який-же це сніг? Та це такий біленький пісок. Тут всюди така земля. Або сосна на ній росте, або баробolька. А хліб тутечки дуже мізерненький. Це не наші чорноземи.

— А щож вони тут їдять, ці люди? — питав Гриць.

— А ріжно буває. Ось хоч би й ми пшеничку та житця намолотимо, за песі гроші жидкам продамо, а вони за добрі гроші від жидків куплять тай жують хлібець святий.

За той час Гриць добув флящину та харчі; перехрестилися тай снідали.

Потім наші подорожні про ріжні цікаві речі балакали, то знов їли, то Іцкуфкою закропляли, то цигарі курили, — а поїзд гонив, то на стаціях по хвилині чи по дві ставав, і не запримітили як Харитон піднісся і сказав:

— Ось уже Варшава.

провадить у кількох напрямах. І так, перш усього винайшов він проміні смерти. Вже тепер Матюс збудував апарат, яким можна вбивати малі звірята, що находяться у віддалі 18 метрів від него. Тими самими промінями хоче Матюс спинювати самоходи. Він надіється, що при сильнішій електричній натузі апарату буде можна спинювати навіть літаки. Не треба згадувати, яке це велике мало б значіння у майбутній війні при обороні перед ворожим нападом. Матюс ще винайшов цікаву ракету. Коли її вистрілити догори, то ракета вибухає на висоті кількох тисяч метрів і з неї вилітає тонесенька, але сильна сталева сітка, яка вдержується в повітрі при помочі штучних плавців. Такі сітки, вистрілені в більшій скількості, можуть творити над містом охоронну заслону, яка буде для літаків не до перебуття. Є це теж винахід незвичайної ваги. — І врешті Матюс має ще третій винахід, ще більше цікавий. Це ракета, якою можна поїхати на місяць. Вона досягає скорости 10 км. на секунду. Матюс думає, що йому вдасться цей винахід удосконалити і справді полетіти на місяць та повернути звідти. Очевидно все те, про що пишемо, якесь надто незвичайне. Але Матюс поважний учений, отже не можна припускати, що його винаходи це ошуканство. Тому слід терпеливо дожидати дальших досвідів. Може і друга, досі нездійснена мрія людини: летіти у міжзоряні простори — теж здійсниться? Хто знає? Перед кількадесяти роками підводні човни були „нездійсними" — а тепер вони є.

Цікавий винахід. Коли ми так уже розписалися про ріжні винаходи, то не від речі буде згадати про ще один. Др. Пенде, лікар і директор університетської клініки в Ґенуї, приїхав недавно до Варшави, де матиме наукові виклади з обсягу медицини. Отож він винайшов апарат, який уможливлює слухати серцеві шелести й легені на далеку віддаль. Апарат цей ділатиме на тисячі кільометрів. Він ловить природні й хоробливі шелести серця й легенів, зміцнює їх і передає на віддаль, зовсім подібно як радіо. Таким апаратом може лікар, що сидить напр. у Львові, прослідити серце й легені хорого, який їхатиме кораблем до Америки. Управа великого пароплаву „Рекс", що курсує постійно між Европою і Америкою, вже навіть умовилася з Д-ром Пенде і бере його апарат на свій поклад. Др. Пенде, сидячи в своєму кабінеті в Ґенуї (північна Італія), удільоватиме порад хорим, що на тому кораблі плистимуть на повному морі...

„Залізний" апетит мав один хлопець у Люблині. Він радо ликав ріжні залізні предмети. Раз поскаржився, що болить його жолудок — і тоді його мусіли оперувати. В шлунку знайшли 89 ріжних шрубок, цвяхів та інших залізних предметів, які хлопець ликав від дитинства! Операція вдалася, хлопець виздоровів і далі має апетит...

Можна змінити голову, але лише комахам. Учені відтинають комахам голови і заступають їх іншими. Нові голови приростають, а комахи починають їсти, ростуть далі та розмножуються. Шкода, що такої штуки не можна робити з людьми. Можна би неодну капустяну голову заступити новою, кращою!..

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

В Польщі у 1934 році було висланих 355 міліонів листів; на одного горожанина випадає 12 листів.

У Москві в фабриці олівців наслідком нещастя згинуло 29 люда.

Церква національна чи соборна?

(Докінчення).

Церква — покровителька мистецтв і наук. — Місійна праця серед поган. — Державна політика винародовлення. — Богослужебні мови. — Значіння обряду. — „І ворота пекла не переможуть її".

Кому завдячують народи свою культуру й освіту, як не Церкві? В середніх віках тільки церкви й монастирі ширили всюди довкола освіту й плекали поезію, музику, малярство.

Католицька Церква намагається всіми силами розширитися, аби зпровола могла огорнути всі народи. В тій цілі уладила на цілім світі стації католицьких місій.

Головна „централя" Конґреґація Поширення Віри в Римі висилає рік-річно до поганських племен своїх місіонарів. Такий місіонар, заки зачне діло навертання поган, вчиться вперід мови того племени. Тою мовою промовляє до диких народів. І тим їх собі зараз від першого почину єднає. Якби промовляв до них чужинецькою мовою, певно стрінувся би з чималим опором. Найбільшим стараннем місіонаря є виховати собі як найскорше зпосеред народу здібних хлопців, котрі булиб відповідні до священичого стану — і по відповідному підготуванню вислати їх на студії до Риму. Коли потім уже краєвий священик промовляє до своїх земляків, річ йде далеко лекше і поганський нарід навертається цілими масами.

Інакше поступають правительства европейських народів по здобуттю чужоземного краю. Накидають відразу свою культуру й права, змушують до плачення данин і податків, спроваджують своїх учителів і професорів, закладають курси й школи, в яких учать тубильців своєї мови, роблячи її державною. Стремлять усякими способами до винародовлення підчинених народів. Саме та політика винародовлення будить у поневолених народів нечуваний опір, бо жаден чоловік не збувається доброохотно своїх найдорожчих скарбів: мови, батьківщини й народніх звичаїв. Якби католицька Церква так поступала, зненавиділи би її від першого разу всі поганські народи і воліли би радше й далі покланятися своїм ідолам, ніж приняти віру. Не на це приймає католицька Церква на своє лоно навернених поган, аби мати які зиски, але на те, щоби Бог мав більшу славу, а люди більший пожиток. Церква отже навернениим народам нічого не відбирає, навпаки, приносить їм цивілізаційні скарби, пособляє їм до всебічного розвитку.

Католицька Церква є незалежна, міжнародня, всесвітня. Кожен чоловік без ріжниці народности може знайти в ній заспокоєння своїх духових потреб і правдиве щастя на землі.

В нашім греко-словянськім обряді відправляються Богослуження в старословянській мові. Вже саме те, що Церква вибрала собі до відправи Богослужень у всіх обрядах мертві мови (в східніх обрядах мови: старогрецьку, церковно-словянську, халдейську, сирійську, коптійську, георгійську, арабську, абісинську, вірменську, старорумунську; а в західнім обряді мову латинську) — доказує її соборність. Наведених богослужебних мов не уживає нині в буденній бесіді жаден живучий нарід. І якраз ті мертві мови запевняють Церкві, що церемонії і зовнішна форма Богослуження, це є обряд, який проявляється в молитвах, піснях і зверхних дійствах, не дізнають ніколи жадної зміни. Отже і таїнства віри внаслідок уживаних мертвих мов не будуть наражені на ніякі втрати ні ушкодження.

Обряди підносять красу єдиної Христової Церкви. Найвищим законодавцем в обрядових справах є Папа. Він відкидає непотрібні новості й надужиття в поодиноких обрядах і дбає про їх чистоту.

Як знак, що католицька Церква є соборна та що не має ніщо спільного з національною церквою жидівською, оснувала свою столицю не в Єрусалимі, але в Римі, в столиці поганського римського цісарства. Звідси виходили на цілий світ через цілі віки і виходитимуть до кінця світа спасенні ласки католицької віри, ущасливляючи всі до неї приналежні народи.

Мимо всіх ворожих зусиль та змагань католицька Церква зростала постійно на цілім світі. І нераз вже вела завзяту боротьбу з своїми противниками, але сповнилися на ній Христові слова: „І ворота пекла не переможуть її". (Мат. XVI, 18). Церква не може йти взад, але мусить розвиватися з нестримною силою вперед; не „зближається до свого кінця й розвязання" — як це твердять злосливо її противники — але росте в щораз більшу силу, а нині бачимо її, тую вибрану Невісту Христову, славною на весь світ. Вона подібна до завсіди зеленого дерева, щепленого Божою рукою.

Зі сказаного слідує, що цілі національної церкви є зовсім розбіжні з цілями соборної Церкви. Національна церква має на оці передовсім добро дочасне, матеріяльне; соборнаже Церква дбає передовсім за вічне добро повіреного собі стада, — але посередно плекає й дочасні добра.

І даремні зусилля всіх тих, що намагаються поступування катол. Церкви змінити, і вчинити її подібною до істнуючих національних церков.

Н. А. Толстой пише: „Серце моє трепетало від зворушення при виді тої Єдиної Церкви, незалежної від ніякої посторонньої власти, незвязаної з ніякою державою, з ніякою народністю, але просвічаючої всіх. Як мені в цю хвилю бажалося бути членом тої справді соборної, католицької Церкви, в котрій і досі безперестанно скликується собори і проливається мученича кров, як в перші часи христіянства!"

о. С. Ковалів.

З організаційної діяльности У. К. С.

УСТАНОВЧІ ЗБОРИ В ХОДОРОВІ.

Заходами о. декана І. Винницького відбулися 7. березня ц. р. установчі Збори Українського Католицького Союзу в Ходорові. Засновано відділ УКС для двох деканатів, ходорівського і стрілиського. В згаданому дні зібралися о 10. годині вранці у великій салі Народнього Дому відпоручники всіх сіл обох деканатів, разом зі своїми священиками. Саля була набита битком, а ті, що не могли дістатися до середини, виповнили вщерть сумежні коридорі й прислухувалися нарадам. Усіх приявних нараховувано поверх 550, до 600 душ. Були це в подавляючій більшості селяни, мужчини і жінки. Перебіг зборів був незвичайно поважний і піднеслий, рівень дискусії дуже високий.

Наради відкрив о. декан І. Винницький. Після відспівання приявними молитви, Царю Небесний", о. декан у коротких, повних сили словах нарисував тло, на якому відбувається релігійне й духове життя українського народу, та узасаднив потребу організації типу Укр. Катол. Союзу, якого Основником є наш Князь Церкви, Ексц. Митрополит.

З черги вибрано на внесок п. Д-ра Трояна Президію Зборів, до якої ввійшли о. декан І. Винницький, як голова, п. нач. Копитко як містоголова і п. Горинь зі Стрілиськ нових як секретар. Потім Збори вислухали з великою увагою реферат, що його виголосив делегат Головної Ради УКС зі Львова п. Володимир Кузьмович. Після реферату розвинулася дуже цікава дискусія, в якій забирали голос п. Іван Сярох, селянин з Отиневич, п. Горинь, ук. богослов з Стрілиськ нових, п. Микола Чмелик, селянин з Угрова, п. Др. Троян, адвокат з Ходорова, о. Курчаба, о. Андрій Мельник, п. Мудрий, селянин з Отиневич, о. Винницький, п.

Копитко, ем. начальник стації з Ходорова, врешті у відповіді ще раз референт. Дискусія виказала не лише справжнє зрозуміння нашими широкими колами потреби такої орґанізації як УКС, але й виявила замітний підхід селянства до порушених справ. Для прикладу подамо обширніше думки, висловлені двома селянами, пп. Сярохом і Чмеликом.

П. Сярох звернув увагу на звязок між визвольними змаганнями Ірляндців та їх релігією. З подиву гідною начитаністю і знанням предмету, цитуючи точно дати, перевів промовець думку, що Ірляндці, втративши незалежність, опісля навіть мову, змушені в міліонах виеміґрувати до Америки, всеж своєї національної окремішности не втратили, завдяки власне своїй католицькій вірі. Промовець перейшов опісля до обговорення прикладів з української історії, спинюючися довше над умовинами, створеними на наших землях після упадку Галицько-Волинської Держави, а потім після виступу Хмельницького. Врешті перейшов до сучасности, зокрема до місцевих ходорівських відносин і з подиву гідним тактом дав лекцію національної єдности деяким одиницям з інтеліґенції.

„На ходорівській землі — казав промовець — теж є зле. Нині повинна тут започатковатися нова ера. В Ходорові нема багато інтеліґенції, але й та бється між собою. Чи це мораль? Є тут люди поважні, назверх католики, але вони не вагаються поширювати протикатолицьку літературу (алюзія до одного місцевого адвоката, який називає себе українським комуністом — Ред.). Не брати нам панів після їх докторатів, і сурдутів, лише по їх душі. Хай щезнуть міжусобиці поміж людьми, які повинні служити прикладом для меншого брата". При кінці своєї замітної промови візвав оцей тверезий речник здорової селянської маси до єдности всіх верств українського громадянства та до розбудови нашого національного життя на підставі Христових засад.

П. Микола Чмелик з Угрова звернув увагу на те, що „духові справи не дадуться робити на зимно". Про них не можна лише говорити і їх не робити, до глибини не переживати, або робити для інтересу. „Наша робота не вдасться, якщо не будемо йти простою дорогою. Навіть як помислимо криво, то сама мисль поневірює нарід до тої справи". Навіть інтеліґентні люди, що визнаються в світі, коли „не мають духового пізнання", коли їм „брак загріття, не потраплять огрівати других". На жаль, серед наших умовин більше є тих, що вміють гасити, а не огрівати.

Ось вкоротці зміст двох цікавих селянських промов, двох виявів думок нашої селянської гущі. Тут маємо справді зразок громадського здоровля нашої селянської маси, і треба лише орґанізаційної єдности та послідовної праці нашої інтеліґентської верхівки, щоби створити справжню силу. Висловлюємо надію, що ходорівські збори збудять наші окружні і низові орґанізації зі зимового сну, в який запали діячі УКС...

Після дискусії вибрано таку Раду окружного Відділу УКС у Ходорові: п. Йосиф **Копитко** голова, о. А. **Мельник,** п. Др. К. **Троян,** п-і С. **Крвавичева,** п. І. **Сярох,** п. І. **Семигенівський** і п. Д. **Ляшко** — члени. До Контрольної Комісії увійшли пп. А. **Сохан,** В. **Кузьма** і М. **Геваницька,** як заступники пп. С. **Зелений** і М. **Саляк.** Нововибраній Раді доручено у всіх місцевостях покликати до життя місцеві Кружки УКС.

УСТАНОВЧІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ УКС. В ПІСОЧНІЙ К. МИКОЛАЄВА н/ДНІСТРОМ

відбулися дня 10. травня. На збори прибула переважно молодь обох полів з Пісочної, Київця, Держова, Надітич і Черниці. Саля „Просвіти" в Пісочній була виповнена вщерть. Видано 283 запрошень. Реферат про завдання УКС виголосив п. В. Кузьмович. В дискусії забирали голос селяни. П. Ілятицький навязав до релігійности козаків і підкреслив величезну вагу Церкви для народу, п. М. Мороз теж згадав про козацьку бувальщину і боротьбу козаків за віру та вказав на наше завдання боротися з большевизмом, та цю боротьбу оперти на віру й націоналізм. Промовця гучно оплескували. П. Ярослав Федьків взивав до боротьби з баптистами, яких назвав відступниками від Церкви і Народу.

Вибрано Виділ УКС, зложений з таких осіб: Михайло Дудич з Пісочної, голова, Василь Городиський з Пісочної, Ярослав Федьків з Київця, Василь Гузар з Держова, Іван Особа з Надітич, Катерина Богоніс з Пісочної і Василь Більський с. Івана з Черниці — члени. Ревізійну Комісію вибрано в такому складі: Василь Матвіїв с. Гриня з Київця, Василь Мороз с. Андрея з Пісочної і Ст. Шегец з Черниці — члени, Теодор Данчевський з Надітич, Василь Шегец с. Василя з Пісочної — заступники.

Збори постановили створити в кожній місцевості Відділу (отже в Пісочній, Київці, Держові, Надітичах і Черниці) Місцеві Кружки, а при них секції молоді. На закінчення о. сов. Ем. Каленюк, парох Пісочної, сказав кілька палких слів заохоти до дальшої праці. Збори покінчено, так само як і ходорівські, релігійним гимном „О спомагай нас".

——o——

Коротка історія Христових Страстей.

Християни східнього обряду цілий образ жахливих Христових страждань мають представлений на „Страстях", коли то Св. Церква розгортає перед ними картки Євангелія з описом нечуваних мук, терпінь і смерти Спасителя. І не тільки тоді. Ці сумні читання повтаряються невпинно, бо Церква пригадкою Христових страстей бажає загріти нас до любови Спасителя й повчити, як і нам нести свій хрест.

Ідучи за прикладом св. Церкви, ми переповімо коротко Христові терпіння, а потім деякі особливі події з Його страстей. Зі сердечним спочуттям будемо дивитися на ті жахливі страждання. Може за це страдаючий Христос споглядне на нас, як споглянув на апостола Петра, й дасть нам ревні сльози каяття та щирого навернення.

Четвер увечорі. Над Єрусалимом царить темна ніч, люди спочивають. Ісус Христос вийшов із апостолами зо світлиці, де спожив Тайну Вечеру, й через потік Кедрон пішов на Оливну гору, до Гетсиманського саду. Іде на місце терпінь, щоби направити зло, вчинене колись прародичами в раю. Великий жах і гроза смерти охоплює Спасителя; кривавий піт виступає й каплями капе на землю. Він, що освічує кожну людину, яка на світ приходить — бореться у темряві безмежного смутку. А учні сплять... Це Христа болить... бо Його болить не так тягар гріхів усього світа, не так пригнічує Його свідомість тілесних терпінь, — як це, що за багатьох терпітиме без хісна. Та ось вибє небавом дванацята година півночі. Юда з юрбою посіпак наближається й поцілунком зраджує свого Учителя. О, який-же безконечний ряд юдів тягнеться за Юдою Іскаріотським! Як безлично вони цілують і споживають по святотатськи Його Пресвяте Тіло. Деж Ти Маріє Магдалино, що з жалем цілувала колись святі Христові ноги? Де ви, грішники, зо своїми сльозами покаяння?

Та ось вже ведуть Пійманого до Анни, а потім до первосвященика Каяфи, в якого зійшлися книжники і старшина народу — Жидівська Рада. Всі хочуть чим скоріще видати присуд на Христа, але свідки плутаються. Тоді первосвященик питає урочисто: Заклинаю Тебе Богом живим, щоб Ти сказав нам, чи Ти Христос, Син благословенного Бога? А Ісус відповів йому: Ти сказав; це Я!

Найвища Рада присудила Христові смерть. Але що жиди були під владою Римлян, то не могли самостійно виконувати присудів смерти. Прийшлося чекати до рана, щоби станути перед римським намісником Пилатом. (Д. б.).

Євангелія.

І. Неділя Посту.

Другого дня хотів відійти до Галилеї; і найшов Филипа і сказав йому Ісус: Іди за Мною. А був Филип з Витсаїди, з міста Андреєвого й Петрового. Знайшов Филип Натанаіла і сказав йому: Того, що про Нього писав Мойсей в законі і пророки, ми знайшли, Ісуса сина Йосифа, що з Назарету. І сказав йому Натанаіл: З Назарету може бути що доброго? Сказав йому Филип: Прийди й подивися. Побачив Ісус Натаналла, як ішов до Нього, і сказав про нього: Се справді Ізраілитянин, в котрім нема облуди. Сказав Йому Натанаіл: Звідки мене знаєш? Відповів Ісус і сказав йому: Перш, чим покликав тебе Филип, як був єси під смоковницею, Я бачив тебе. Відповів Йому Натанаіл і сказав: Равві, Ти єси Син Божий, Ти єси Цар Ізраіля. Відповів Ісус і сказав йому: Тому, що Я тобі сказав: (Що) Я бачив тебе під смоковницею, ти віруєш; більш від сього побачиш. І сказав йому: Істинно, істинно кажу вам, (від тепер) побачите небо отворене, і ангелів Божих, що входять і сходять на Сина Чоловічого.

(Йоан гл. 1. ст. 43—51).

ІІ. Неділя Посту.

Я є дверми; коли хто через Мене ввійде, спасеться, і ввійде і вийде і пашу знайде. Злодій не приходить, тільки щоб красти і убивати й погубляти. Я прийшов, щоби життя мали і надто мали. Я пастир добрий; пастир добрий кладе свою душу за свої вівці; а наємник, і хто не є пастирем, для котрого вівці не є свої, бачить, що йде вовк і покидає вівці і втікає; а вовк порпає їх і розганяє. А наємник утікає і не дбає про вівці. Я пастир добрий і знаю Мої, і мої знають Мене. Як знає мене Отець, і Я знаю Отця, і Свою душу кладу за вівці. І інші вівці маю, що не є із сеї кошари, і ті маю привести, і Мого голосу слухатимуть, і буде одно стадо і один пастир. (Йоан, гл. 10, ст. 9—16).

НА ХРЕСТИНАХ.

У Юркову хату завитала радість. Його Катерина привела на світ дитину. Справляли хрестини. Це перша дитина, ще й, на втіху Юрка, хлопятко. Богданом охрестили. Вернули з церкви, та й прилагодили дома гостину. Поприходили милі гості: кум Іван з Євкою, вуйко Петро, сусідка Ксеня, тета Климиха і братова Юлька, та ще дехто зі знайомих. Побажали господарам потіхи з дитини і Божого благословення, перекусили там дещо, тай розмову завели. Чоловіки між собою, а жінки між собою. Говорили про це і те, а жінки за дітей зговорилися:

— Коби Бог благословив, буде колись потіха, підпора! На батька придалося! — заговорила Євка, гойдаючи дитинку на руках.

— Коби не зломалося, буде росло! О, Катерина буде пестити, бо це одинак! — сказала сусідка Ксеня.

— О, нема що пестити! — озвалася Юлька. — Таки відразу треба твердо тримати в руках. Я своїх теж зразу пестила, а тепер

вони й до мене вже ставляться. Дітей вчити, треба вміти.

— Так, так! Тепер яйце мудріше від курки! Такий тепер світ настав! — докинув кум Іван.

— Та воно, видите, — каже Євка, — щось ці діти нині інакші. Мій малий Василько навчився по чужих садах лазити і не годен було його відовчити. Просили ми з Іваном, благали ,молили, напоминали, — не помагало. Раз сусідова Софійка піймала його в саді, і так намяла кулаками як котеня, — та не поправився. Ох, ох, ох! І що я буду з ним робити?! — зідхнула важко.

— А моя Марійка вже велика, тай клопіт з нею! Випроваджу її до церкви, то вона десь на хати полізе, і цілу вечірню пересидить! — скаржилася тета Климиха.

— Ой, біда нам, біда з цими дітьми! — жалувалася й сусідка Ксеня. — Та чуєте, я злапала свого Андрійка, як вже тютюн смалив. Але вже била його, як лошака. Аж зіпріла. Ще доки ходило до школи, то сяк-так обходилося. А тепер і битися навчився, і красти, і клясти, — загибіль моя!

— А є у вас „КАУМ"? — вмішався до розмови вуйко Петро, що мешкав на другому селі.

— Що, що кажете? Кавун?

— Та де, де! Ти не розумієш! — перебив жінці Іван. Це Петро кажуть за „КАУМ"! Така опіка для молодих. Я щось чув, як у церкві наші отець згадували. Але я стою за лавками і таки добре не дочув. Не порозумів докладно, що воно таке.

— Це — став розказувати Петро, — таке католицьке товариство для молоді. „К" — значить Католицька, „А" — значить акція, „У" — значить української, „М" — значить молоді. Разом — Католицька акція, або праця, української молоді. Це значить, що наша молодь має так виховатися в цьому товаристві, щоби з неї мали потіху родичі, український нарід і католицька Церква.

— А що вони роблять у цьому товаристві? — спитали усі.

— Вчаться! — відказав Петро. Окремо хлопці і дівчата сходяться у тижневі на сходини. Там вчаться читати, писати, слухають викладів, рефератів, тощо. Пізнають літературу, вчаться історії України, заправляються до правдомовности, витревалости, повздержливости, культурного поведення. Та найважніше, це те, що тут молодь виховується в реліґійному дусі, відбувають реліґійні практики, приступають до св. Сповіди, тощо. Цим товариством опікується священик.

Не бійкою треба виховувати дітей, але мудро, культурно, побожно. **О. Горицвіт.**

Калєндар.

Березень 1935.

Стиль н.	Стиль ст.	Дні	СВЯТА греко-катол.
16		С	Зенона, Евтропія
17	**4**	**Н**	**1. посту.** Гарас., Юліян.
18	5	П	Конона
19	6	В	42 муч. 4 Аморії
20	7	С	Єфрема, Павла
21	8	Ч	Теофілякта
22	9	П	† СС. 40 муч.
23	10	С	Кондрата
24	**11**	**Н**	**2. посту.** Софронія
25	12	П	Теофана
26	13	В	Никифора
27	14	С	Венедикта, Хрест.
28	15	Ч	Агапія
29	16	П	Савина і Юл.
30	17	С	Алексія чол. Бож.
31	**18**	**Н**	**3. посту.** Кир. Єрус.

До дня 27. IV. **Великий Піст.**

Сонце сходить дня 21. III. о год. 5.28, заходить год. 17.34.

Місяць: повня дня 20. III. год. 6.31; остання чверть дня 27. III. год. 21.51.

Столітній калєндар каже, що від дня 20. III. буде гарна погода і тепло, але під кінець місяця знова холодніше. Нарід каже, що коли дня 17. III. прилетять бузьки — буде вчасна весна.

Памятайте, що **березень — це місяць дешевої книжки.** Поширюйте українські католицькі видання!

ДОМАШНІ ПОРАДИ.

Щоби чоботи не тріскали.

Якщо не хочемо, щоби шкіра на чоботах скоро потріскала — то треба зробити міцний вивар з дубової кори, і натирати ним чоботи. Коли шкіра висохне, помастити вазеліною або рициновим олієм. Чорною пастою натирати щойно тоді, коли товщ добре всякне в шкіру.

Щоби нафтові лямпи не коптіли.

Лямпа горить ясно, не коптить і не заносить, коли досипати до нафти трохи мілкої соли. На ½ літри нафти треба ½ малої ложочки соли, на літру цілу ложочку.

У Греції на Креті був недавно землетрус; 204 хати зруйновані, а 589 господарств знищені.

НАСІННЯ

ґварантоване, городовини, пашних ростин, цвітів, садівниче приладдя

поручає:

Інж. Б. Попович

ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА ч. 20

Жадайте цінника!

ПЕРЕДПЛАТА ПІВРІЧНО 1.20 ЗОЛ., РІЧНО 2.40 ЗОЛ. — Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, вул. Японська 7. II. пов. — Тел. 94-56. Видає „Мета", Видавнича Кооперативна з відповідальністю уділами у Львові. Редаґує Колеґія. Відповідальний редактор: Петро Козіцький. Друкарня „Діло", Львів, Ринок 10.